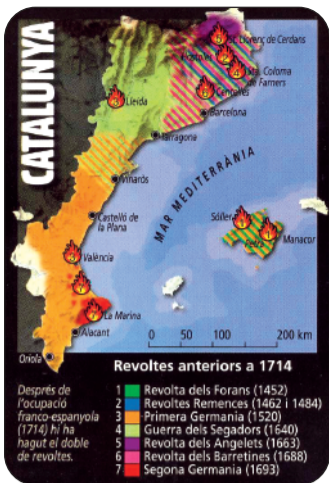

L'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

L'ESTEL

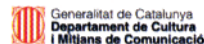

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL estel@premsaforana.cat

AMB EL PATROCINI DE

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 663

15 DE NOVEMBRE DEL 2009

PREU: 2 €

ES DOJOUS BOD'INCA

Fa 5 anys que na Marga Ramon amb en Miquel Àngel Jimenez obren el Taller Autos M.A.J. al carrer del Cardenal Cisneros,34 d'Inca. 971 501 520

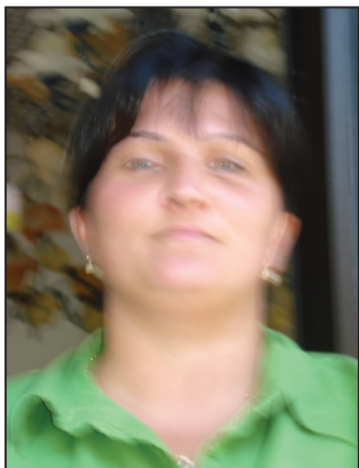
Fa 3 anys que en Marc Sala amb el seu ajudant Pere Mateu obren l'Intuït Gràfic (intuïció). Disseny, retolació, maquetació, impressió digital ... Estan al carrer Andreu Caimari, 15 d'Inca. 871 915 191

Fa 30 anys que en Llorenç Mir va obrir la botiga de Mobles Llorenç al carrer del Rei en Jaume I, 26 d'Inca. Ara ja està jubilat i els seus fills sen cuiden del negoci. 971 502 632

Són les balladores de Sa Revetla d'Inca. El president és en Jordi Llabrés. Se reuneixen al carrer Francesc de B. Moll,60-1-B d'Inca. 629 602 902

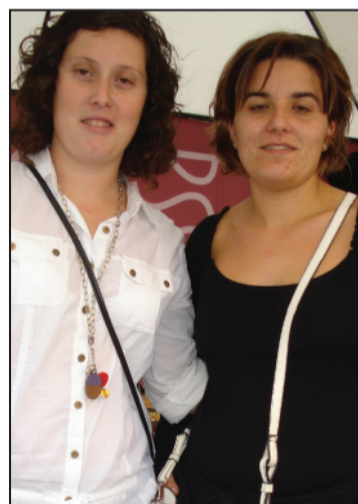
Fa 5 anys que na Francesca Ruiz amb en Josep Hidalgo obren la botiga d'electricitat i fontaneria Hidalgo al carrer Antoni Maura,164 d'Inca. 971 884 038

Fa 1 any que les manescalles Magdalena Ferrer i Laia Cortel han obert la Clínica Veterinària Comarcal a l'Avinguda d'Alcúdia 134 d'Inca. És una clínica molt gran amb llits per animals malalts. 971 870 916

Fa 4 anys que na Xisca Bisellach, a qui veiem amb el seu fill Tofol, va obrir la Perruqueria Tendències, home i dona, al carrer Joanot Colom,15 d'Inca. 971 501 357

Fa un any que na Cati i na Margarida han obert la Sabateria Passa a Passa a la Ronda de Porrera,3 local C de Porreres. 971 166 871

Fa 25 anys que en Damià Nicolau i en Blai Rosselló regenten La Matança Can Not al carrer ca n'Agustí Font,70 de Porreres. 971 647 202. www.cannot.ca

Fa 14 anys que n'Adela Herrero a qui veiem amb la seva dependenta Eva Guerrero va obrir la botiga de Moda, Innocenti al carrer Major,26 d'Inca. 971 504 208

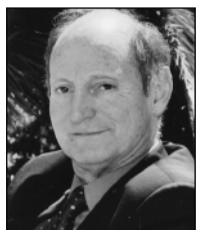
Fa 29 anys que n'Ignasi Mateu va obrir l'empresa Grues Ignaci. Ara la regenta en Jaume Genestra a qui veim amb els seus empleats. Avinguda del Rei en Jaume II, d'Inca. 971 880 200

Fa un any que na Caterina, Sastre regenta al Bar Restaurant Pou Florit al carrer del mateix nom 63 de Porreres. Despatxa menús a 7'50. A la foto amb les seves dependents. 971 647 811

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

PERE FELIP I BUADES

La democràcia segons la Unió Europea

El segon referèndum d'Irlanda ha acabat amb la victòria dels partidaris del sí al Tractat de Lisboa, després d'una campanya que ha estat definida com la "campanya de la por" pels opositors al Tractat, i en la que el govern, la patronal, les grans multinacionals i l'Església Catòlica insistien una i altre vegada en amenaçar amb acomiadaments i tancaments d'empreses si tornava a guanyar el no.

Cal remarcar que les grans multinacionals com Intel, Microsoft i Ryanair han finançat la campanya del sí amb vídeos, cartells, declaracions corporatives i apocalíptiques amenaces de tancar les seves fàbriques a Irlanda. Entre elles han invertit més d'un milió de dòlars en aquesta campanya. La Cambra

de Comerç Americana a Irlanda—portaveu de les corporacions estadounidenques a Irlanda—també ha demanat el vot pel sí. Aquests fet, demostren que la UE és un vertader cavall de Troia de les multinacionals americanes, contra la opinió dels qui parlen d'una UE "competidora" dels Estats Units.

No és la primera vegada que el poble d'Irlanda se veu obligat a votar per segona vegada en un referèndum sobre la Unió Europea. El juny del 2001 ja rebutjaren en primera instància l'actual tractat de Niça, però l'acabaren aprovant amb quasi un 63% de sis en una segona votació a l'octubre del 2002. Així entenen les institucions de la Unió Europea la democràcia. Per a ells democràcia és dir que si a

allò que ells manen. Després del rebuig de França i Holanda a la mal anomenada constitució europea, feren el Tractat de Lisboa, que és el mateix però sense el nom de constitució, a fi que no hi haguessin més referèndums, a fi que els pobles no poguessin pronunciar-se. Si malgrat tot el poble d'Irlanda diu que no, cal obligar-los a tornar a votar fins que diguin que sí.

Però la crisi de la UE segueix i creix.

El referèndum d'Irlanda, en el que malgrat tot no han aconseguit despertar cap entusiasme (l'abstenció ha seguit essent massiva, més del 40%) no soluciona la crisi de la UE, els responsables de la qual encara temen la possibilitat de que no

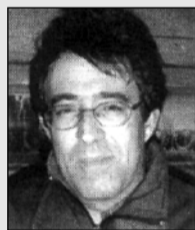
la ratifiqui la República Xeca, que el procés s'allargui i hi hagi un referèndum a la Gran Bretanya on el no massiu estaria garantit... els propis buròcrates de Brussel·les i els defensors de la Unió Europea saben que la majoria de la població no accepta aquesta "Europa" i que entre els treballadors el rebuig és massiu i no s'atura de créixer.

La crisi de la Unió Europea no és cosa d'uns pocs euroescèptics de dretes. Les seves arrels són profundes, perquè els treballadors no poden acceptar que els seus drets, les seves conquestes socials, els seus convenis col·lectius siguin sacrificats als interessos que defensen la cambres de comerç americanes i que suposen la destrucció de la economia productiva i els

serveis públics a tot Europa.

L'entramat antidemocràtic i antiobrer de la Unió Europea sols sobreviu perquè els dirigents de les organitzacions dels treballadors li donen el seu recolzament i impedeixen que aquesta resistència instintiva se converteixi en resistència organitzada. Organismes com l'anomenada Confederació Europea de Sindicats sols existeixen per organitzar la submissió de les organitzacions obreres a la Comissió Europea.

El sí imposat als irlandesos no és el final. Els interessos dels treballadors exigeixen continuar el combat contra la Unió Europea, els seus tractats i les seves directives.

ANDREU SALOM I MIR

Com el fel que s'escampa

A l'Espanya post-franquista, en què l'exercici despòtic del poder és una herència de l'atàvica veneració als símbols totalitaris (la corona, la bandera, la integritat territorial...), hi ha una gran quantitat de coses que resten ocultes. La més característica, i significativa, és un nacionalisme ferotge que ho amara absolutament tot però que, d'una manera aparentment paradoxal, no es reconeix com a tal. La imbricació de la classe política, dels mitjans de comunicació i de la majoria de la societat espanyola, en aquesta fal·làcia reincident, és tan profunda que ha esdevingut una quotidianitat banal, de la qual és tremendament difícil sortir.

En aquest sentit, és de raó afirmar que, rigorosament, l'únic nacionalisme que, en

aquest Estat, cal considerar com a tal, en tots els sentits, és el nacionalisme espanyol, basat en una nació, una cultura i una llengua molt concretes. El fet, real, que aquest nacionalisme exacerbada es consideri, en tots els aspectes (políticament, lingüísticament, culturalment) superior i preminent, ha fet que es vulgui imposar sempre als anomenats, erròniament i malèvola, *nacionalismes perifèrics* (català, basc, gallec). És per això que el nacionalisme espanyol és, per definició, excloent i absorbent, perquè implica una renúncia clara i contundent a tota diferència i a qualsevol inclinació a la dissidència, la qual cosa el diferencia substancialment dels nacionalismes geogràficament més propers (llevat del francès, naturalment).

Un altre tret definitori d'aquest Estat és que el sentit místic, deífic, de l'Espanya ideològicament monolítica, es manté inalterable malgrat el pas dels anys (en aquesta faïç,

algú va deixar escrit que "amb república o sense república, Espanya és Espanya; sense llibertat, Catalunya no és Catalunya). A tal efecte, les campanyes d'odi anticatalà endegades per mitjans de comunicació espanyols tenen l'objectiu d'atemorir la població catalana que, inconscientment, mira de defugir el conflicte i evitar l'hostilitat, tot diluint, o encara esvanint, la seva pròpia identitat.

Tot parant esment a la qüestió lingüística, cal observar que l'única imposició que es produeix és la de la llengua castellana, que és imposada fora del seu territori. Les llengües existeixen dins una comunitat lingüística, i no té cap sentit parlar de drets individuals. Així, per exemple, quan te'n vas a un altre país tens tots els drets a continuar parlant la teva llengua, però has d'aprendre la llengua del país d'acollida perquè, com va dir un funcionari anglès a un altre més jove que acabava d'arribar a un protectorat britànic d'una

illa asiàtica, en la pel·lícula *The sleeping dictionary*, "(...) si un home suposadament educat no és capaç d'aprendre l'idioma d'aquesta illa no pinta res aquí". El que passa en aquest país és que els espanyols no poden tolerar que el català comenci a adquirir algun predomini en certs àmbits (com l'educació), ja que aquest fet podria comportar la pèrdua de la preeminència absoluta del castellà. Un exemple clar del que estem dient és el de l'anomenada **immersió lingüística**. Per immersió entenem quan una llengua oficial no és la llengua de la població i s'obliga a fer-la servir a l'escola, cosa que ha passat a la nostra terra fins no fa gaires anys -i que encara continua essent habitual en diversos àmbits de l'ensenyament. Hi ha hagut, per tant, durant molts anys, una immersió lingüística en castellà. El que tenim ara, almenys en el sector públic, no és immersió lingüística, perquè el català, en aquest territori, no és una llengua imposada, és la llengua

pròpia. És el més normal, doncs, que el català sigui la llengua de l'escola; i això és, precisament, el que treu de polleguera als imperialistes de la Meseta, que qualche dia arribem a ser un país normal.

Un altre punt, finalment, que em lleu remarcar ací és el del **bilingüisme**, que alguns autors han diferenciat entre l'anomenat **additiu**, en què afegim una altra llengua a la llengua pròpia i totes dues hi conviuen, i l'anomenat **substituti**, en què es pretén que la llengua nova acabi substituint l'autòctona. En aquests moments hi ha una situació de desequilibri molt forta a favor del castellà i, per tant, aquí, el que impera i predomina, és el bilingüisme substituti. Vaga afirmar, de manera taxativa, que la idea que el castellà s'ha perseguit a Catalunya és una manipulació ideològica evident. I això és tan cert com que la diversitat lingüística és un símptoma de salut sociocultural.

BERNAT JOAN I MARÍ

Parlem de llengua i del que interessa de manera generalitzada, és a dir, d'economia. Parlem, idò, d'economia de la llengua. Aquesta és una disciplina científica que ha tardat a arribar a les nostres universitats, però que ja compta amb els seus clàssics i amb les seues anàlisis canòniques. Els pioners en l'Economia de la Llengua són els professors B. Chiswick i P.w. Miller, que han compilat els seus estudis al volum *The Economics of the Language: International Analyses*. Cheswick i Miller sostenen que el coneixement de les llengües guarda una relació directa amb els processos econòmics, i que el bagatge lingüístic de cada persona té a veure amb la seua pròpia situació econòmica, a nivell estrictament individual.

Actualment, el professor Antonio Di Paolo, del Departament d'Economia Aplicada de

la Universitat Autònoma de Barcelona, està realitzant un estudi sobre l'impacte que té el coneixement de la llengua catalana dins la població en relació als salaris percebuts. És a dir, estudia si les persones que dominen la llengua catalana cobren, generalment, més o menys que les persones que no la dominen. I distingeix entre l'impacte que té el grau de coneixement de català en els salaris dels nadius i en els salaris de les persones immigrades.

L'estudi es dirà "Val la pena aprendre català? Llengua catalana i ingressos a Catalunya". Com podeu observar, idò, l'estudi se centra en el Principat de Catalunya. Seria, per tant, molt interessant de poder comptar amb estudis semblants referits a la resta de territoris de parla catalana, per tal de veure si els processos operen en la mateixa direcció, a les Illes Balears i al País Valencià. A Andorra, ni que sigui per intuïció, puc assegurar que sí, que hi operen.

D'acord amb la teoria

exposada en l'Economia de la Llengua, segons Cheswick i Miller, es consideren determinants en el procés d'aprenentatge de la llengua: l'exposició a la llengua, tant en termes de durada com d'intensitat (és a dir, en quina mesura una persona que arriba a Eivissa, posem per cas, sent a parlar català, es troba en la necessitat d'usar-lo o el considera valorat dins el propi entorn social); l'eficiència en el procés d'aprenentatge (és a dir, la capacitat del sistema d'incorporar lingüísticament, a través de l'aprenentatge, les persones que viuen entre nosaltres i que, encara, no saben català); les potencials interaccions entre exposició i eficiència (és a dir, si aquells que viuen en un medi on el català s'usa més tenen més facilitats per aprendre'l formalment); i, encara, els incentius econòmics a l'aprenentatge (és a dir, si les persones que aprenen la llengua catalana i que la usen en la seua vida professional guanyen més o no que aquelles persones que no en saben i no la fan

servir). Aquest és precisament el quid de la qüestió que intenta esbrinar, a través del seu estudi empíric, a Catalunya, el professor Di Paolo.

Segons Di Paolo, hi ha elements que incentiven l'aprenentatge de la llengua catalana, i n'hi ha d'altres que el desincentiven. Entre els elements desincentivadors, hi trobaríem el fet de parlar castellà a casa (cosa que fa que, paradoxalment, sovent sigui més complicat que els castellanoparlants -d'Espanya o d'Amèrica Llatina- tinguin més dificultats per aprendre català que no els filipins, els senegalesos o els alemanys) o el fet de parlar castellà amb els pares (per la mateixa raó). En canvi, per exemple, l'estudi considera que constitueix un element fortament incentivador el fet de consumir mitjans de comunicació en llengua catalana (veure televisió en català, escoltar-hi la ràdio o llegir-hi habitualment el diari).

Segons Di Paolo, correlacionant coneixements de català

i salari de les persones enquestades, "estimant el model per a tota la mostra (...), resulta que un individu que és capaç d'escriure correctament en català rep (en valor esperat) entre un 14 i un 15 per cent més d'ingressos". Això, en relació a les persones que han nascut a Catalunya o que fa anys que hi viuen. Si feim extensiva l'observació a les persones immigrades, "els que han assolit una competència realment elevada de català reben, aproximadament, el 20% d'ingressos extra, respecte a la població immigrada que no té aquestes capacitats lingüístiques".

M'hi reafirm: la primera política social que s'ha de fer amb els immigrants és ensenyar-los català. Els sindicats n'haurien de prendre nota. L'oficina d'Immigració n'hauria de prendre nota. La direcció general d'Immigració del Govern de les Illes Balears n'hauria de prendre nota. I tots els que van fent el discurs de la suposada "imposició" del català, també.

QUIM GIBERT

coautor

d'*Elogi de la transgressió*

Amons va ser un programa que va emetre TV3 fa uns anys. Em va tocar la fibra el testimoni de l'Antoni i la Maria que, amb 81 i 79 anys respectivament, s'havien casat no feia massa en segones núpcies. Impossibilitats familiars van ajornar l'enllaç durant 50 anys. L'Antoni, fill de Pineda de Mar, fou destinat l'any 1945 a fer el servei militar a Sóller, vila natal de la Maria. Va robar el cor a la Maria veure diàriament, davant del portal de casa seva, a l'Antoni marcant el pas amb la resta de soldats. El de l'Antoni i la Maria ha estat un amor que ni el temps ni les dificultats han marcit. Un amor tant

esplèndid com el de la darretera novel·la de Miquel López Crespí, *Els crepuscles més pàl·lids* (Leonard Muntaner editor, Palma 2009). Es tracta d'una novetat editorial que també versa sobre una història d'amor, basada en fets reals, entre una mallorquina de casa bona i un soldat. Encara que en aquest cas, un soldat «cautiu y desarmado». I és que l'any 1940 fou destinat a Mallorca, en concret a Sa Pobla, el *Batallón de Trabajadores núm. 151*. El formaven presos republicans que durant cinc anys foren obligats a construir carreteres de sol a sol.

En paral·lel, la novel·la és un retrat dels darrers dies de la guerra, en el decurs dels quals el general republicà Segismundo Casado, amb la complicitat del polític Julián Besteiro i l'anarquista Cipriano

Mera, protagonitzen un segon cop d'estat en ple setge franquista de Madrid. És a dir, una «nova guerra civil dins la guerra civil (...) Unitats de la junta colpista executaven enmig del carrer tots aquells (soldats, administratius, periodistes, quifos!) que no acceptessin les ordres de rendició donades per Casado». D'altra banda, López Crespí tampoc oblida incloure l'instant final de la guerra, quan la desesperació s'apropia d'aquells republicans que mai podran embarcar cap a l'exili des del port d'Alacant: «Trenta mil persones sense saber on anar, sense cap possibilitat de fugida, lliurats als llops». Simultàniament, són constants les referències a batalles com la de Terol, columnes militars com la de Ferro, camps de concentració com el d'Albatera i altres episodis que honoren la memòria antifranquista. Amb

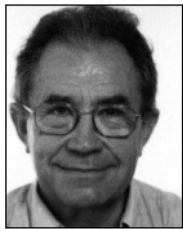
tot, l'autor és crític quan detecta un «fals internacionalisme proletari» en aquells obrers partidaris d'avançar al màxim en termes de llibertat però de no voler saber res de l'opressió de les cultures perseguides «pels senyors de la guerra castellans». Tant és així, que un dels personatges reconeix que «els fills de Durruti i Kropotkin érem sovint indiferents al clam dels pobles de l'Estat que patien sota el poder del centralisme borbònic».

Tres són els protagonistes destacats de la novel·la: el pres antifranquista, l'al·lota pobleira i el fill d'ambdós: «la postguerra és descrita, doncs, des de tres punts de vista diferents». Es tracta de personatges inconformistes, que «van prenent consciència de la situació opressiva» en una Mallorca afamada, amb contrabandistes, jor-

nalers, falangistes, senyors rics... En aquest sentit, són entranyables els fragments en els quals López detalla la quotidianitat a Mallorca, tant en el pla com a la costa, abans de l'allau turístic dels anys 60.

A propòsit del progrés i d'un món habitable, Martin Luther King sostenia que «les avantguardes sempre han estat no-conformistes». *Els crepuscles més pàl·lids* és un merescut homenatge de Miquel López Crespí al seu pare, un de tants joves de 21 anys forçats per Franco a treballar a pic i pala, i a aquells que encara que van perdre, segons la història oficial, no van anar pel món de perdedors. La seva fortalesa d'esperit enlluernava. Tant cert és, que mai van deixar de lluitar per canviar un món en el qual persisteixen massa injustícies.

Memòria del pare

ALEXANDRE PINEDA
FORTUNY

Fulminar amb gran violència, és el que ha fet el món de l'especulació ferotge, amb els paisatges dels Països Catalans, fins abatere'ls com a terra cremada. Tots han restat ben cofois de guanyar diner fàcil, que importen els valors paisagístics, l'equilibri ecològic, el subministrament de l'aigua...?, el tema important era enriquir-se per més podriments de corrupcions es trepitessin, arribar a un nivell de vida espectacular. L'acumular béns, milions d'euros, com a únic objectiu. Qualsevol podia amb olfacte comercial i sense cap escrúpol fer-se promotor, irrompre sense preparació al'embogit món del habitatge. Queden solars per edificar? seria la pregunta a formular, o potser tothom ficat dins del suculent negoci, té la manera de requalificar terrenys que haurien de continuar sent agrícoles o d'usos públics.

Així podem trobar si anem a la Costa Brava, a Platja d'Aro, dos monumentals edificis ficats dins la mateixa sorra, al lloc adequat pels banyistes emergeixen dos monstres que prostiueixen la bellesa natural. Si anem a Menorca, força ben tractada -només en comparació a d'altres indrets-, a Cala en Porter sobre les grans roques que formen la cala hi ha construccions que aboquen tota la porqueria dels vàters, tots els desaigües van a parar a l'aigua del mar. A la gran i llarga platja de Son Bou, només entrar-hi podem veure dos grans hotels ficats a vora de la mar. A Mallorca, Ses Penyes Roges, Punta Negra, Cala Aixada i un llarg etcètera, em remeto a l'admirat intel·lectual Miquel López Crespí, col·laborador d'aquesta revista, que ho ha denunciat sempre fins al darrer còdol, i amb la seva claredat acostumada. Del País Valencià, en el darrer viatge en aquest tren tant vell i força inservible, només visualitzant des de les finestres el paisatge és horrorós, ho han malmès tot o gairebé. Joan Francesc Mira un dels intel·lectuals valencians més lúcids, diu: tot el país tan uniformament

destrossat.

No puc fer inventari de tants disbarats, si crec que s'haurien d'enderrocar les bestieses més agressives, i com això pot fer mal a molts, fer-ho a l'inrevés de com s'han construït, amb cura, no amb quatre dies com s'ha fet per esdernegar-ho, fer-ho malbé, malmetre-ho. No puc relatar tot el mal fet, indret per indret. Si entro en un camp que m'agrada i que denuncio sovint. Sabeu que un estat de Dret, té lleis per regir-se, -ara i aquí el temps se'ns allarga massa- ja que hom vol assaborir i viure en plenitud la llibertat, "un home no pot ser si no és lliure" que ens va dir el poeta. No vull escorcollar les ments populars fins a trobar-hi pensaments positius, el que vull és ridiculitzar la Carta Magna espanyola, mireu sinó l'article 47, aquell que he dit d'altres vegades que tal vegada és l'únic en tot el seu extens articulat, que flaira a democràcia; veiem que hi diu literalment: "Tots els espanyols tenen el dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Els poder públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per fer efectiu aquest dret, regulant la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per impedir l'especulació". "La comunitat participarà en les plusvàlues que generi l'acció urbanística dels ens públics".

Tanmateix, tothom coneix com ha anat tot això de l'urbanisme, la promoció d'habitatges, i la protecció que ha tingut el sòl edificable. Sona a sarcasme? No! És un sarcasme! Doncs si els governs que ha tingut l'estat amb els trenta anys de "democràcia", només haguessin complert aquest punt, la situació d'aquests "tots els espanyols tenen dret..." no estaria en la situació de bancarrota familiar al no poder pagar els habitatges que havien de ser assequibles i han esdevingut un pou sense fons i que no poden pagar amb els minsos emoluments que tenen del seu esforç de treball. Han governat més anys aquests partits que s'anomenen d'esqueres, sense vergonya i amb gruixos de cinisme des de dins de l'ànima, fins a la pell i boca de cada un dels entabadors professionals de la política. En

comptes de fer complir i complir en primera persona l'article 47, han fet just a l'inrevés, se l'han rifat, han acumulat directa o indirectament milers de milions, passant-se l'únic article democràtic de la seva Constitució pel folre, per l'entreuix, burlant-se de la més simple ètica. Han omplert el món de la primera necessitat de l'habitatge en un niu de gàngsters, públics i privats, ells en primera línia.

Amb la crisi actual que ha petat amb l'ajut indestruïble de la bombolla immobiliària, si s'hagués complert, l'article esmentat, que era obligat si s'hagués portat a terme amb deontologia professional, -dels polítics i dels seus amics particulars, per repartir-se els botins- al no produir-se la gran bossa del guany fàcil, que ha recorregut qual pólvora encesa, els cabals, l'estalvi privat s'hauria esmerçat més, a cercar inversions de béns industrials i a la recerca de R+D+I, tot afavorint l'economia general. Tots els homes públics, els convenia parlar de benestar per ficici que fos: "Espanya va bé", cridava l'energumen bel·licista de l'Aznar. Els seus successors, el PSOE, com que de demòcrates poc, i d'especuladors molt, en la mateixa línia, fins estimbar-se. Sense les permanents estafes del món immobiliari: No exagero calia complir amb el 47 de la seva Constitució. El sòl, com a primera matèria que és, i espoleta dels disbarats, no hagués estat sotmès a la brutalitat del mercat. Ara no hi hauria l'atur existent -i els pocs ben atesos- la caiguda del món financer al ser més lleugera i amb el reforçament del món del treball qualificat i l'esperonar l'estalvi cap a petites inversions industrials: igual riquesa estable, preparació de la mà d'obra per fer-se un lloc a perpetuïtat, oblidant-se de ser peons de la construcció.

Si han sabut, enlairar la Constitució, per prohibir que una empresa catalana comprés Enher, simplement per catalana, i just girar-se d'esquena vendre-la a una elèctrica pública italiana i arplegant un del seus acòlits la bonica suma de 1.800 milions d'euros en la transacció. També quan els ha semblat que el món polític català que cerca l'emancipació com a

dret humà inalienable, ha sortit el GEES (Grupo de Estudios Estratégicos), de la FAES, de la dreta extrema que és el PP, -a la praxis ja n'és també el PSOE-, brandant l'article 8 de la seva llei màxima, per demanar la seva posta en pràctica, que és la de treure els tancs al carrer, si Catalunya s'atreveix a instaurar la democràcia i fugir del robatori a que ens sotmeten els amenaçadors espanyols, l'atrancament puja fins a 20.000 milions d'euros més 2.500 milions d'euros de la seguretat social total més de 3.000 euros per persona i any. D'aquí les maniobres prenent espantarnos. Les dèries històriques de dominació i de suprema cobdícia imperialista, estan arribant a la seva fi, per esgotament dels recursos catalans, per l'ofec que no deixa viure, perquè els quintacolumnistes que ens han anat infiltrant a través dels anys, al ser víctimes del seus robatoris, se n'adonen, es

desvetllen i noten les continuades accions de bandidatge espanyol envers Catalunya i tots els països de parla catalana.

Penso i estareu amb mi, si m'esplaio que el que s'hauria d'haver fulminat fins el darrer bri de malvestats, era l'ampli camí del diner fàcil, que provoca la dominació de tots els ressorts de l'economia per uns ens allunyats, no sol geogràficament, sinó també moralment. Nosaltres volem participar de la vida sense poders jeràrquics, fugim dels uniformes carregats de medalles espanyoles, de faixins de setí per més que junt a la disfressa portin el pit inflat. Volem viure en català, sense tenir els amos que ens escuren les butxaques, volem viure d'un treball honrat, que l'habitatge ens el faci aquell enyorat mestre de cases, no haver-lo d'adquirir a un desconegut promotor.

Política i societat Bandini (20/10/2009)

Montserrat Nebrera deixa el PP i el parlament

La nostra diputada preferida, la guapa Montserrat Nebrera, ha fet un acte de decència política, i ha abandonat el PP i el seu escó, per desacord amb la direcció del partit. El seu enfrontament amb Alicia Sánchez-Camacho i amb el seguidisme del PP català del seu homònim espanyol, l'han acabat doblegant. Nosaltres també ens dobleguem als seus peus, amb l'esperança que redreci del tot la seva trajectòria cap a opcions més nostrades. Ens oferim fins i tot a muntar-li un partit independentista si vol liderar-lo.

Un món que es mou cap a la pluralitat

Cada dia que passa estic més convençut que podem utilitzar la globalització a favor dels nostres interessos, si som mínimament hàbils i no ens hi posam d'esquena per sistema. Dic això després d'haver tenguut una reunió amb una representació del govern de Taiwan, per tractar la qüestió del futur de la llengua i la cultura hakka en aquesta illa-estat de l'Àsia. (Taiwan és un dels tigres asiàtics, no fa falta remarcar-ho).

A Taiwan, la llengua dominant és el xinès mandarí, la mateixa que a la Xina. Com és sabut, Taiwan va ser l'única àrea de la Xina que no va quedar sota domini comunista després de la revolució que va portar Mao Zedong al poder. Taiwan, doncs, no va quedar integrada dins la República Popular Xinesa. Malgrat que aleshores manava el Kuomintang, sota les ordres del general Chang Kaishek, que tampoc no era cap germaneta de la caritat, la separació va possibilitar, posteriorment, una transició cap a la democràcia. I, segons sembla, avui Taiwan està fent una nova transició (aquesta segona, molt allunyada de la cultura general xinesa, cap al reconeixement de

la pluralitat lingüística, cultural i nacional del país). Amb motiu d'aquesta segona transició, el govern de Taiwan vol reconèixer i promoure la llengua hakka i el taiwanès, per tal de garantir el futur per a les tres llengües que avui dia es parlen a l'illa-estat.

Si no existís la facilitat en les comunicacions de què gaudim avui dia, segurament al govern de Taiwan no hauria existit ni la més mínima informació sobre què es fa o es deixa de fer, en matèria de política lingüística, per exemple, des del govern de Catalunya. I he de dir que la informació era tan exhaustiva que fins i tot tenien un bon coneixement de la situació de la llengua occitana, l'aranès, i de l'existència de la Val d'Aran. Molt més del que molts ciutadans de Catalunya coneixen sobre el mateix afer.

D'altra banda, si no fos per aquesta facilitat en les comunicacions, no hauria estat possible intercanviar un programa tan exitós com el del voluntariat lingüístic amb els parlants de caixubi (a Pomerània, Polònia), els germanòfons del Tirol del Sud (nord d'Itàlia) o els parlants de ladí (al Trentino, també al

nord d'Itàlia). I molt menys podríem suposar que el govern de Taiwan també està estudiant la possibilitat, des d'ara mateix, d'implementar aquest programa per promoure el coneixement del taiwanès i del hakka entre la població d'aquest país asiàtic.

Així mateix, tampoc hauria estat possible, sense els beneficis de l'intercanvi planetari, que tenguéssim persones que es dedicaran a l'ensenyament del quítxua o de l'aimarà formant-se al Consorci per la Normalització Lingüística.

Moviments, en aquest sentit, que van d'un cantó a l'altre del Planeta, d'Equador a Taiwan, del Perú a Cheng-Du (Xina), de la Pomerània al Canadà, ens vénen a indicar que la lògica unificadora, unitarista, uniformitzadora està perdent pistonada arreu del món. Durant una etapa relativament llarga de la Història recent, allò que es valorava més positivament era que els estats s'unificassin, que els parlants deixassin les llengües menys parlades i optassin per aquelles que ja es parlaven més, o que la ciutadania implicàs una certa uniformització pertot arreu. Avui, en canvi, es

tendeix a valorar la diferència. Molts hakkes lamenten no parlar la llengua històrica de la seua nació, molta gent es deleix per recuperar el taiwanès (malgrat que el parla una minoria molt minoritària, i el xinès el parlen mil milions de persones). No n'hi ha prou apuntant-se a allò que és majoritari, sinó que pertot arreu hom vol recuperar les arrels i la pròpia identitat. I, sobretot, la diferència. Avui val més, es cotitza més, la diferència que no la igualtat. I es cotitza més el paper que poden jugar petits estats com Taiwan, en un procés de canvi de sensibilitat, que no el paper d'estats mitjans que han pretès modelar tothom a partir d'un patró únic.

El paper que els Països Catalans poden jugar en aquest canvi de sensibilitat que s'està produint arreu del món, com ja podeu suposar, és extraordinari. Tenim una oportunitat de situar-nos, en aquest camp concret, en primera fila. I de fer aportacions, des de la nació catalana, a un àmbit que ultrapassa moltíssim aquesta nació, un àmbit global, el Planeta sencer.

Bernat Joan i Mari

Amb criteri

Contra l'escarni de Catalunya, fermesa

“Mentre els delinqüents espanyols només són delinqüents, els nostres delinqüents són delinqüents catalans”

Estan passant coses molt fortes a Catalunya, però encara en passaran més. De fet, ho faran de manera proporcional a l'augment de la consciència nacional del país i, en conseqüència, a l'augment de l'independentisme. Hi ha una frase que sovinteja força en llavis catalans, i és la que diu que els espanyols saben molt més que nosaltres que Catalunya no és Espanya. Ho veiem en l'espòli de què som objecte i en el dèficit d'inversions de l'Estat a casa nostra –a Espanya, és clar, li agrada invertir a casa seva, no pas a la dels altres-, i ho veiem en l'operació que ara s'ha desfermat per desprestigiar l'autogovern català i minar l'autoestima de la seva gent. En aquest sentit, els casos de presumpta corrupció de polítics o d'expolítics catalans constitueix una magnífica campanya mediàtica de descrèdit de les institucions del país, ja que ens presenta davant del món no pas com la nació seriosa i constructiva que som sinó com una república bananera governada per mafiosos i prevaricadors. Cosa que abona la tesi expressada per José María

Aznar –i pensada per milions d'espanyols- segons la qual “el trencament de la unitat nacional [espanyola] i l'aprovació d'Estatuts d'Autonomia, que han afeblit l'Estat, són al darrere de la greu crisi econòmica”.

És lògic que aquell que ha delinquit –independentment de l'àmbit o de la classe social a la qual pertanyi- s'enfronti a la justícia. En això no ens ha de tremolar el pols. I si es demostra que els implicats en la trama de corrupció urbanística investigada pel jutge Baltasar Garzón són culpables estarà bé que se'ls apliqui la llei corresponent. Però una cosa és això i una altra que la hipotètica culpabilitat dels implicats esdevingui la coartada per desacreditar tot un país, com ho demostra l'escarni de detenir-los per mitjà de la Guàrdia Civil –amb la consegüent anul·lació dels Mossos d'Esquadra- i d'exhibir-los emmanillats amb les seves pertinences en bosses d'escombraries davant les càmeres de televisió. El missatge de fons que transmeten aquestes imatges, allò que sublimarment capta

l'espectador, és que els infants (Catalunya) no poden decidir per ells mateixos perquè fan entremaliadures i, tant pel seu bé com pel bé de tots, cal que estiguin sempre sota el control d'un adult (Espanya). Catalunya, consegüentment, seria la viva expressió de la immaduresa; una immaduresa que, forçosament, necessita ser controlada per l'adult, incorrupta i assenyada Espanya. Per això, mentre els delinqüents espanyols només són delinqüents, els nostres delinqüents són delinqüents catalans. Aquesta és la raó per la qual no hem vist mai cap escarni públic dels polítics espanyols acusats d'il·legalitats. Ni tan sols quan aquests polítics han creat una banda terrorista anomenada GAL.

Tanmateix, l'operació de descrèdit de Catalunya i de les seves institucions té un cara positiva, i és que respon a un neguit espanyol. Espanya percep cada cop més a prop la independència de Catalunya i, conscient de la impossibilitat d'aturar-la per la via militar en el marc de la Unió Europea, ha començat

a desplegar una estratègia d'escarni nacional de la qual el cas Pretòria n'és només una part. Arribats aquí, per tant, cal que mantinguem la fermesa i que no caiguem en el parany de la distracció. Espanya ja s'està preparant per viure sense nosaltres. Ara només cal que nosaltres ens preparem per viure a gust amb nosaltres mateixos i en harmonia amb la resta del món.

Víctor Alexandre

Periodista i escriptor. Ha estat director i presentador de programes de Ràdio 4 i corresponsal a Alemanya per al diari Avui, el setmanari El Temps i la Cadena SER. Entre els seus llibres, *Jo no sóc espanyol* (1999), *Despullats* (2003), *El cas Carod* (2004), *El somriure de Burt Lancaster* (2005), *La paraula contra el mur* (2006), *TV3 a traïció. Televisió de Catalunya o d'Espanya?* (2006) i *Nosaltres, els catalans* (2008). Aquest 2009 ha publicat *Set dones i un home sol*, premi Mercè Rodoreda.

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XVI LLIBRE

(Les lluites del segle XXI)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Sa Pobla i el cinema en els anys cinquanta i seixanta (i IV)

En els records cinematogràfics de Damià Huguet surten també, no en mancaria d'altra!, fins i tot "els cacauets mal torrats, les castanyes amb corcs o les xufles estantisses" que compràvem a l'entrada del cine en els anys cinquanta i seixanta. L'escrit del poeta de Campos recorda els quadrets de cartró, amb imatges acolorides, que informaven els futurs espectadors de les properes estrenes. Damià servà per a la història i la nostàlgia el nom del "Cine Albor", la "nebulositat maquiàvelica" del "Cine Moderno", l'"encant del cruixit dels bancs" del "Cine Recreativo", l'"esplèndida disponibilitat" del "París Cinema"... I el "trespol de ciment, les cadires de fusta, les llotges on tant hi pecaren els adolescents, el No-Do, l'esclafit de les clovelles de cacauet, els xiulets quan la pel·lícula es rompia, la sala a les fosques, el fred de peus"...

Tenc quasi els mateixos records dels cines de sa Pobla: les cadires de vellut (les més senyorials!) de Can Guixa, aquelles altres folrades de plàstic barat de Can Pelut, les de fusta (una autèntica tortura!) del "Salón Montaña" o les de bova del "Gardenia Club", que era situat a la sortida del poble, en la carretera de Muro. Record també les més modernes de totes, les de vellut verd d'aquell impressionant "Cine Montecarlo" inaugurat el novembre de mil nou-cents cinquanta-set. De tot això n'he parlat extensament en el llibre *Temps i gent de sa Pobla* que s'acaba de publicar a la col·lecció d'assaig "Uialfàs" que patrocina el Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de sa Pobla.

Cal dir que en la meua infància vaig sentir parlar d'altres cines de sa Pobla (alguns simples locals habilitats a l'efecte), però la meua experiència "directa" tan sols es refereix a Can Guixa, Can Pelut, el "Gardenia", el "Salón Montaña" i el "Cine Montecarlo". Del cine de "N'Espatleta de sa Travessa", "Es Matadero" (a l'actual caserna de la Guàrdia Civil), del cine de "Ca na Trempó" (Can Ravell) o del "Salón Parroquial" (sa Congregació) n'he sentit parlar però ja no eren del meu temps.

Els meus records de la infància poblera, no gaire diferents dels que narra Josep Cortès a *Tèntol* o Damià Huguet en *Les fites netes* els podeu trobar en els capítols "Can Guixa i Can Pelut" (pàg. 145), "El teatre 'Principal', el 'Coliseum', el 'Gardenia' i el 'Salón Montaña'" (pàg. 167), "Sa Pobla i les pel·lícules de la postguerra" (179), i "La inauguració

del cine 'Montecarlo' (pàg. 227). Altres aspectes servats en la memòria i que fan referència a aquells anys de descobriments màgics, convenientment transformats en poesia, apareixen en el llibre *Temps Moderns. Homenatge al cinema*, que aquests dies ha de publicar la Universitat Autònoma de Barcelona i que obtingué el Premi de Poesia "Miquel Martí i Pol 2002".

L'emoció per aquells cines, per les primeres pel·lícules que ens emocionaren, per la màgia de les projeccions, per l'efecte de la censura, dels talls de la tisora clerical-franquista, surt també en cada una de les retxes que ha escrit al respecte l'amic Alexandre Ballester

L'emoció per aquells cines, per les primeres pel·lícules que ens emocionaren, per la màgia de les projeccions, per l'efecte de la censura, dels talls de la tisora clerical-franquista, surt també en cada una de les retxes que ha escrit al respecte l'amic Alexandre Ballester. En el llibre de memòries *Àlbum del temps* i en el capítol "Ni un sols trailer" podeu llegir: "Sovint en parlar de teatre, jo dic que vaig néixer dins un cine i que el cine m'ensenyà fusteria teatral. Allà, al cine de Can Guixa, més que somnis, vaig descobrir mites i tècniques, vaig aprendre a fabular i a dialogar. El cine va ésser, per a mi, una escola eclèctica i fecunda, d'estètiques fotogràfiques, d'estils narratius i de continguts argumentals. Divertiment i pedagogia. Fantasies i realitats. Aromes i amors".

En el poema "Sessió contínua" de *Temps Moderns* he fet la provatura de deixar constància d'aquest ambient de la infància. Diu el poema: "La sessió contínua: per a nosaltres / universitat dels pobres, / curs permanent de poesia, / els misteris més fascinants a l'abast de la retina. / Dins l'ambient flaire de perfums molt barats / i cruixir de cacauets intermitent. / El cap de setmana ens havíem posat la millor roba / i mumare ens donava tres pessetes. / Quina fortuna, tres pessetes dins la mà! / I en entrar al cine una estrident transformació / interior, / posseïts d'alguna cosa puixant i desconeguda. / Quan Franco apareixia en el NO-DO / els més petits ploraven desconsoladament / i els pares els treien de la sala, / educats, / amb por de no molestar al públic. / Per a nosaltres, / habitants de l'extraradi / o dels pobles amb carrers sense asfaltar, / la sessió contínua era el fastuós món de les aventures / esperat durant la setmana. / Enfosqui-

da la sala, / els ulls fets a la penombra, / oblidàvem tot d'una classes feixugues / i consignes odioses: "Por el Imperio hacia Dios", / "España es una unidad de destino en lo Universal". / I de sobte: / gladiadors i romans, / regiments de cavalleria i indis, / caritatius conqueridors espanyols, / Agustina d'Aragó fent front a la cruel invasió napoleònica. / ¿Quin d'aquells alò lots no es va perdre amb les caravanes / o lluità contra els pellrogos sense saber encara que els enemics eren els soldats, / i el poble arrasat, / el nostre poble?".

També en el poema "El salari de la por" hom prova de deixar constància sentimental d'aquell ambient franquista i del més ranci nacionalcatolicisme. Hi escric: "Era l'època de màxim esplendor del *Teatre Líric* / i el *Balear*, del cine *Born* i la *Protectora*, / del *Salón Rialto* i l'*Avenidas*, / de la *Sala Astòria* i l'*Actualidades*. / Són els primers minuts abans de començar la projecció. / Algun estossecc, / gent remena els cacauets a la bossa. / Ningú té encara desig d'anar a fumar / (uns minuts entre pel·lícula i pel·lícula: / sortida obligatòria per no veure el NO-DO, / les inauguracions del General, / el Congrés Eucarístic, / les eternes maldats del comunisme internacional). / Nosaltres tenim quinze anys i ja no anam a classe. / Berlanga i *Plácido* ens capten molt més / que les mentides de qualsevol "germà" de La Salle. / *El salari de la por* (George Clouzot en la memòria!): / copsar d'un cop el poder suggestiu del realisme. / Els exdivisionaris, / els franquistes de tota la vida / sortien gesticulant, indignats: / "On hem arribat! / Haurien de prohibir aquestes pel·lícules!".

Simó Andreu és un nom màgic de la nostra infantesa poblera. L'actor sempre ha estat un personatge molt admirat i estimat pel nostre poble

Simó Andreu és un nom màgic de la nostra infantesa poblera. L'actor sempre ha estat un personatge molt admirat i estimat pel nostre poble. Cap a l'any 1960 va marxar a Madrid per estudiar art dramàtic, però, com ell mateix explica en la revista *Brisas* (número 823, pàgs. 4-7), el director Paco Regueiro li va dir que la seva veu, amb fort accent mallorquí, "no era teatral", i li oferí feina en una de les seves pel·lícules. Personalment crec que el director Paco Regueiro s'equivocà a les totes. Simó Andreu ha estat sempre un excel·lent actor tant en la seva dedicació cinematogràfica com en les seves actuacions teatrals i televi-

sives. L'any 1979 va actuar amb la companyia de Xesc Fortesa (els cartells anunciaven: Simó Andreu i Margaluz). Era l'obra *Cena para dos*. I, més endavant, en superba interpretació, representà el *Faust* de Llorenç Villalonga, en el Teatre Principal de Palma (1997) sota la direcció de Josep Pere Peyró.

Simó Andreu s'ha dedicat al teatre amb notable èxit. A Madrid eren prou conegudes les seves interessants interpretacions. Per exemple, l'any 1970 va interpretar, al costat de l'actriu Maria Cuadra, *El regreso*. Potser fos el moment que els especialistes començassin a investigar i recuperar el món teatral i televisiu del nostre actor.

Evidentment, l'actor de sa Pobla ha estat més conegut per la seva dedicació al cinema. Tot plegat ha fet de Simó Andreu un intèrpret molt prolífic ja que ha actuat en centenars de pel·lícules.

El seu nom començà a sonar a principis dels anys seixanta. Aleshores encara feia d'extra, actuava en papers secundaris en multitud de films comercials d'aquella època. Record que, en no ser gaire conegut per la indústria cinematogràfica, sovint el seu nom no sortia als cartells que arribaven a sa Pobla, per posar a la façana de Can Guixa, Can Pelut o el Cine Montecarlo, de recent inauguració. Als poblers ens era ben igual. La veu informant que "havia arribat una pel·lícula on actuava Simó Andreu" s'estenia per tot el poble. L'encarregat de la promoció dels films a estrenar aquella setmana escrivia el nom de Simó Andreu amb guix o amb pintura a la gran pissarra que es posava a l'entrada de Can Pelut, just damunt el portal.

En una de les fotografies de l'arxiu de Joan Llabrés es pot veure a la perfecció el que estic dient. Es tractava de l'estrena en el cine "Coliseum" de *Un balcón sobre el infierno*. Sembla que als cartells de propaganda el nom del nostre actor no sortia gaire destacat. Va ser quan es va decidir pintar la pissarra que surt a la fotografia de l'arxiu de Joan Llabrés (i que podeu veure en el meu llibre *Temps i gent de sa Pobla*, pàg. 146). El nom del nostre actor, escrit amb pintura blanca, era ara més gran que el títol de la pel·lícula!

Un balcón sobre el infierno era un film de Producciones Balcázar, Luxor Films i Capitole Films. La pel·lícula (1964) era dirigida per François Villiers, amb guió d'Alfonso Balcázar, fotografia

de Manuel Berenguer i música de Claude Bolling. Era una coproducció hispano-francesa i, a part de Simó Andreu, els actors varen ser Michèle Morgan, Dany Saval, Jorge Rigaud, Carlos Casaravilla, Matilde Muñoz Sampedro i Tota Alba.

Però el més important de la pissarra amb el nom de Simó Andreu escrit amb guix o amb pintura era constatar l'amor del nostre poble per a una persona que s'havia dedicat a l'"art" i, més concretament, al teatre i al cine. A començaments dels anys seixanta no us imaginàssiu que era gaire ben vista una persona que es dedicàs a "ofici" tan conflictiu i inestable. Per a molta gent els actors de cine o teatre, els pintors de quadres o els firaires de circ i domadors de feres venien a ser quasi el mateix: oficis de "vagos y maleantes" (en la terminologia del règim) o de gent que no tenia prou intel·ligència per a acabar una carrera de profit. I, com podeu imaginar, les "carreres de profit" eren la de militar, sacerdot, enginyer o metge. Mestres i advocats eren considerades professions de "morts de fam" i no tenien tampoc gaire bona premsa entre determinat personal. Per això els èxits de Simó Andreu en el camp de la cinematografia ajudaran de forma ben directa a desmitificar aquest estat de coses i a fer veure a la gent que un pobler podia triomfar en el món sense necessitat de portar els galons de l'exèrcit de Franco a la màniga de la guerrera. I, com també demostrà en el seu moment Alexandre Ballester amb els seus premis literaris, tampoc era necessari saber bastir ponts o matar sans per a ser "ben considerat". A conseqüència dels seus constants èxits literaris al Principat, Alexandre Ballester era en els anys seixanta un dels pocs intel·lectuals mallorquins coneguts. Simó Andreu era el "famós" en el camp del cinema. Els poblers no ens podíem queixar! El cinema i el teatre era quasi en les nostres mans! L'èxit de l'escola de música del professor i compositor Gaspar Aguiló ens demostrava que tampoc en aquest camp hi havia res que envejar als nostres veïnats. Tot plegat (cinema, teatre, música...) creava un cert "clima" molt especial que, ben cert, influí ben a les clares en determinats sectors del poble que, amb els anys, també seríem posseïts pel verí de l'art.

El triomf de Simó Andreu va significar a nivell general una passa important en la dignificació de l'ofici d'artista

El triomf de Simó Andreu va significar a nivell general una passa important en la dignificació de l'ofici d'artista. El reconeixement que sempre ha tengut Simó Andreu entre nosaltres així ho confirma. I aquest amor que sempre ha demostrat Simó Andreu per l'art el demostra fins ara mateix quan a l'any 2003 demana més formació artística per als joves de sa Pobla, més teatre a les escoles i instituts, més oportunitats per a l'art. En aquest sentit, Simó Andreu ha declarat en el número 80 del *Butlletí Municipal*: "És cert que són ells [els esportistes] els qui omplen els estadi, però també hem de considerar que, per

Can Pelut

exemple, a les escoles no hi ha un espai per a fer teatre, i en canvi hi ha camps de futbol o pistes per a practicar altres esports. Per què es dediquen tres hores a la setmana a fer educació física i no se'n dedica cap a educació diguem 'artística' per a joves que sentien aquesta vocació? En aquest sentit tot està un poc desproporcionat pel que fa a oportunitats per a uns i a uns altres".

En la *Enciclopedia del cine español: cinemedia*, editada per Canal+ l'any 1997, parlen del nostre actor en aquests termes: "Estudia Arte Dramático, pero no llega a acabar los estudios y debuta en el cine con sólo 20 años. A partir de entonces trabaja con regularidad, convirtiéndose en uno de los galanes más representativos de los años 60 y 70. En esa época protagoniza películas de género, destacando en los films de acción, tanto españoles como extranjeros y coproducciones europeas en las que se desenvuelve con soltura gracias a su dominio de los idiomas. También interpreta en *Las protegidas* y *Las desarraigadas* al detective privado David García, creado expresamente para el cine. A comienzos de los años 80 trabaja con menor regularidad y se centra casi totalmente en encarnar papeles secundarios en películas españolas filmadas en inglés o norteamericanas rodadas en España. También ha trabajado, aunque con menor repercusión, en el teatro y la televisión".

Els setanta i vuitanta (fins a mitjans dels anys noranta), marquen l'època de màxima dedicació al cinema del nostre actor. Són els anys de *Juego de amor prohibido* (1975); *La otra alcoba* (1976); *El puente* (1976); *Niñas al salón* (1977); *El sacerdote* (1977); *Asignatura pendiente* (1977); *Requiem por un campesino español* (1985); *El viaje a ninguna parte* (1986); *Terranova* (1991); *Los porretas* (1996); *Adosados* (1996)...

D'ençà 1961, Simó Andreu ha participat en més de dues-centes pel·lícules. Moltes, evidentment, són films de simple supervivència on, com reconeix el mateix actor, exceptuant algunes escenes, poca cosa es podria salvar. Aquest ha estat un dels principals problemes de Simó com

a actor: aconseguir interpretar un personatge amb el qual pogués identificar-se, treure de dins totes les seves grans potencialitats interpretatives. L'actor feia unes declaracions en aquest sentit a la revista *Fotogramas* (número 1254, 1972): "En este oficio, de verdad, de verdad, nunca he llegado a pasar hambre ni sed materiales. Tal vez de las otras sí. La dureza de esta profesión, para mí no ha sido del tipo físico, sino siempre por no poder hacer el cine que me gusta, que tal papel no me haya satisfecho como actor -que el actor debe de hacerlo todo- sino porque se trataba de personajes en los que yo no creía".

Els setanta i vuitanta (fins a mitjans dels anys noranta), marquen l'època de màxima dedicació al cinema del nostre actor. Són els anys de *Juego de amor prohibido* (1975); *La otra alcoba* (1976); *El puente* (1976); *Niñas al salón* (1977); *El sacerdote* (1977); *Asignatura pendiente* (1977); *Requiem por un campesino español* (1985); *El viaje a ninguna parte* (1986); *Terranova* (1991); *Los porretas* (1996); *Adosados* (1996)... De tota la llarga filmografia rodada per Simó Andreu potser les que més interessaren (més que com a resultat cinematogràfic, per la interessant i magnífica interpretació de l'actor pobler) varen ser: *Fedra West* (1968), de J. L. Romero Marchent, on també intervingien Normal Bengel i James Philbrook; *Días de angustia* (1971) de Luciano Ercoli i produïda per José Frade; *La novia ensangrentada* (1972), dirigida per Vicente Aranda, amb Maribel Martín i Alexandra Bastedo; *El asesino está entre los trece* (1973) de Javier Aguirre, amb Patty Shepard i Trini Alonso; *No matarás* (1974), de César Fernández Ardavin, amb Ángela Molina i l'inefable Tony Isbert; *Las marginadas* (1975); *Las protegidas* (1975) dirigida per Paco Lara Polop, amb Alicia Prat i Ismael Merlo; *Las desarraigadas* (1975); *Los placeres ocultos* (1976) amb Charo López, Queta Claver, Germán Cobos, Beatriz Rossat, Antonio Corencia i Ángel Pardo; *Terranova* (1991)... El llistat podria allargar-se encara molt més. No oblidem que ens trobam davant un dels actors més prolífics del cinema espanyol i que ha treballat sense interrupció durant prop de quaranta anys!

Els poblers entengueren a la perfecció els reptes, els problemes i dificultats de l'artista i mai no demanaren a Simó Andreu que protagonitzàs les obres de Bardem, Passolini o Luis Buñuel. El poble sabia a la perfecció les limitacions de la indústria cinematogràfica franquista. A l'hora d'anar al cine no hi havia ningú que no sapigués el que era una "espanyolada" i el que era, de veritat, una "pel·lícula" com pertoca. Moltes de les pel·lícules que interpretava Simó Andreu eren vistes amb cert respecte perquè hi intervingia un actor del poble, algú admirat, aquell que havia sortit dels nostres carrers, de la plaça, de la dura feina pagesa i havia aconseguit "triomfar" a "fora". El que comptava de veritat era veure un actor nostre, que havia jugat amb nosaltres als quatre cantons o a futbol al darrere de l'Escola Graduada, il·luminant la pantalla com si fos Paul Newman o en Gregori Peck. L'efecte catàrtic dins de la nostra enfebrida imaginació era el mateix. Un actor de cine pobler! Tot plegat, veure el seu nom escrit amb guix a una pissarra bastava per electritzar el poble aquell cap de setmana. Ben cert que el nostre amor al cinema es va anar consolidant amb exemples com el de Simó Andreu. Aquelles pel·lícules, algunes summament contradictòries, ens serviren però per anar coneixent millor el que era el cine de consum i que hi havia un cine d'autor amb aportacions interessants a la història del cinema... Simó Andreu forma part de la nostra escola i, a la seva manera, la feina que feia en aquelles pel·lícules espanyoles serví perquè poguéssim anar copsant els fonaments del que havia de ser el cinema autèntic.

Ho hem dit més amunt: ens bastava quedar extasiats contemplant la pissarra amb el nom escrit amb guix que posava "Simón Andreu" (en castellà, com pertoca en temps de la dictadura) i fer cua a Can Guixa, Can Pelut, el cine Montecarlo o el Salón Montaña per a veure *Rocío de la Mancha* (1963), *La mort d'un taur* (1963), *Un balcón sobre el infierno* (1964), *Fedra West* (1968) o *Golpe de mano* (1969)... i dues-centes pel·lícules més!

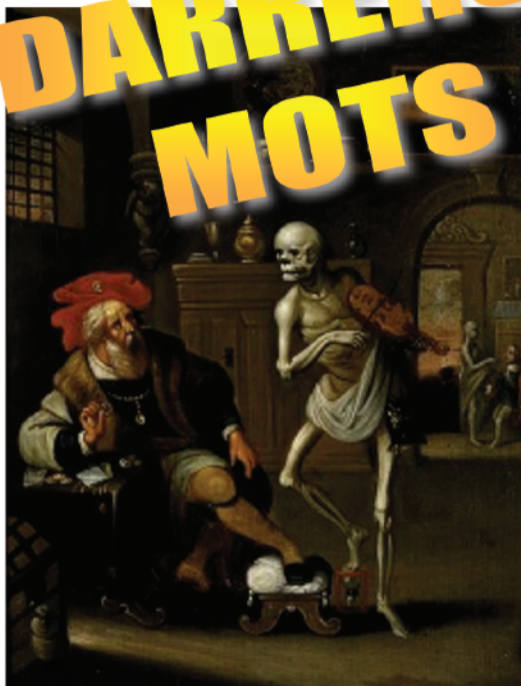
L'any 1970, Simó Andreu guanyà el premi al millor actor protagonista que donava el Sindicato Nacional del Espectáculo per la seva interpretació en *Trasplante de un cerebro*. Més endavant arribaren les seves interpretacions a les ordres de Pilar Miró, Vicente Aranda o Eloy de la Iglesia.

Simó Andreu mai no ha perdut emperò els seus vincles amb el nostre poble. L'any 2003 ha estat designat com a "clamater" de Sant Antoni i, en entrevista per al *Butlletí Municipal* (pàgs. 8 i 9), declarava: "...he d'agrair que l'Ajuntament hagi pensat en una persona com jo, que -tot i que venc moltes vegades- no visc a sa Pobla des de fa quaranta anys. En aquest sentit, encara record que al principi que me'n vaig anar a viure a Madrid, el batle Ventayol enviava felicitacions als poblers que vivíem fora de sa Pobla, i rebre aquella felicitació em produïa una gran alegria".

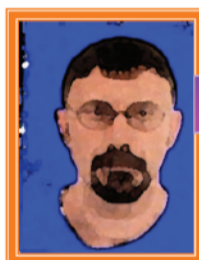

EN ELS ÚLTIMS
MOMENTS.

**DARRERS
MOTS**

Recull a càrrec d'en

Ricard-Joan Colom

(Pot ser lliurement
reproduït 😊 si no hi ha afany de lucre).

LA VIDA A LA VISTA DE LA MORT: SOBRE ELS DARRERS MOMENTS.

👉 “Com pot hom donar-se tanta importància tot sabent que la mort ens està sotjant?” (“*Viatge a Ixtlan*”, 1972, de Carlos Castañeda, 1925-1998, escriptor llatinoamericà).

👉 “Feu-nos comprendre que els nostres dies estan comptats. Llavors sabrem viure” o “Ensenya'ns a comptar els nostres dies de tal manera que ens penetri la saviesa al cor” (Psalm 90:12, els psalms generalment són de ca. 1000 a. C.).

“I recorda't del teu creador,
ara que ets jove,
abans no vinguin els dies dolents
i arribin aquells anys
en què ja no dóna gust de viure;
abans no s'apaguin el sol i la llum,
la lluna i els estels,
i, després de la pluja,
encara torni la nuvolada.
Aquells dies, tremolen els homes que abans guardaven la casa,
els més vigorosos s'encorben;
les dones que abans molien
són poques i deixen de moldre,
les qui guaitaven per les finestres
ja només veuen fosc;
i es tanquen les portes del carrer
mentre s'apaga la remor de la mola;
l'home es lleva amb el cant dels ocells,
però totes les cantúries es perden.
Llavors, una pujada espanta
i es té por de fer camí.
L'ametller floreix, la llagosta s'engreixa
i la tàpera madura,
però l'home se'n va al seu estatge etern,
i les ploraneres ja rondan pel carrer.
Sí, recorda't del teu creador
abans no es rompi el fil de plata
i el llantió d'or s'esberli,
abans no s'esmicoli la gerra a la font
i la corriola del pou es trenqui,
abans la pols no torni a la terra,
el lloc on era,
i l'alè de vida retorni a Déu,
ell que l'havia donat.

Vanitat i més vanitat, diu Cohèlet, tot és en va” (*Qohèlet -o Eclesiàstès-* 12:1-8, llibre de la Bíblia que significa *Home d'Assemblea*, ca. s. V-IV a. C., però atribuït al rei Salomó, 1020-929 a. de C., rei d'Israel).

PER L'ESTIL DE LES FRASES:

NO S'HO ESPERAVEN:

-SE'N VAN A DORMIR:

👉 “Bona nit, estimats meus, us veuré demà” (Noel Coward, escriptor, †1973).

👉 “Ara me'n vaig a dormir. Bona nit” (Lord George Byron, escriptor, †1824).

👉 “Me'n vaig al llit, que no em cridin més, poden descansar també” (Josef Stalin, pseudònim de Iosif Vissarionovich Dzhugashvili, 1879-1953, dictador soviètic de nació georgiana, als seus guàrdies, mai abans no se n'havia acomiadat, normalment esperaven a fora de la seva habitació per si necessitava alguna cosa, durant la nit. El descobriren a terra, humit i encara se les va arreglar per mormolar: “dz...dz...” (5-3-1953).

-ACCIDENTS:

👉 “Passem el riu i seiem a l'ombra dels arbres” (General Thomas “Stonewall” Jackson, †1863, mort per error per les seves pròpies tropes a la batalla de Chancellorsville durant la Guerra Civil dels EUA).

👉 “Si us plau, sàpies que sóc ben conscient dels perills. Les dones han de tractar de fer coses que els homes hagin intentat. Quan fallen, llur fracàs ha de ser un repte als altres” (Amelia Earhart, dona pionera de l'aviació, en l'última carta al seu marit abans del seu últim vol, desaparegué al Pacífic el 1937). “KHAQQ cridant a Itasca. Hem d'estar damunt de tu, però no et puc veure. El gas s'està esgotant” (Darrer comunicació per ràdio d'Amelia Earhart abans de la seva desaparició).

👉 “Sents la pluja? Sents la pluja?” (Minuts abans que el seu avió s'estavellàs. Jessica Dubroff, pilot durant set anys, †1996).

👉 “Déu meu. Què ha passat?” (*Lady Diana Spencer*, exPrincesa de Gal·les, †31 agost 1997, en l'accident de cotxe).

👉 “No vull volar mai més en avió” (Víctima d'un accident aeri a la seva família abans de xocar).

INTEL·LECTUALISME I OBSERVACIONS CURIOSES.

👉 “Ai de mi. Pensa que m'estic convertint en un déu” (Vespasià, emperador romà, †79 d.C.).

👉 “Sóc a punt de — o vaig a — morir; qualsevol de les dues expressions és utilitzada” (Dominique Bouhours, 1628-1702, gramàtic, escriptor i jesuïta francès).

👉 “Jo no sé el que pot semblar al món. Però a mi em sembla que només he fet com un nen jugant a la vora del mar, divertint-me i després trobar un còdol més suau o una petxina més bonica que de normal, mentre el gran oceà de la veritat estava tot per descobrir abans de mi” (Isaac Newton, 1642-1727, físic anglès cristià, descobridor de la llei de la gravetat).

👉 “Tot ha estat molt interessant” (*Lady Mary Wortley Montagu*, escriptora, †1762).

👉 “Si jo tingués forces per a sostenir una ploma escriuria com és de fàcil i agradable morir-se” (Dr William Hunter, 1718 – 30-3-1783, metge escocès).

👉 “Un home moribund no pot posar res fàcil” (Benjamin Franklin, polític, †17 abril 1790).

👉 “Més claror!” (Johan Wolfgang von Goethe, 1749-1832, escriptor i poeta, cim de les lletres alemanyes).

👉 “Veig la llum negra” (Victor Hugo, escriptor, †22 maig 1885).

♥ “Moose...Indian / Ant...Indi” (Henry David Thoreau, escriptor i teòric de la noviolència i la llibertat, †6 maig 1862).

♥ “Fins i tot a la vall d'ombra de mort, dos i dos no són sis” (Lev Nicolaievitx Tolstoi, 1828-1910, escriptor rus i pensador noviolent i moralista socialitzant).

♥ “Quina és la resposta? En aquest cas, quina és la pregunta?” (Gertrude Stein, 1874-1946, escriptora estatounidenca).

♥ “Enceneu els llums, no me'n vull pas anar a casa enmig de la foscor” (*O. Henry* [William Sidney Porter], escriptor, †4 juny 1910).

♥ “Ningú no entén?” (James Joyce, escriptor, †1941).

SALUT.

♥ “Ací estic, mort d'un centenar de bons símptomes” (Alexander Pope, escriptor, †30 maig 1744).

♥ “Dèieu que jo no podria recuperar-me” (Segons *The Most Famous Man in America*, de Debbie Applegate). O bé: “Ara ve el misteri” (†8-3-1887, Henry Ward Beecher, 1813-1887, religiós congregacionista estatounidenc).

♥ “No és meningitis?” (Louisa May Alcott, 1832-1888, escriptora estatounidenca).

♥ “No em trob bé” (Luther Burbank, 1849-1926, botànic, horticultor i pioner de l'agricultura científica).

♥ “Aquesta vegada serà llarg” (Georges Clemenceau, primer ministre francès, †1929).

♥ “No puc dormir” (James M. Barrie, autor, †1937).

♥ “Tinc un mal de cap terrible” (Franklin Delano Roosevelt, president dels EUA, †12-4-1945, va morir d'una hemorràgia cerebral.).

♥ “Adéu...¿Per què tinc una hemorràgia?” (Boris Pasternak, escriptor, †1959).

MENJAR I BEURE

♥ “El menjar és saborós” (Millard Fillmore, 1800-1874, 13è President dels EUA).

♥ “Ah, té bon gust. Gràcies” (Johannes Brahms, compositor, †3 abril 1897).

♥ “M'estic morint. No he begut xampany per molt de temps” (Anton Pavlovitx Txèkhov, escriptor, †1 juliol 1904).

♥ “He pres divuit whiskies, crec que és l'anotació” (Dylan Thomas, poeta, †1953).

♥ “Aquest era el millor refresc de gel de crema que he tastat” (Lou Costello, actor, †3 març 1959).

♥ “Codeïna... bourbon” (Tallulah Bankhead, actriu,

†12 desembre 1968).

♥ “Beu per mi” (Pablo Ruiz Picasso, 1881-1973, pintor andalús, comunista i catalanista).

MORT TRANQUIL·LA

O RESIGNADA.

♥ “*Liberemus diuturna cura populum Romanum, quando mortem senis exspectare longum censent.*

/ Anem a alliberar els romans del maldecap, ja que l'espera de la mort d'un home vell i feble se'ls fa massa llarga” (Aníbal Barca, 247-183 a.C., general cartaginès qui portà la 2ª Guerra Púnica a territori italià contra Roma, segons *Ab urbe condita*, de Livi).

♥ “Estic disposat a morir pel meu Senyor, que, en la meua sang, potser l'Església obtingui la llibertat i la pau” (Tomàs Becket, arquebisbe de Canterbury, †29-12-1170).

♥ “Per què plores? Creies que era immortal?” (Louis XIV, *Le Roi Soleil*, 1638-1-9-1715, rei de França, origen de l'esclavatge català).

♥ “No res, sinó la mort” (Jane Austen, escriptora, †18 juliol 1817, quan la seva germana, Cassandra, li va preguntar si hi havia alguna cosa que ella volgués).

♥ “Oh, no ploreu - siau bons nens i que tots ens reunirem en el cel” (Andrew Jackson, president dels EUA, †1845).

♥ “Surt. Les últimes paraules són per als ximplers que no han dit prou” (Karl Heinrich Marx [Moses Levy Mordecai o Mordechai], 1818-1883, economista i pensador socialista juevoalemany, parlant a la seva criada que li demanava que digués els seus darrers mots per tal d'escriure'ls).

♥ “*I must go in, the fog is rising / Haig d'entrar, la boira s'està escampant*” (Emily Dickinson, poetessa, †15-5-1886).

♥ “Estic amanit” (Woodrow Wilson, president dels EUA, †1924).

♥ “Ara ja he acabat amb tots els quefers terrenals, i amb l'hora també. Sí, sí, estimada nena meua, ara ve la mort” (Franz Lehner, compositor, †24 octubre 1948).

♥ “No m'agradaria morir dues vegades. És tan ensopit” (Richard Feynman, físic, †1988).

♥ “Per què no? Sí” (Timothy Leary, †31 maig 1996).

MORT EN FELICITAT.

♥ “*This is the last of earth! I am content / El final de viure a la terra! Estic content*” (John Quincy Adams, president dels EUA, D. 21 febrer 1848).

♥ “*Adieu, mes amis. Je vais la gloire / Adéu, amics meus Vaig a la glòria*” (Isadora Duncan, ballarina, †1927).

♥ “*It is very beautiful over there / És tot molt bonic per allà*” (Thomas Alva Edison, l'inventor, †18 octubre 1931).

♥ “Mai no m'he sentit millor” (Douglas Fairbanks, pare, actor, †12 desembre 1939).

♥ “Estan tots contents? Vull que tots siau feliços. Sé que sóc feliç” (Ethel Barrymore, actriu, †18 juny 1959).

♥ “He tingut un infern de molta diversió i n'he fruit a cada minut” (Errol Flynn, actor, d. 14 octubre 1959).

AMOROSOS, AMABLES.

♥ “Vine petita meua, i dóna'm la teua mà” (Johann Wolfgang von Goethe, escriptor, †22 març 1832, parlant amb la seva filla, Ottilie).

♥ “Travessem el riu, i descansarem sota l'ombra dels arbres” (Thomas Jonathan *Stonewall* Jackson, 1824-10-5-1863, general confederat de la Guerra Civil).

♥ “No us preocupeu, mestre, estarà tot bé” (Rodolfo Valentino [Rodolfo Pietro Filiberto Raffaello Guglielmi di Valentina], actor italo-americà, 1895-†23-8-1926, mort d'un còlic miserere o peritonitis).

BELLESA.

♥ “Què és la vida? És la llambregada d'una cuca de llum en la nit. És l'alè d'un búfal a l'hivern. És la petita ombra que corre per l'herba i es perd en l'ocàs” (Peu de gall, Orador amerindi dels Peusnegres).

♥ “Bonica” (Elizabeth Barrett Browning, escriptora, †28 juny 1861, en resposta al seu marit que havia preguntat com se sentia).

FRÍVOLS, DIVER-TITS, PARADOXALS, ELEGANTS

♥ “No hi ha més mons per a conquerir!” (Alexandre el Gran, que havia conquerit la terra de Macedònia fins a l'Índia i Afganistan, va morir a l'edat de

33 anys, amb les botes posades, plorant). “Permeté que Alexandre produís per darrera vegada l'ingredient bàsic de totes les llegendes polifacètiques la mort del qual era a punt de fer nàixer: el seu indestructible sentit de l'estil. Per una vegada Rufus Quintus Curcius renuncia a la retòrica i ens ofereix els seus mots de comiat. Quan Pèrdicas (el general) li demanà quan volia que li reteren honors divines, Alexandre respongué: “*Quan siau feliços*” (Mort d'Alexandre Magne) (“*The Nature of Alexander*”, 1975, de Mary Renault, 1905-1983, escriptora i hel·lenista britànica).

♥ “Tinc molts deutes, i no tinc res, la resta ho deix als pobres” (François Rabelais, escriptor, †1553).

♥ “*I am just going outside and may be some time / Me'n vaig a fora i segurament hi seré prou de temps*” (Lawrence Edward Grace Oates, explorador londinenc, 17·3·1880-17·3·1912, qui, malalt, es va sacrificar a morir a la neu en un intent de salvar els seus companys morts de fam durant l'expedició de Scott al Pol Nord, prototipus de l'heroi britànic).

♥ “Prepara el meu vestit del cigne” (Anna Pavlova, ballarina, †1931).

♥ “¿Morir? Jo diria que no, estimat amic. Cap Barrymore no permetria que una cosa tan convencional succeís” (John Barrymore, actor, †29 maig 1942).

♥ “Ho sabia. Ho sabia. Vaig nàixer en una habitació d'hotel - i punyetes! - moriré en una habitació d'hotel” (Eugene O'Neill, escriptor, †27 novembre 1953).

♥ “Mai no devia haver canviat de whisky a Martini” (Humphrey DeForest Bogart, 1899-†14·1·1957, actor nord-americà). “Spence li va donar un copet a l'espatlla i va dir: “*Bona nit, Bogie*”. Bogie va tornar els ulls a Spence molt tranquil i amb un dolç somriure encaixà la mà de Spence i li va dir: “Adéu, Spence”. A Spence se li va aturar el cor. Ho comprengué” (K. Hepburn descriu en una entrevista la darrera vegada que Spencer Tracy visità Bogart, la vespra de la seva mort).

♥ “M'estic morint o és el meu aniversari?” (Quan es va despertar breument durant la seva última malaltia i va trobar a tota la seva família al voltant del seu llit. Lady Nancy Astor, †1964).

COMÈDIA DE LA VIDA.

♥ “He representat bé el meu paper? Llavors aplaudiu, perquè la comèdia s'ha acabat” (Cèsar August, August o Octavi August [*Caius Iulius Caesar Octavianus*], 63 a.C.-14, primer emperador romà, successor de Juli Cèsar).

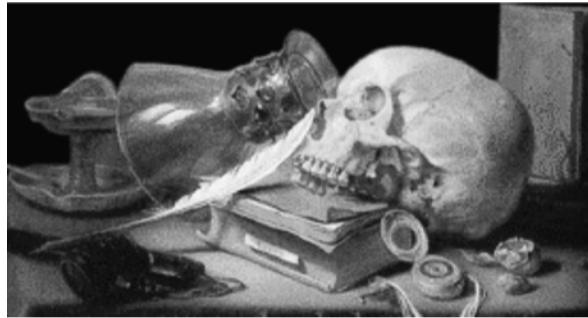
♥ “Quin gran artista va a morir!” (Emperador Neró [*Nero Claudius Caesar Augustus Germanicus*, nom de naixement *Lucius Domitius Ahenobarbus*], *37, tallant-se el coll amb ajut d'un esclau fidel el 9·6·68).

♥ “Amics aplaudiu, la comèdia s'ha acabat” (Ludwig van Beethoven, 1770-†26 març 1827, compositor alemany).

♥ “O se'n va el fons d'escriptori o me'n vaig jo”

“Ah, bé, llavors supòs que, és clar, hauré de morir, més enllà de les meves possibilitats” (*Oscar Wilde*, 1854-†30 novembre 1900, escriptor irlandès, xuclant xampany al seu llit de mort).

♥ “Les cortines! Música lleugera! Llum! Preparat per al final de tot! Magnífic! L'espectacle es veu bé, l'espectacle es veu bé!” (Florenz Ziegfeld, xouman, †22 juliol 1932).

GANES DE VIURE.

♥ “Totes les meves possessions per una mica més del temps” (Elizabeth I, reina d'Anglaterra, †1603).

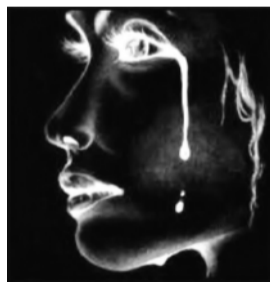
♥ “M'esperen? Estan esperant? Doncs bé, que esperin” (En resposta a un metge de capçalera que el va intentar consolar dient: “General, em tem que els àngels us estan esperant”. Ethan Allen, militar nord-americana independentista, †1789).

♥ “Oh, jo no vaig a morir, oi? No voldrà separarnos, hem estat tan feliços” (Charlotte Brontë, novel·lista anglesa, †31 març 1855, al seu marit, amb sols 9 mesos de casats, el reverend Arthur Nicholls).

♥ “Morir jo, estimat doctor? Serà la última cosa que faria!” (*Lord Palmerston*, al seu jaç de mort 18·10·1865, [Henry John Temple], 1784-1865, polític britànic).

♥ “Com anaren les entrades avui al Madison Square Garden?” (P. T. Barnum, empresari, †1891).

♥ “*Damn it... Don't you dare ask God to help me / La mare que... No t'atreveixes a demanar Déu que m'ajudi*” (Per a la seva mestressa de claus, que havia començat a resar en veu alta. Joan Crawford, actriu, †10 maig 1977).

DESCONSOLATS

♥ “He ofès Déu i la humanitat perquè la meva feina no va assolir la qualitat que hauria d'haver tingut” (Leonardo da Vinci, artista, †1519).

♥ “Massa tard per la fruita, massa aviat per a les flors” (Walter De La Mare, escriptor, †1956).

♥ “*Nothing matters. Nothing matters / Res no importa. Res no importa ja*” (*Louis B. Mayer*, [Lazar Meir], productor de cinema belorús de família jueva, †29 octubre 1957).

MORT DIFÍCIL:

MORT AMB TEMOR, RECANÇA O INSEGURETAT.

★ “En tota circumstància de ma vida, he estat previsor i sempre he pres totes les disposicions necessàries. Sols no les vaig preveure per a la mort, i vet ací que ara dec morir sense estar-hi preparat” (Cèsar Borja, 1476-1507, estadista i prelat catalanoitalià, cruel, traïdor i sens escrúpols envers els seus rivals polítics, s'esdevé el prototipus del polític astut retratat a *El Príncep*, 1532, per Niccolò Machiavelli. S'aplega amb el seu cunyat, el rei de Navarra, en una expedició contra Castella i mor en combat a Viana, Nafarroa).

★ “Ànima meva, que serà de tu? On aniràs?” (Cardenal Giulio Mazzarino/Jules Mazarin, 1602-1661, prelat italià i estadista de França, pactà la partició de Catalunya entre Madrid i París).

★ “Em veig davant d'un pas terrible que me conduirà a les tenebres” o “Vaig a prendre el meu últim viatge, un gran salt en la foscor” (Thomas Hobbes, 1588-1679, filòsof i tractadista polític anglès).

★ “Calleu! El vostre xerratòrum miserable em fa ois” (Guillaume-Chrétien de Lamoignon de Malesherbes, ministre francès i conseller de defensa de Louis XVI, al seu sacerdot quan pronunciava els darrers sagraments, 1721-23·4·1794, morí guillotinat).

★ “La terra asfíxia...Jura'm que m'obriran, de manera que no m'enterrin viu” (Frederic Chopin, compositor, †16 octubre 1849, morint-se de tuberculosi).

★ “Si realment hi ha un Déu viu, sóc el més miserable dels homes” (Friederich Wilhelm Nietzsche, 1844-1900, filòsof ateu alemany: tant que escriví per acabar dient això, morí boig).

★ “No deixeu que açò s'acabi d'aquesta manera. Digau-los que vaig dir qualsevol cosa” (José Doroteo Arango Arámbula [*Pancho Villa*], 1878-1923, general revolucionari mexicà).

★ “La ciència, en la qual fixí la meva fe, es migpartí. Hauria d'haver establert pau i felicitat, però acabà duent el suïcidi d'Europa. Hi vaig creure una vegada. En el seu nom ajudí a fer malbé la fe de milions de persones. Ara miren cap a mi i donen testimoni de la gran tragèdia d'un ateu qui perdé la seva fe” (George Bernard Shaw, 1856-1950, escriptor irlandès, poc abans de morir).

★ “*What a fool I have been! / Vaig ser ben afa-vat*” “*I'm bored with it all / Estic avorrit de tot*” (Winston Churchill, 1874-1965, estadista conservador i imperialista, militar, maçó i assagista anglès, la darrera frase fou l'últim que digué abans d'entrar en coma i morir 9 dies més tard, el 24 gener 1965).

★ “Si us plau, cremeu tots els meus llibres. Guai-teu el Sant. Ell ja m'està esperant. Ell és ací” (Jaroslavski, President del Moviment Internacional d'Ateus).

MALA MORT.

★ “So, now all is gone — Empire, Body and Soul! / Ara, tot ha acabat; reialme, cos i ànima” “Tot està perdut. Monjos, monjos, monjos!” (Enric / Henry VIII d’Anglaterra, 1491–1547, rei famós per assassinar les seves mullers).

★ “Fins ara, jo no creia ni en Déu ni en l’infern. Ara en la meua mort, sé i sent que existeixen l’un i l’altre, i que el judici equitatiu del Totpoderós em damnarà per l’eternitat” (*Sir Thomas Scott*, President de la Cambra Alta anglesa, 1535-1594).

★ “Estic perdut; ho reconec clarament” (Charles IX, 1550–†30-5-1574, rei de França, genocida contra els huganots o calvinistes occitans i francesos a la Nit de St. Bertomeu).

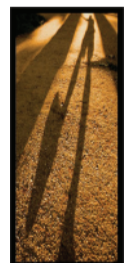
★ “Sóc a dins les flames!” (Crit just abans de morir de David Hume, 1711-1776, filòsof ateu i historiador escocès, el seu desesper fou terrible).

★ “Josephine...!” (Napoleó Bonaparte, 5 maig 1821). “L’emperador mor solitari i abandonat. La seva agonia és terrible” (Escrit pel Charles Tristan, marquès de Montholon, 1782–1853, metge particular de Napoleó Bonaparte, emperador francès, 1769-1821).

★ “Patesc els turments dels perduts” (Charles Maurice de Talleyrand-Perigord, 1754-1838, gran polític i estadista giracasaques francès).

★ “M’he enganyat a mi mateix. Sens dubte, calia alliberar les masses oprimides. No obstant això, els nostres mètodes han acabat en unes altres opressions i horribles massacres. Sabeu que estic malalt de mort, em sent perdut en un oceà de sang format per innumbrables víctimes. Això era necessari per salvar a la nostra Rússia, però és massa tard per tornar enrere. Ens necessitaríem deu Francescs d’Assís” (Vladimir Ilich Uliianov *Lenin*, 1870-1924, revolucionari i estadista rus soviètic, morí en confusió mental, demanava perdó dels seus pecats a les taules i a les cadires).

★ “Deu existir un Déu, ell em castiga pels meus pecats” (Genrikh Grigorievitx Iagoda, 1891-1938, cap de la policia secreta soviètica).

PER REFERÈNCIES DE TERCERS.

★ “Has vençut, oh galileu” (Julià l’Apòstata [Flavius Claudius Julianus], ca.331-332-†363, emperador neopagà; a “*Història Eclesiàstica*” 3.20, de ?????????? [Sant Teodoret de Cir], ca. 393–ca. 457, teòleg d’Antioquia i bisbe de Cir, Síria, defensor de la llibertat religiosa).

★ “...tingué una fi espantosa. L’infermera que

n’era a la capçalera declarà: “Ni per tot l’or del món, no voldria assistir cap altra vegada a l’agonia d’un incrèdul”. Cridà durant tota la nit per obtenir el perdó” (Sobre la mort de Voltaire, pseudònim de François Marie Arouet, escriptor il·lustrat francès, prototipus de racionalisme i agudesca crítica i satírica, 1694-1778).

PER DEDICACIÓ:

INTEL·LECTUALS I CIENTÍFICS.

★ “Critos, dec un pollastre a Asclepius; recorda’t de pagar per mi aquest deute” (Sòcrates d’Atenes, 470 ó 469-399 a. de C., filòsof grec, creador de l’ètica, tingut per feixistoide pels atenencs “progres” - però corruptes).

★ “Severn - jo - Aixeca’m - M’estic morint - moriré fàcilment, no t’espantis - sies ferm, i gràcies a Déu que ha arribat” (John Keats, 1795-23-2-1821, poeta anglès, al seu ajudant, morí de tuberculosi).

★ “Demaneu-li que s’espera un moment - gairebé ja sóc enllestí també” (Johann Carl Friedrich Gauss, 1777-1855, científic i matemàtic alemany, quan li digueren que sa muller estava morint-se).

★ “...la boira va pujant” (Emily Elizabeth Dickinson, 1830-1886, poetessa estadounidenca).

★ “Germana, esteu intentant mantenir-me viu com a una antigalla curiosa, però estic acabat, he acabat, vaig a morir-me ja” (George Bernard Shaw, dramaturg, †2 novembre 1950, a la seva infermera).

★ “Vés-te’n...Estic bé” (Herbert George Wells, novel·lista, 1866-1946, escriptor i historiador anglès).

★ “La mort és un assumpte molt trist i monòton. I el meu consell és que no us hi feu gens” (William Somerset Maugham, 1874-1965, escriptor i espia anglès nat a França).

★ “Em toca ja” (Jean Paul Sartre, 1905-15-4-1980, filòsof i escriptor existencialista i marxista francès, mort per un edema).

REIS, PRÍNCEPS I REINES:

★ “Oc!” (El darrer mot de tota la Dinastia del Casal de Barcelona: Martí I l’Humà, *1356, rei de la Confederació catalano-aragonesa, cap a les 3 de la vesprada del 31-5-1410, a Barcelona, malalt de mort i sense successor definit, responent a la confusa pregunta de *si vol que cerquin el successor més just*, poc després mor sense fill ni hereu, i la Corona acabarà en mans d’un Trastàmara castellà dos anys més tard).

★ “Ai, Jesús!” (Charles V, rei de França, †1380).

★ “Déu meu, Déu meu, tingueu misericòrdia de mi, i del meu poble!” (Guillem I, *el Silenciós*, Prín-

cep d’Oranje [*Willem van Oranje*], 1533-10-7-1584, cap de la resistència antiespanyola, assassinat).

Martí l’Humà o l’Eclesiàstic.

★ “No deixeu que la pobra Nelly (la seva amant, Nell Gwynne) mori de fam” (Charles II, rei d’Anglaterra i d’Escòcia, †1685).

★ “Jo sóc una reina, però no tinc ni el poder de moure els braços” (Louise, reina de Prússia, †1820).

★ “Un rei ha de morir dempeus” (Louis XVIII, rei de França, †1824).

★ “No, no em donaré per vençut. Continuaré. Vaig a treballar fins al final” (Edward VII, rei de la Gran Bretanya, †1910).

PRESIDENTS I ESTADISTES NORDAMERICANS:

★ “*I die hard but am not afraid to go* / Sóc dur de pelar, però no tinc por d’anar-me’n” (George Washington, independentista estadounidenc i President dels EUA, 1732-†14 desembre 1799).

★ “Thomas Jefferson, encara sobrev...” (John Adams. 1735-1826, un dels més influents *Pares Fundadors* i 2on President dels EUA, 1797–1801).

★ “*Is it the Fourth? / Ja som a 4 (de juliol)?*” “*No, doctor, nothing more* / No, doctor, no (vull) res més (de làudan)” (Thomas Jefferson, 1743-1826, estadista estadounidenc, morí en l’aniversari de la Declaració d’independència dels Estats Units, 4 de juliol).

★ “Encara sóc viu” (Daniel Webster, 1782–1852, estadista nord-americà).

★ “He intentat amb tant esforç fer allò que calia” (Grover Cleveland, President dels EUA, †1908).

★ “T’estim Sara. Per a tota l’eternitat, T’estim” (James K. Polk, president dels EUA, †1849 a la seva dona).

★ “Apaga el llum” (Theodore Roosevelt, president dels EUA, †1919).

Pel PSC un Estat propi implicaria 'la fi de la convivència'

Una diputada socialista carrega durament contra les consultes i recorda que el PSC 'no és independentista'

La diputada del PSC Lúdia Santos, una de les ponents de l'Estatut, ha dit aquest matí durant el ple del Parlament de Catalunya que l'independentisme seria "un fracàs de la convivència" al Principat. Per Santos "podríem ser un Estat, però mai més no seriem un sol poble". Ho ha dit fent referència a la immigració espanyola, mentre carregava durament contra les consultes independentistes, i recordava que "els socialistes no som independentistes". Al seu parer, les consultes contribueixen a una "cerimònia de la confusió". Posteriorment la diputada del PP Mariàngels Olano ha aplaudit la intervenció de Lúdia Santos, de qui ha celebrat les seves crítiques furibundes a l'independentisme, tot i que li ha recordat que aproximadament un terç dels alcaldes del PSC estan votant a favor de mocions que impulsen consultes populars sobre la independència.

Comentaris

La fi de l'esclavitud, volen dir. Els politicastes són uns esclaus, són com Acab i Jezabel.

Per aquesta escòria humana la convivència és la submissió, la dependència i el colonialisme.

I ara que som? Doncs l'estat espanyol està compost de diferents pobles.. O sigui: la tàctica de la por. Són patètics.

És a dir: ara hi ha dependència i dues postures contràries conviuen. En canvi, amb la independència, segurament hi seguiria havent dues postures contràries, però no hi hauria convivència. Perquè sí. Perquè, com va dir el JM, "ells són més bonics". Esta dient en poques paraules que els espanyol de drets, i els espanyols d'esqueres i que ella en forma part no son democràtics. Si vol formar part d'un poble, el seu està més enllà de Fraga. Que vagi passant. Això de que els votants socialistes no són independentistes s'ho inventa ella:

http://www.cercleestudis-sobiranistes.cat/files/img/graficas/highRes/012_Vot_darrereres_eleccions_autonomiques.jpg

Bé en qualsevol cas si tant

els agrada pagar podrien fer que el dèficit de la balança fiscal el paguessin només els votants socialistes i del PP, a mi ja m'està bé. I ara sí que som un sol poble? Rata sociata! Aquesta rata repugnant té molt mal concepte dels catalans, dir que si tinguéssim un estat propi seria la fi de la convivència vol dir que ens està acusant d'anti-democràtics. Evidentment per ella només hi ha un poble, el poble espanyol, per això ella i molts dels seus col·legues de partit lluitent incessantment per ofegar la nostra llengua i la nostra cultura.

El final de la convivència arribarà quan tots els catalans ens suïcidem, perquè la convivència els espanyols no la volen. En tot cas serà el final del seu negoci

SI. Vol dir això, ni més ni menys, o acceptem les seves condicions o trenquen la convivència, són uns autèntics fills de puta, autèntica escòria. Sra. Santos, insinua que vostè i els espanyolistes són anti-demòcrates, doncs en no acceptar una majoria independentista, farien ús de la violència i trencarien la convivència a Catalunya? Segur que vol dir això, Sra. Santos? Per als nazionals-socialistes espanyols, la convivència és enviar-nos la falange. Puta màfia sociata. Un fracàs de la convivència amb l'estat dels espanyols, vol dir.

Un sol poble ho hem set sempre, obert i integrador, i així continuarem si ens treiem de sobre l'estat dels espanyols...però què l'hi hem d'explicar a una delegada d'un Estat que no ens vol conviure, sinó saquejar. En poques paraules aquesta dona està dient que votar al PScOE a Catalunya es ben inútil, si és que s'estan enterrant ells mateixos! Com ho saben que sortiran escaldats del Parlament, vaja si ho saben!!! Quina colla de radicals. Torneu a la claveguera d'on heu vingut rates sociates.

Si hi ha independència no hi haurà convivència (perquè la trencaran ells, s'entén)... Ens està amenaçant, senyora? Les vostres amenaces ens les passem pel folre dels collons, fills de puta. La sociata aquesta si que

trenca la convivència, a fer punyetes, senyora diputada!!

Aquest és un discurs tan estès al socialisme espanyol com feixista. L'apliquen sovint a Euskadi, dient que una majoria a favor de l'autodeterminació no seria rellevant, ja que es trencaria la convivència. Es a dir, si el sobiranisme és minoritari, s'hi ha de posar fulles perquè la majoria del poble està per una altra cosa. I si és majoritari... doncs també s'hi ha de posar fulles, per evitar el trencament de la convivència... Això no és democràcia, és xantatge! Condicionen la convivència a la prevalència del seu projecte nacional. Juguen a ser demòcrates sense acceptar la possibilitat de perdre mai, i això és pur totalitarisme. Oi que nosaltres no trenquem la convivència pel fet de no tenir l'estat que voldríem? Per què ells no poden?

Aquesta és precisament una de les "gràcies" que té això de les consultes, la constatació que no existeix "un sol poble". Ja que una part de la ciutadania es mobilitza i l'altre resta amatent, confiada de moment en que els polítics, per espanyolisme o per por, els hi facin la feina (bruta). Una altra de les gràcies de les consultes és que s'enceti el debat (Resulta que hi ha gent que se sent catalana i gent que vol la independència i deixar de "dependre" de la droga espanyolista que l'està destruint). Això de "la convivència" ja ho van trencar els ciutadans apelant la Sagrada Constitució espanyola però als espanyolistes ja els hi anava bé i van callar aleshores. Això de la Convivència també ho van trencar els defensors del "bilingüisme" emfatitsant quan s'exigia català i donant excuses de malpagador quan el que s'exigia -o era de facto com en el cas de la Justícia o els cinemes o...- era l'espanyol. Això de la convivència ho van trencar aquells que un bon dia ensenyant una estadística del 51.001 % de castellanoparlants o d'origen castellanoparlant començaren a parlar de "la Catalunya real" i de la "Realitat" i que s'han excitat a mida que els percentatges augmentaven la diferència. A Catalun-

ya, el fet català, sempre ha estat una "nosa", i una crosta que calia arrancar i en la que calia no caure. Quan parlen de fraternitat i convivència del que parlen és de que els catalans ens deixem fer, ens deixem assimilar, i ells es consolidin fins que arribin a la supremacia espanyola. La immigració que ha aconseguit escalar en "l'ascensor social" -i ajudats per un bon grupat de vagues- disposa ara de diners i propietats i ara pot amb pocavergonya despreciar tot allò que sigui català. Ara es creuen els reis del Mambo i no és veritat. Encara no han mort als darrers catalans ni en els seus principals feus colonialistes, autèntiques cepes de bacteris espanyolistes. Espanya, un cop més, ha tingut la estrella al cul i Catalunya, un cop més, queda estrellada. Per això jo reclamo i demano que estiguem preparats pel gran combat perquè no hi haurà pròrroga ni partit de tornada mai més ja.

O sigui, segons aquesta "socialista", si estem sota el jou de l'Estat espanyol i de l'Estat francès tenim la convivència

assegurada però, si democràticament decidim esdevenir un Estat, en aquest cas es trenca la convivència. El que deu voler dir és que posant-nos en marxa cap a la independència hi hauran conflictes amb part dels catalans d'origen espanyol i dels autòctons assimilats. És una amenaça però jo penso -o vull pensar- que és un farol i que en realitat els integristes hispànics no són tants com volen fer creure i que molta de la gent procedent d'Espanya -de França no ho tinc gens clar- s'hi apuntaria -de fet ja s'hi apunta i això és un símptoma positiu i clar-. La correcta immigració és aquella que a la tercera generació ja està integrada (segons la experiència mundial) i aquí per una sèrie de motius s'han convertit en una excepció. Però és que a més a més aquesta excepció resulta una amenaça per la catalanitat ja que l'índex d'immigració ha estat dels més alts i en les pitjors condicions (emparats per Dictadures i Estats hostils com l'espanyol i el francès.

Les dones ideals: el paradís a la terra

Aquest mes passat anarem a l'Ocktober Fest de Peguera. Recordarem les Uchis, Dorotees i altres estimades d'ara fa 50 anys, que bevien cervesa i estimaven.

Mateu Marió de Sant Joan

Algunes pregàries curtes

Preguem per Catalunya així:

“Jabés havia invocat el Déu d'Israel, i digué: *Si vols omplir-me de benediccions, eixampla el meu territori, fes que la teva mà estigui amb mi i deslliura'm del mal perquè no patisca violència*. I Déu li concedí la seva requesta” (Jabés a 1ª Cròniques 4:10).

“...quan vim nostra senyera dalt en la torre, descavalgam del cavall e endreçam-nos cap a Orient e ploram de nostres ulls e besam la terra per la gran mercè que Déu nos havia feta” (Jaume I *el Conqueridor*, 1208-1276, rei català, després de la rendició de la ciutat de València, 9 d'octubre de 1238, a la *Crònica*).

“Tot ho vas fer, Senyor, amb saviesa. Teu és tot: ho vas crear Tu. Gràcies, Senyor.

Per damunt encara ens crearem a nosaltres. Gràcies, Senyor.

Que som imatge i semblança teva. Mercès a Tu.

Pecàrem i Tu ens busques. Mercès.

Vam ser negligents, no vam ser negligents: gràcies!

Et menyspreàrem, no vam ser menyspreats. Per tal que no perderem la teua Divinitat enmig el nostre enorme oblit, vas prendre la nostra humanitat. Gràcies siguen a Tu donades!” (Aureli-Agustí d'Hipona, 354-430, Pare de l'Església, filòsof i teòleg llatinoafricà).

“El que Tu vulgues, quan Tu vulgues, com Tu vulgues”. Prefereix dir aquestes tres frases des del meu cor en la meua llengua materna que ser professor de totes les llengües d'Europa” (John Newton, 1725-1807, escriptor anglès).

La pregària de petició (del llibre *Oración: liberación y compromiso de fe*, de José Antonio Estrada, *Sal Terrae - Presencia Teológica*)

Aquesta petició constant, que sorgeix de la necessitat i de la impotència, té a veure amb l'experiència de sentit que és la pregària. L'home pren consciència de la seva limitació en la història: davant les catàstrofes naturals, simbolitzades en la mort individual i col·lectiva, que ell pot mitigar però i no pas eliminar, que amenacen la significació que dona a la seva existència. I, sobretot, davant la

injustícia que travessa la història i que mostra el triomf del mal, la victòria de l'opressió, i el cinisme dels vencedors a costa dels vençuts. La història, activament i passiva, ens repeteix sempre la mateixa lliçó: la injustícia triomfa sobre la justícia; el peix gros es menja el petit; els opressors legitimen llurs conquestes en nom de la raó, de la seguretat nacional o de l'hegemonia de la potència de torn. Resulta impossible no fer-se ressò d'aquesta gran pregunta que recorre la història: on és Déu? Es una pregunta que es concreta en la sang vessada per tants conqueridors, en els Auschwitz i els Gulag, en els “desapareguts” d'avui i les mil formes de tortura i d'injustícia que es donen en el món. Mirant el món fredament, ens resulta més evident l'absència de Déu que no pas la seva presència, tant és el dolor que ens envolta. Hi ha molt de patiment sense sentit en ell mateix, que no serveix de res, que sorgeix de la crueltat i de l'excés més irracional. La història és plena d'una injustícia que clama el cel.

Ací sorgeix una petició inevitable: Que Déu faci justícia allí on l'home obra injustament! O bé el sofriment de tantes generacions obté una resposta, o bé la història no té sentit. Si no existeix una justícia última que s'imposa a la injustícia immanent a la vida aquesta queda radicalment qüestionada en el seu significat. Heus ací l'experiència de la qual brolla una de les formes més pures i més nobles de la pregària de petició, a saber, la petició de justícia, insistent, com un clamor que puja fins el cel.

Després d'haver fet tot el possible en el nostre compromís davant la injustícia, només resta el recurs de la pregària. Sorgeix la petició cristiana que recorda que la història de Jesús pertany a la història dels vençuts, i que troba Déu al costat de les víctimes, tot cridant els botxins a la conversió. Déu mai no beneeix el botxí que oprimeix els homes; no ho fa, ni que ho facin els cristians, i fins i tot els eclesiàstics, amb mil formes de col·laboració i de legitimació culpable, o bé amb el silenci i l'omissió. Davant la injustícia i l'opressió, Déu no és ni pot ésser neutral. I un cristià digne d'aquest nom, tampoc. Aquí no

hi ha “obediència deguda” que eximeixi de la pròpia responsabilitat davant Déu. No hi ha autoritat humana o eclesiàstica que pugui carregar amb la nostra pròpia càrrega històrica d'éssers lliures i responsables, davant Déu i davant la nostra consciència, de la sort dels altres. No hi ha neutralitat possible: o bé ens posem al costat de les víctimes, i des d'allí apel·lem a la conversió del botxí, o bé (a vegades amb l'excusa de la prudència o perquè no ens sentim afectats. ¿Qui m'ha fet guardià del meu germà?) legitimem la injustícia i les diverses formes d'explotació i de dominació de l'home.

És aquí on ha de sorgir la petició. Pregària alhora d'impotència i d'esperança, de protesta i de confiança, de solidaritat i de compromís. Tot i així, l'ambigüetat continua essent-hi: davant la injustícia, la pregària de petició pot ésser la millor expressió d'una actitud compromesa, però també el signe més evident del no-compromís, de l'omissió, de la fugida davant una situació que ens interpel·la i ens responsabilitza, de l'espiritualisme intimista.

En aquestes situacions límit ha de sorgir una petició inevitable: no permeteu que caiguem en la temptació. Enfrontat amb la inhumanitat i la injustícia l'home se sent temptat: la raó ens diu que el mal és inevitable. Es tracta de la injustícia dels sistemes, de les estructures, de les exigències de la col·lectivitat. No hi ha res a fer, ens diu la raó. Som impotents per a canviar la nostra societat irracional, en la qual els uns consumim desenfrenadament coses innecessàries i, a vegades nocives, mentre d'altres estan mancats del més elemental. La insolidaritat i l'individualisme són distintius de la nostra societat liberal i competitiva. La injustícia predomina a nivell nacional i internacional, i cada regió, estat o nació defensa el seu interès egoista a costa dels altres. El cristià és temptat no hi ha res a fer, som massa dèbils i impotents per a actuar; cal contemporitzar amb el sistema o, pel cap alt, intentar de mitigar-lo, de dialogar amb els qui tenen el poder i de minimitzar els efectes de la injustícia no m'empresoni a mi ni als meus. Convé

contemporitzar amb el mal i buscar un espai en el seu interior per tal de sobreviure personalment i col·lectivament. És la temptació del “realisme”, de la prudència, del diàleg. Una temptació freqüent en molts cristians i també en els eclesiàstics.

El que cal fer aleshores és pregar i demanar el do del discerniment i, sobretot, demanar que no caiguem en la temptació. Jesús va ésser imprudent: va denunciar massa coses, en comptes de callar com “li hauria convingut”. Va vèncer la temptació de la por que bloqueja i porta cap al pacte i l'omissió. Preferí d'estar-se al costat de les víctimes, i des d'allà mateix (i no des d'un altre lloc) apel·lar a la conversió dels botxins i a

la solidaritat de tots. Si cal elegir entre ésser víctima o botxí, Jesús opta per les víctimes. Ací, la petició constant i reiterativa no infantilitza, ni dona peu a l'acusació de màgia: és l'expressió més noble del compromís del qui prega. Fonamentat en el realisme del qui no es fa il·lusions: “Va morir per culpa seva; no hi ha cap motiu per a creure que hagués mort per culpa d'uns altres, si bé així s'ha afirmat amb excessiva facilitat”, deia Nietzsche respecte a Jesús. I té raó. “Morí perquè es matà”, afirma una vella litúrgia. Jesús no fou ni un ingenu ni un il·lús. Sabia prou on el portarien la seva vida i la seva actitud conseqüent; pregà per tal de no caure en la temptació, i així va assumir el seu paper històric.

Gual de Torrella, un altre desenganyat dels partits forasters i antimallorquins PP+PSOE

Cal llegir amb detenció les declaracions següents de *Joan Gual de Torrella*, president de la Cambra de Comerç: “**Y cuando ha habido gobiernos del PP simultáneos y del PSOE simultáneos tampoco he notado la diferencia. Estamos hablando de un mito. Es uno de los mitos de la práctica democrática pensar en la gran oportunidad que supone el Gobierno amigo. Pero aquí tenemos siete diputados que no pintan nada y hacen de claqué**”

Home! Un altre empresari que ha caigut de l'ase i que per la via dels fets se n'ha adonat que les Balears som una puta colònia d'Espanya i que els diputats que envia Balears a la metròpoli en nom del PP o del PSOE són un zero a l'esquerra, una guarda d'inútils i que no pinten un rave.

A qui vota, però, **Joan Gual de Torrella**? Segur que sempre ha votat el PP! Aquest és el bessó de la qüestió! La majoria d'empresaris de Balears ploren perquè toquen amb les mans el maltractament secular de Madrid i dels partits forasters (PP+PSOE), però els continuen votant. I això, fins quan? Idò, fins que estiguin completament arruinats!

Rosa Calafat Lingüista

«No pots entendre el català mediàtic si no saps castellà»

Creu que ens hem centrat massa en la recuperació de la llengua com a vehicle, però no ens hem preocupat prou dels continguts que transmetem amb aquesta llengua. Assegura que «un idioma no només comunica, sinó que identifica».

Hem treballat per la recuperació del català com a vehicle de comunicació. La lingüista Rosa Calafat va advertir que no n'hi havia prou. Es parla molt de la presència del català als mitjans i de l'èxit de la immersió a les escoles, però no gaire dels continguts, que són tan importants com el vehicle de transmissió. El resultat del seu treball serà publicat per la Càtedra Unesco de Llengües i Educació de l'Institut d'Estudis Catalans.

– Després de més de 20 anys de polítiques lingüístiques, ara vostè ens ve a dir que amb parlar en català no n'hi ha prou?

– «El problema és que no hem avançat gaire en actituds etnocentrades. Una llengua no només comunica, sinó que identifica.»

– És a dir que podem explicar una història aliena amb paraules pròpies?

– «Exacte. Hem recuperat el català en diversos àmbits que són d'una importància cabdal, per la capacitat d'influència que tenen, com ara l'escola o els mitjans de comunicació. Però si el que fem és transmetre una visió castellana del món, estem buidant de contingut la nostra llengua, que perd la seva funció, no serveix.»

– Ja se sap que els mitjans de comunicació tenen la culpa de tots els mals.

– «No és això, però en totes les cultures els mitjans tenen una funció primordial per fixar l'estàndard i mantenir la qualitat. El català mediàtic és un català aculturat, que vol adaptar els catalans a una nova cultura, majoritària, d'àmbit estatal.»

– Me'n pot posar un exemple?

– «Si la locució catalana *plou de valent* la bescanviem per *plou amb ganas*, que és l'adaptació del castellà *con ganas*, ens entendrem, però estarem fent servir una imatge conceptual d'una altra llengua. No podem dir *cercar* en els mitjans, perquè és dialectal, però podem dir *mosquejar-se*, que ve del castellà. No pots entendre el català mediàtic si no saps castellà. Molts immigrants ho pateixen, això.»

– I a l'escola, també tenim aquest problema?

– «Malauradament, sí. No n'hi ha prou amb fer del català la llengua vehicular. Quina història expliquem? Quin punt de vista? Amb quins referents? Seguim treballant amb esquemes de subordinació cultural. Un llibre de primària explica que Felip V va *reconquerir* Mallorca el 1715. Hi ha llibres que donen com a límit de la llengua el Principat.»

– Els llibres de text del País Valencià, suposo.

Foto: Quim Puig

– «No! Parlo de llibres curriculars del Principat de Catalunya! Ho tinc estudiat i documentat. Es fragmenta la llengua amb petits detalls. Una mateixa editorial canvia una plana del llibre que es fa servir a Catalunya, les Illes o el País Valencià, només per canviar el mot *petit* per *menut*.»

– Tornem als mitjans. Què és el que fem malament?

– «El problema és que no ajuden a escriure bé ni a parlar bé.»

– La culpa no és dels mitjans, doncs, sinó dels periodistes que som burros.

– «De tot una mica. Al meu llibre hi

dedico una gran part. Hi ha llibres d'estil que condicionen els periodistes. Si un diari col·loca la informació del país en una secció que es diu Països Catalans, i una altra en una secció que es diu Espanya, ja està fixant una posició clara. Tanmateix, també hi ha una formació deficient dels periodistes. Quina formació reben en literatura i cultura catalanes? Quina prova passen els nois o les noies que es posen davant la càmera amb un micròfon? Es barreja un prejudici molt fort amb ignorància.»

– Quin prejudici?

– «Que no es noti gaire que som diferents, que no som espanyols. No volem admetre que tenim una llengua pròpia forta, potent.»

– Es diu que els mitjans reflecteixen el país real, que també parla en castellà.

– «Que passegin pel Raval, a veure si n'escolten molt, de castellà. És el mateix prejudici. En el llibre proposo maneres de redactar i explicar la realitat des d'un punt de vista català. Els mitjans són elements vitals de cohesió social. No n'hi ha prou que ens parlin en català, si el marc de referència és Espanya i no Catalunya.»

És especialista en lingüística aplicada i professora de la Universitat de les Illes Balears. Treballa a la Càtedra Unesco de Llengües i Educació de l'Institut d'Estudis Catalans. Fa anys que treballa en un llibre que veurà la llum abans de finals d'any: «Torcebraç entre dues cultures».

Les arbitrarietats de la justícia colonial i de la GC forastera disparen l'odi contra Espanya

Si encara no ets independentista

Ahir l'Audiència Nacional va emetre dues sentències: la més greu fou la d'empresonar els dos patriotes Macià Alavedra i Lluís Prenafeta, i la segona fou autoritzar que el túnel del TGV passi per sota de la Sagrada Família. Ens empresonen els patriotes i ens volen enfonsar els temples. Encara queda algú que no sigui independentista? Adreço aquesta pregunta, especialment, als actuals dirigents Convergència. Encara queda algú que pugui justificar-me èticament, pràcticament, moralment i decentment que té algun sentit continuar tolerant l'ocupació espanyola. Algú ha vist alguna vegada els Albertos empresonats? Algú ha vist alguna vegada un símbol d'Espanya empresonat?

Si per no jutjar símbols, Espanya no ha jutjat el franquisme, que continua sent la seva essència més íntima i definitiva. Algú ha vist alguna vegada que Espanya posi en perill algun dels seus monuments? Algun dels seus temples? I molt menys per fer un túnel que el podrien fer passar per qualsevol altra banda? La nació està sent atacada. Una nació ocupada que veu com cada cop que vol aixecar el cap rep una agressió d'Espanya. Encara queda algú que no sigui independentista? Encara queda algú que cregui que a Espanya la gent va a la presó per blanquejar diner negre? Quin líder espanyol hi ha anat? Quina referència espanyola ha estat emmanillada, exhibida i empresonada com ahir ho van ser Lluís Prenafeta i

Macià Alavedra? És que van emmanillar Mariano Rubio, quan el detingueren? És que van empresonar-lo provisionalment? Encara queda algú amb dos dits de cervell que no sàpiga que al Lluís i al Macià els han empresonat per ser símbols del catalanisme? Hem de dir-ho clar ara que podem dir-ho encara. Espanya és un càncer. Ens volen exter-

minar i només en queda escapar-nos. Espanya és el càncer. Ens empresonen els patriotes i ens volen derrocar els temples. Només les ànimes molt febles poden pensar que es tracta dels processos de la justícia. Una justícia que només existeix quan es tracta de Catalunya, tal com aquells pentinats fiscals de Josep Borrell, que només es feien a Manresa. Espanya és l'enemic i vol exterminar-nos. Això és una guerra. Els termes en què Espanya ho planteja són de guerra, profundament bèl·lics. Si encara no ets independentista ets un imbècil, o un a qui ja li sembla bé que a Catalunya la destrueixin.

Reproduït de www.salvadorsostres.com

Confirment les penes de presó als condemnats pel cas Isanta

Ratifica la sentència de l'Audiència de Barcelona, que va condemnar els autors a penes d'entre 25 i 43 anys de presó

El Tribunal Suprem espanyol ha confirmat avui les penes als acusats de la mort del jove Josep Maria Isanta durant la Patum de Berga de 2005. L'alt tribunal rebutja així els recursos que havien presentat les defenses dels condemnats, que asseguraven que s'havien infringit preceptes constitucionals en la sentència del novembre de 2007, on l'Audiència de Barcelona els va condemnar a penes d'entre 25 i 43 anys, en considerar l'acció un assassinat i no un homicidi. Aquella sentència ja recollia que els fets van ser planificats, no de resultes d'una situació imprevista. Així mateix hi afegia l'agreujant de traïdoria, ja que els acusats es van assegurar que la víctima no es pogués defensar. El Suprem coincideix amb aquella sentència, qualificant-ho d'assassinat, i reitera els agreujants de traïdoria

La majoria dels acusats van ser condemnats a 43 anys de presó cadascun, per un delictes d'assassinat i homicidi en grau de temptativa, excepte 2 d'ells, que van ser condemnats a 25 anys de presó, perquè comptaven amb l'atenuant d'"alteració psíquica". Pocs mesos abans, també el 2007, la justícia ja havia condemnat els autors dels fets que eren menors d'edat en aquell moment.

Provada l'actuació amb traïdoria

El Tribunal Suprem considera provat que van actuar amb traïdoria i per això rebutja el recurs dels condemnats que 'esta fora de tota discussió que un grup que ataca a persones que es troben un acte públic atenta contra la pau i l'ordre públic, donat que els assistents no poden estar tranquils quan veuen que indiscriminadament poder ser objecte d'atac', assegura l'alt tribunal.

Els fets van començar la nit del 27 al 28 de maig del 2005 quan es feia un concert a l'avinguda del Canal Industrial de Berga, dins dels actes de celebració de la Patum, on hi va anar nom-

brós públic. Tot i això, un grup d'unes quinze persones es van situar en una rotonda darrera l'escenari i van començar a cantar, per després insultar i provocar als qui passaven per allà.

Aquest grup estava compost per persones menors i majors d'edat, i entre aquests darrers estaven els condemnats. Per aquests fets sis menors van ser condemnats al juliol del 2006 a penes d'entre tres i set anys d'internament tancat pels delictes d'homicidi, intent d'homicidi i desordre públic, i faltes de lesions i amenaces. Els altres dos que van ser jutjats van ser absolts d'aquests delictes.

El tribunal considera provat que els menors d'edat del grup va començar a caminar per l'avinguda cap a on estaven les atraccions, i que anaven 'en actitud xulesca, provocant a tothom i fins i tot exhibint navalles'. D'aquesta forma i sense avisar van agredir tres persones a les atraccions, llençant un d'ells al terra, envoltant-lo i donant-li cops de puny, puntades de peu a més de pegar-li amb un cinturó. Quan els altres dos van intentar ajudar-lo també van rebre cops, tot i que al final van poder escapar.

El tribunal barceloní va destacar que la forma d'actuar durant tota l'estona va ser la mateixa, aïllant a la víctima de la resta de companys, i formant dos grups, un que agredia a la persona que llençaven al terra i un altre que feia de barrera i impedia que auxiliessin a qui estaven pegant. Alguns dels acusats portaven navalles amb les que van amenaçar a diverses persones que estaven a prop d'ells, i després es van dirigir cap a un grup que havien vingut de Sabadell, i van començar les agressions.

Amb la seva forma d'actuar van agredir diverses persones, i quan alguns companys intentaven ajudar a qui quedava dins del cercle, també el pegaven, mentre Santiago Sánchez deia 'fora de Berga'. D'aquesta forma, la majoria de les víctimes van patir diverses lesions

pels cops de puny i puntades de peu, fins a que a un d'ells el van llençar al terra i un dels condemnats va exclamar 'negro saca la navaja', apunyalant un dels menors a aquesta víctima en l'esquena, tot i que després els seus companys van poder ajudar-lo a sortir.

El grup va continuar les agressions al costat de l'escenari, com un cop de puny a una persona que els va recriminar l'actitud, fins el punt que els músics van deixar de tocar, apropant-se Jordi Isanta cap als agressors per dir que marxessin d'allà. Un dels agressors va començar a agredir-lo, i es van sumar uns quants dels processats, fins que Josep Maria Isanta va intervenir per ajudar al seu germà. Tot i que Jordi va poder escapar, Josep Maria va quedar acorralat i els condemnats, més els menors, van començar a donar-li cops de puny i puntades de peu, tots a la vegada, impedit que es defensés.

Josep Maria Isanta va poder escapar del grup en una primera ocasió però va ser atrapat una altra vegada uns metres més enllà, el van tornar a envoltar i li van donar tres ganivetades després de llençar-lo al terra. Una d'aquesta puntalades li va donar Pablo Enrique Méndez, i les altres dues, entre ells la mortal, altres dos integrants del grup. Tot i que estava ferit Isanta va tornar a escapar

fins que el van auxiliar i finalment traslladat a l'hospital de Berga on va morir.

El grup va continuar les agressions cap a altres persones que coneixien a Isanta i que van voler ajudar-lo. D'aquesta forma van envoltar una altre persona, el van pegar i Pablo Méndez va donar-li dues de les quatre ganivetades que va rebre, i que podien haver estat mortals si la xicoteta d'aquets noi no l'hagués ajudat. Finalment un dels testimonis protegits que va veure aquesta darrera agressió va sortir fugint perseguit pel grup agressor que el van enxampar prop del bar Cati, on el van envoltar i pegar. La sentència indica que en aquest grup d'agressors no estava Pineda.

Amés van intentar clavar-li en diverses ocasions una navalla però una noia ho va impedir llençant-se al damunt per protegir-lo, tot i que els agressors la van voler apartar. El grup de condemnats i menors van fugir quan van sentir les sirenes de policia que s'aproximaven.

Prop del lloc dels fets els Mossos d'Esquadra van detenir a tres dels condemnats i algun menor, mentre que a la resta els van enxampar prop del bar Hoquei de Berga on estaven prenent alguna cosa. A alguns dels detinguts els van intervenir navalles, una a Pablo amb restes de sang d'Isanta, i un altre ganivet, també amb restes de sang, es va trobar sota un cotxe.

La sentència de l'Audiència de Barcelona destaca sobretot que va ser una agressió d'un grup de persones cap a un altre i per tant no era una baralla, per això considera que existeix l'agreujant de 'traïdoria' en l'atac a Josep Maria Isanta i es reconeix l'assassinat quan la Fiscalia demanava homicidi. Pel tribunal les proves testificals queden completades amb els informes forenses del tipus d'agressió, així com les navalles i la roba tacades de sang que es van trobar a alguns dels condemnats.

Trobada amb la Premsa Forana

La presidenta del Consell, Francina Armengol, s'ha reunit amb els representants de les publicacions de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca

Francina Armengol s'ha trobat amb la junta directiva de l'Associació de la Premsa Forana, amb el seu president, Gabriel Mercè, al capdavant, i en què han participat representants de totes les publicacions adherides a l'Associació.

En el decurs de l'encontre Armengol ha conegut de primera mà els principals problemes que han de fer front les publicacions, les seves inquietuds, i els projectes de futur de l'Associació.

La presidenta ha destacat la labor que realitzen tant els diaris com les publicacions periòdiques de la Premsa Forana, l'aportació que fan con a eina infor-

Armengol s'ha trobat amb els representants de l'Associació de la Premsa Forana

mativa i de cohesió del teixit social als municipis. També ha valorat com a molt important la tasca que duen endavant en la defensa i promoció del català i la difusió de la nostra cultura.

Francina Armengol els ha transmès el suport de la institució i els ha encoratjat a seguir treballant per superar els entrebancs del dia a dia, i poder seguir prestant un servei a la comunitat de molts de municipis de Mallorca.

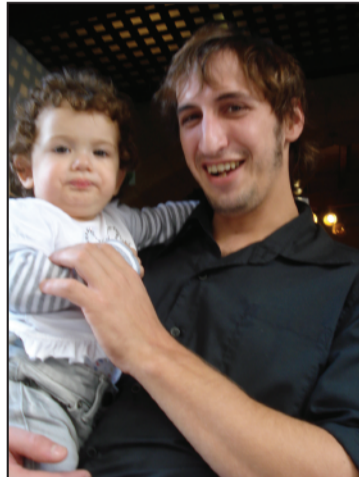

Enquesta

Viuriem millor independents d'Espanya?

Paco Flix. Inca. Ja fa tres segles que aquesta gens ens domina. És hora de la independència. 657 457 193

Jordi Plandolit amb sa filla Paula. Independents les contribucions quedarà aquí. Viurem millor. 971505063

Margalida Miquel. Ex batlesa de Llubí. Jo trob que sí. Les nostres contribucions quedaran aquí. Conservarem la nostra llengua catalana. 609 430 608

Caterina Fortesa. Petra. Durant 50 anys m'han fet creure que no. Ara ja ho dubto i si ho provam ho sabrem. 636 445 791

Francesc Mulet. Viatges Massanel·la. Prest farà 300 anys que els espanyols ens varen envair. És ben hora de recuperar la independència. 971 504 311

Enric Ferrer. Ciutat. Tenc les meves dubtes. Jo som solidari i a més de mal·lorquí me sent espanyol. 971 456 911

Família Barceló Feliu. Porreres. Fa molt que ho pensam. Ja passa d'hora. Hem d'aconseguir la independència. 971 168 237

Caterina Gil i Mateu Puiggrós. Maulets de Porreres. N'Estam ben segurs. Espanya ens roba els doblers i la llengua. 699 786 353

Joan Sastre. Ex batle de Porreres. Espanya ens espolia. Posa dificultats a la nostre llengua. Independència 971 176 197

Gori Negre i Regina Cervantes. Santa Maria del Camí. Viuriem millor. Persegueixen la nostra llengua i mos roben els doblers. 971 140 672

Maria i Juanma. Porreres. Hi guanyarem econòmicament. Conservarem la llengua i la dignitat. 667 804 745

Família can Bernadí. Pòrtol. En ser independents comandarem a ca nostra. Ses contribucions quedarán aquí.

Francesc Marxante. Calarajada. Els espanyols s'en dueu els euros a Madrid i els gasten a Andalusia. Independència. 663 038 524

Bernat Bauçà. Batle de Porreres. Espanya no ens deixa respirar. Sen duen les contribucions que no tornen. 607 207 832

Antoni Garcies. Vilafranca. N'Antoni va als mercats i fires. Els dimecres a Sineu on ven raconeres i gàbies. Diu que quan érem petits només ens ensenyaven castellà i així la llengua se perd. Independència. 600 276 341

Joana Karmany i fills. Porreres. Amb allò que pagam, si quedàs aquí, viuriem molt be. 686 790 994

Joan i Ainhoa. Porreres. Si punyetes. Totes les nacions tenen dret a decidir. 650 296 462

Bàrbara i Xisco. Porreres. Espanya mos roba, Espanya mos encadena, Espanya mos oprimeix. Espanya no ens deixa altra sortida. Independència. 971166917

L'ESTEL

No
publica
ofertes de
comerç
sexual

La Serra de Tramuntana, patrimoni de la humanitat

El Consell de Mallorca impulsa la candidatura de la Serra com a paisatge cultural perquè sigui declarada patrimoni mundial de la UNESCO el 2011

La serra de Tramuntana és de cada vegada més a prop de convertir-se en patrimoni mundial basant-se en el valor com a paisatge cultural. Es tracta d'un indret geogràfic de més de 90.000 hectàrees, un espai natural amb uns valors excepcionals. Per aquest motiu, el Consell de Mallorca impulsa la iniciativa amb mesures efectives de gestió i millora que assegurin el manteniment d'aquest espai natural tan valuós com a llegat de futur.

La institució insular ha fet ja una gran passa en favor de la declaració. La serra de Tramuntana és la candidatura que representa Espanya davant la UNESCO. Així ho va anunciar el Consell de Patrimoni Històric, dependent del Ministeri de Cultura, que es va reunir a Palma el passat mes de juliol. Una decisió que el Consell de Mallorca ha acollit amb plena satisfacció, segons paraules de la presidenta de la institució insular, Francina Armengol, qui va qualificar aquell 17 de juliol d'històric: «Avui Mallorca és protagonista, ja que es reconeix el nostre patrimoni, que assumeix com a propi el govern espanyol». Segons la presidenta del Consell, la selecció de la candidatura de la Serra suposa un distintiu de qualitat per a Mallorca i per al conjunt de les Illes Balears i un reconeixement de la tasca que duu a terme la institució envers la protecció del paisatge i del patrimoni de l'illa.

Valors de la Serra

La serra de Tramuntana és candidata a patrimoni mundial. En la seva decisió, el Consell de Patrimoni Històric ha valorat les línies de la proposta de la Serra com a paisatge cultural. Aquest indret és un exemple de creació d'un paisatge singular gràcies a la feina, durant segles, de diverses generacions i cultures, sobretot de la combinació de la cultura islàmica amb la cultura occi-

dental. Es tracta d'una obra conjunta de l'home i de la naturalesa feta en equilibri de dos fa molts de segles, a partir de la combinació dels elements patrimonials de tipus cultural i etnològic, i també de naturals, en la qual destaquen els sistemes hidràulics tradicionals i les construccions de pedra en sec que l'han modelat, a més dels cultius d'olivar, vinya i regadiu, que han definit històricament aquest territori i que encara es conserven avui. La conjunció de molts diversos valors és el que li dona prestigi, distinció i qualitat per arribar a ser patrimoni de la humanitat.

Beneficis per a la ciutadania

La declaració de la serra de Tramuntana patrimoni mundial de la UNESCO és una contribució molt important per assegurar la preservació dels valors patrimonials de Mallorca. Al mateix temps, li atorga un reconeixement internacional que pot servir de base per al seu desenvolupament territorial sostenible i per a la seva utilització científica i pedagògica.

Des del Consell de Mallorca es vol destacar que aquesta declaració és també una garantia de qualitat de vida i de futur per a la ciutadania. De fet, la institució insular treballa en un pla de gestió per a la conservació d'aquest espai natural. A més, el dit pla té l'objectiu de garantir el desenvolupament econòmic de la zona, la qual cosa revertiria directament en els habitants i en tots els mallorquins i les mallorquines. Tot això sense oblidar el vessant turístic, ja que la distinció atrauria milers de visitants a la nostra illa suposaria un increment de la nostra qualitat com a destinació.

El Consell vol deixar clar que la declaració de patrimoni mundial no suposaria aplicar cap normativa nova ni afegir-hi cap restricció, ja que la delimitació de la zona es farà aprofitant els

límits que s'estableixen en les figures de protecció que hi ha actualment. El que sí significaria seria la garantia d'evitar futures possibles agressions en nom de la protecció territorial, en una elecció per part de la institució insular d'un altre model basat en el no-consum de territori.

Per la protecció del territori

La UNESCO requereix que tots els béns declarats patrimoni de la humanitat comptin amb un pla de gestió que en garanteixi la conservació i que els beneficis de la declaració recaiguin directament sobre la població resident en aquest indret. Una passa que el Consell de Mallorca ja ha avançat. El Ple de la institució del 4 de juny passat va aprovar per unanimitat la creació d'aquest òrgan gestor de la candidatura.

Es tracta d'un organisme en què prendran part totes les administracions: l'estatal, a través del Ministeri de Cultura; l'autonòmica, mitjançant el Govern de les Illes Balears, i la local, a través del Consell de Mallorca, les mancomunitats i els ajuntaments, i que comptarà amb la participació dels diferents agents socials. Els elements propis del paisatge de la Serra que cal potenciar a través d'aquest òrgan gestor estan relacionats amb l'agricultura, l'oli i el vi, que són els que han configurat l'entorn natural i les manifestacions artístiques i culturals pròpies, així com la conservació i la recuperació de tot el patrimoni cultural present a la Serra.

Participació ciutadana

El Consell de Mallorca treballa ja en aquest pla de gestió, que es basa en quatre eixos principals: el desenvolupament econòmic de la Serra, vinculat a la recuperació del paisatge cultural; la protecció i la restauració del patrimoni; la gestió i el control de l'afluència de visitants; i l'educació i la divulgació dels valors de la Serra arreu de Mallorca.

En aquest darrer punt, la institució insular considera indispensable la participació de la ciutadania a l'hora d'impulsar la

declaració i, per aquest motiu, el Consell ha visitat fins ara 18 municipis de la Serra per donar a conèixer la candidatura i recollir de primera mà les opinions i els suggeriments dels seus habitants. Així mateix, la serra de Tramuntana ha arribat també a les escoles. Representants de la institució insular han visitat els col·legis públics de Mallorca i s'han reunit amb l'equip docent per divulgar la candidatura. La serra de Tramuntana, patrimoni mundial, també està previst que es doni a conèixer a diferents entitats culturals i cíviques de l'illa.

El futur de la Serra

La serra de Tramuntana és a un pas d'integrar la llista dels 878 indrets que actualment estan declarats patrimoni de la humanitat. De fet, la Serra es troba a la llista temptativa de la UNESCO des de l'any 1996, una llista de llocs o béns culturals que proposen els estats membres i que són susceptibles de ser declarats patrimoni mundial. Espanya, a través del Consell Nacional de Patrimoni, pot presentar una candidatura cada any davant la UNESCO per a aquesta declaració, privilegi que enguany ha recaigut en la serra de Tramuntana. L'informe de nominació es lliura al Comitè del Patrimoni Mundial perquè el valori i se'n completi l'expedient. Així aquest Comitè lliura l'informe als organismes consultius ICOMOS, IUCN i ICCROM perquè els seus experts l'avaluin i finalment serà el Comitè del Patrimoni Mundial el que recollirà les recomanacions d'aquests organismes i prengui una decisió.

El Consell de Mallorca treballa en la declaració de la serra de Tramuntana com a patrimoni mundial des de 2008, un procés llarg i exhaustiu que finalitzaria amb la inscripció de la serra de Tramuntana en la llista de patrimoni de la humanitat el mes de juny de 2011.

Amb el patrocini de

serra
de
tramuntana
paisatge
cultural

Consell de Mallorca

El descrèdit de la justícia colonial

Àstrid Bierge: No li fem el joc a Garzón

Amb cor i nervi. No li fem el joc a Garzón!

“Pel que fa a l'anomenat Luigi, si comparem els càrrecs que se li imputen amb els que se li imputen a Prenafeta i a Alavedra, ells dos serien Clara i Heidi!”

Àstrid Bierge

Ahir la dona i la filla de Lluís Prenafeta van volar fins a Madrid per anar a veure el seu marit i el seu pare. Els havien dit que podrien veure'l. Quan van arribar no les van deixar entrar perquè no duien el llibre de família i per tant, segons van dir, no podien comprovar que fossin les seves familiars. Ni tan sols van deixar entrar la filla, que duia el DNI amb el cognom Prenafeta. No són l'estat i tenen poder per a tot? Haguessin pogut trucar al registre. Però no, perquè són uns miserables i s'ho passen bé fent mal.

El que ha fet Garzón és abominable. És pot anar en contra de la corrupció sense fer tot el que ell ha fet. Per tant, que ningú no pensi que el que vol aquest home és anar contra la corrupció. Aquest home el que vol és muntar shows. Ja ho ha fet moltes altres vegades, però aquest cop s'ha superat, la “justícia” mai no havia vexat ningú de la manera en què ha vexat tots els detinguts per aquest cas. Ni els acusats per l'11-M ni els etarres ni ningú. Per tant, la societat, els mitjans i els polítics haguessin hagut de valorar aquest episodi per les seves dimensions reals i no per l'espectacularitat de la posada en escena de Garzón. Fer el contrari és fer-li el joc a un bèstia. Que la gent de sobte es mostri exageradament espantada i indignada per la corrupció -quan fa una setmana ja sabien que la corrupció és una cosa que existeix- és fer-li el joc a un

bèstia; que els mitjans de comunicació hagin fet un seguiment morbós -per exemple esperant durant hores per filmar els furgons- i exhaustiu -fent d'aquest cas gairebé un monotema-, és fer-li el joc a un bèstia; que els partits polítics hagin fet una mena de competició per veure qui és més contundent a l'hora de combatre la nova epidèmia nacional -la corrupció!- és fer-li el joc a un bèstia, i que el PSC i CiU hagin suspès la militància a persones que encara no han estat jutjades, és seguir-li el joc a un bèstia. De moment, Garzón ja ha guanyat. Gràcies a haver muntat aquest show, ha aconseguit que el públic social, mediàtic i polític del país li hagi donat al seu cas la mateixa importància que ell li ha volgut atorgar.

Repeteix, doncs, que hauríem d'aprendre a donar a les coses la importància que tenen i no la que els altres ens volen fer creure que tenen. I més encara si aquests altres són espanyols. I més encara si aquests altres són espanyols que estan com una cabra. Suposem per un moment que tots els acusats fossin culpables dels càrrecs que se'ls imputa. Qui seria més inhumà, ells o una colla d'assassins? I qui hauria robat més, ells o l'estat que ens roba des de fa tants anys? I qui seria més immoral, ells o un estat que retalla estatuts i no permet fer referèndums? I qui seria més il·legal, ells o un estat que no respecta un estatut legal o que no paga els diners de la llei de dependència? I qui seria més irresponsable, ell o un estat incompetent que no ha sabut gestionar la crisi? Amb això no vull dir que la corrupció sigui justificable pel fet que hi hagi actes pitjors, ni de bon tros, la corrupció s'ha de condemnar, però totes les coses que són pitjors que aquestes, també. I de manera més

dura. I no només la justícia hauria de respectar aquestes jerarquies de gravetat sinó també l'opinió pública, els mitjans i els polítics.

Garzón, en canvi, ha tractat a uns acusats de corrupció pitjor que a uns acusats d'assassinat, de violació o de maltractament -mai no se'ls mostra emmanillats abans de ser condemnats-. I Garzón ha vingut aquí a dir que en Pere i en Berenguera han robat diners o que els han cobrat per operacions fraudulentas quan l'estat que ell representa és per definició un lladre i una operació fraudulenta. Per tant, si tantes ganes tenen la societat, els mitjans i els polítics catalans de revolucionar-se en contra del mal, no entenc perquè no projecten la seva capacitat d'indignar-se segons la gravetat material i moral dels greuges que pateixen. I no entenc com no creixen els independentistes com bolets. Doncs no, el que fa la gent, els mitjans i els polítics -siguin independentistes o no-, és jutjar les coses no pel que són sinó per com les hi emboliquen. A mi és això, el que més m'indigna i em preocupa.

Segona part. Les 72 hores, les manilles i l'exposició pública són repulsives. Per tots els detinguts i en la mateixa mesura

per cada un d'ells. Ara bé, la presó preventiva, si bé la trobo desproporcionada en un cas de corrupció tenint en compte que molts violadors i maltractadors són deixats en llibertat abans de ser jutjats, encara la trobo més injustificada per Lluís Prenafeta i Macià Alavedra. Si ens cenyim a l'acta de Garzón, no se'ls pot ficar en el mateix sac que als altres tres empresonats. Dos d'ells ocupaven llocs públics, i això augmenta molt la gravetat dels càrrecs. I pel que fa a l'anomenat Luigi, si comparem els càrrecs que se li imputen amb els que se li imputen a Prenafeta i a Alavedra, ells dos serien Clara i Heidi. En canvi estan empresonats igual que els altres. A més, si se'ls acusa de fer d'intermediaris en les suposades operacions fraudulentas, perquè han deixat anar a l'empresari que en teoria els pagava perquè fessin aquesta feina? Jo no en sé, de dret, però no cal saber-ne per veure que tot plegat no s'aguanta per enlloc. Perquè Prenafeta i Alavedra estan empresonats tot i aquestes incongruències? Per qui són i pel que representen. No hi ha més explicació. Garzón és un boig que vol muntar shows, però si de passada pot perjudicar més del compte dos homes que van ajudar a construir Catalunya, encara millor i visca la festa. I si han estat tractats de manera diferent per la seva condició de catalanistes importants, tot català hauria d'estar indignat, sigui simpatitzant del partit que sigui i independentment de si Prenafeta i Alavedra són culpables o no. Diuen que Pujol té molta memòria. No sé si no ha dit res perquè encara està fent memòria o perquè només la utilitza quan li interessa.

**Reproduït de
www.elsingulardigital.cat**

El bisbat de Girona no vol cedir els seus espais per a les consultes independentistes

Ha donat ordre a les parròquies que no cedeixin cap local als organitzadors perquè els plebiscits 'no són legals' consultes, referèndum, autodeterminació, independència, consulta, arenys de munt, bisbat de Girona, església catòlica

Tots els municipis que vulguin organitzar una consulta sobre la independència de Catalunya i que estiguin dins la diòcesi de Girona no podran comptar amb els locals i amb els centres parroquials per preparar-les o celebrar-les. El bisbe de Girona, Francesc Pardo, ha comunicat als rectors de les

seves parròquies que no podran cedir aquests espais i ha al·legat que les consultes no s'ajusten a la legalitat vigent. L'inici d'aquesta història es remunta a la mateixa missiva s'hi incideix que la consulta “porta o pot portar a una divisió de la comunitat parroquial, i del poble, sigui per la pregunta a respondre, sigui per l'oportunitat, sigui pel lloc on es fa” i es demana als responsables de les coordinadores que “respectin la llibertat, i sobretot la identitat de la nostra Església, i alhora l'opinió, manifesta o no, dels membres de les nostres parròquies que és

prou variada”. Un dels portaveus de la plataforma Canet Decideix!, Xavier Espàrec, ha lamentat l'ordre del Bisbat però també ha remarcat que des de la parròquia de Canet no se'ls ha prohibit res. No obstant això, evitaran enfrontaments i buscaran locals alternatius. En aquest mateix sentit, Espàrec a apuntat que l'artífex del comunicat cal buscar-lo en el grup municipal del PP perquè “des de la formació popular es va fer arribar un correu al Bisbat informant de la reunió i amb la clara intenció de posar-hi traves”.

Malgrat totes aquestes traves, Canet

Decideix! ha anunciat que vol celebrar el referèndum el proper dia 13 de desembre i que quinze dies abans de la consulta posarà arrencarà la campanya del vot secret anticipat en què una mesa electoral formada per un president i dos vocals es desplaçaran a diferents espais del municipi perquè en aquell moment ja pugui votar tothom qui ho vulgui. Abans, però, el dia 13 de novembre s'organitzarà una xocolatada infantil coincidint amb la presentació del llibre de Patrícia Gabancho 'Crònica de la independència' organitzada per la Plataforma per la Llengua.

El descrèdit de la justícia colonial

Pretòria: una operació de les clavegueres de l'estat per frenar la independència de Catalunya

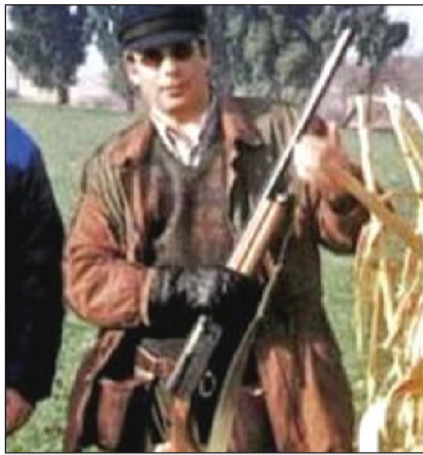
Pretòria: una operació d'Estat?

No descobrirem ara el talent mediàtic del jutge Garzón en les operacions judicials que encapçala. Tampoc direm res de nou si afirmem que la justícia, en aquest estat que és l'espanyol, està enormement polititzada. I no és cap secret que la corrupció lligada a l'urbanisme esquitxa molt més ajuntaments dels que actualment hi ha dins dels processos judicials. Les requalificacions i els convenis urbanístics han estat i segueixen sent uns caramels molt llaminers als quals s'hauria d'haver posat fre fa molt de temps. Ara més que mai, però, cal filar molt prim. I cal dir que no es pot culpabilitzar tot el món local. Que la majoria d'alcaldes i regidors d'urbanisme són persones honorades i que per tant a l'hora de fer segons quines valoracions cal destriar bé el gra de la palla. En el cas Pretòria comença a semblar molt clar que tots els indicis apunten a què els detinguts són culpables de bona part dels càrrecs que se'ls imputen. No es tracta pas de saltar-se la pre-

sumpció d'innocència, però les reaccions polítiques que han tingut CiU i PSC demostren que no confien gens en què la justícia exoneri els seus ara ja exmilitants o militants sospesos.

De fet, des del primer moment el PSC es va desmarcar ràpidament de la figura de Bartomeu Muñoz. Encara no havien passat tres hores des de la detenció que el secretari d'organització socialista, José Zaragoza, gairebé donava per feta la culpabilitat de Muñoz i els seus detinguts. En canvi, la detenció de Prenafeta i Alavedra va deixar en fora de joc Convergència, que va trigar massa en reaccionar. A diferència de Nicaragua, a Còrsega no s'estava tan al cas de les operacions dels detinguts.

Però el que més sobta de tot aquest procés no són les reaccions dels dos principals partits catalans. És el caire d'operació d'Estat que té. En aquest sentit hi ha algunes incògnites que estan començant a generar inquietat en els ambients catalanistes. Per què Garzón tria aquest moment

per engegar l'operació? Té alguna cosa a veure aquest procés amb la sentència del Constitucional? Encara més, l'augment de la desafecció i l'independentisme ha estat el detonant del procés? Per què el dia abans de l'operació Jordi Pujol diu textualment sobre la corrupció "si entrem aquí tots prendrem mal"? Hi havia algú de fora de l'àmbit judicial informat de l'operació? El que dèiem, ferum d'operació d'Estat.

Reproduït de www.tribuna.cat

El bisbe fatxa foraster, Murgui, torna a donar l'esquena a Mallorca i a Ramon Llull

I el bisbe foraster fatxa del PP, Jesús Murgui, on era?

Reproduït de www.dbalears.cat

66 visions de Llull

Seixanta-sis artistes donen forma a alguns dels versicles del Llibre d'Amic e Amat, de Ramon Llull, per promoure la figura del Beat i l'art contemporani de les Balears

Joan Sitges | 23/10/2009 |

Més de seixanta artistes han donat forma a alguns dels versicles moralitzadors que integren el Llibre d'Amic e Amat, de Ramon Llull. El resultat es pogué veure per primera vegada ahir, al monestir de Cura, amb el títol Interpretant Ramon Llull, l'Amic i l'Amat. El president, **Francesc Antich**, va ser l'encarregat d'inaugurar l'exposició, amb alguns dels autors que hi han participat. Antich destacà que aquesta proposta "és un vincle entre el nostre patrimoni cultural i seixanta-sis artistes contemporanis d'aquesta terra".

Mostra internacional

L'exposició recorrerà totes les Illes amb la doble voluntat de promoure la figura universal de Ramon Llull i de donar a

conèixer la creació dels artistes plàstics actuals de les Balears. Amés, cal destacar-ne que d'aquí a un any, quan ja hagi visitat **Menorca, Eivissa i Formentera**, la mostra iniciarà una gira internacional gràcies a la col·laboració de l'Institut Ramon Llull. Quant a Mallorca, el muntatge arribarà al monestir palmesà de la Real el proper 1 de març amb motiu del Dia dels Illes Balears.

Pep Guerrero, Méndez Rojas, Ñaco Fabrè, Àlicia Llabrés i Haracio Sapere foren alguns dels gairebé quaranta autors que assistiren a la inauguració. Tots coincidiren a destacar la importància d'iniciatives com la que han impulsat el Govern balear, el Consell de Mallorca,

l'Institut Ramon Llull i la Caja de Ahorros del Mediterráneo. "Una oportunitat perquè tant els artistes plàstics consolidats com les noves promeses de l'art de les Illes Balears surtin al l'exterior d'una manera sòlida", remarcà **Malena Tous**, un altre dels creadors que han participat en el projecte. Un projecte que "es començà a gestar durant la preparació de l'exposició Art per la vida, dedicada a Projecte Home", explicà Antoni Torres, un dels coordinadors d'Interpretant Ramon Llull, l'Amic i l'Amat.

Torres, que forma part del gabinet de Presidència del Govern balear, explica que "aquesta vegada varem proposar als interessats un reptet encara més gros: interpretar un dels **365 versicles del Llibre d'Amic e Amat**, precisament el corresponent a l'aniversari de cada autor". En aquesta ocasió, a més, la selecció d'artistes s'ha ampliat amb joves promeses. És una tria, doncs, que permet veure les impressions que ha deixat en els futurs mestres de l'art contemporani un dels personatges que han forjat la identitat de la cultura de les Balears.

Antich en l'exposició que ahir assistí a la inauguració, a Algaida. Foto: Teresa Ayuga

El descrèdit de la justícia colonial

La justícia racista i corrupta madrilenya tracta Catalunya com un país ocupat en estat de guerra

Fins ara havíem vist com els escamots de la Guàrdia Civil forastera desembarcaven a les colònies i "segrestaven" a punta de pistola menors d'edat com **Èric Bertran** i emmanillats se'ls emportaven cap a les presons de Madrid per ésser sotmesos a interrogatoris per part dels jutges fatxes, racistes, corruptes, franquistes i catalanòfobs madrilenys.

Just abans dels Jocs Olímpics de Barcelona 92 també vam veure la caça de bruixes també dirigida per l'inquisidor fatxa espanyolista andalús del PSOE, **Baltasar Garzón**, contra un grup nombrós d'independentistes catalans que després de ser detinguts, emmanillats, torturats i portats a las masmorres de l'Audiència nacional van ésser absolts pels tribunals europeus de Drets Humans de tots els delictes a què havien estat condemnats pels tribunals del colonialisme espanyol.

Aquesta vegada hem vist però com fins i tot alguns prohoms de la burgesia catalana (**Macià Alavadre i Lluís Prenafeta**), encara que tinguin darrere un historial polític i un poder econòmic important, han estat tractats per la imperialista Espanya igual que si fossin una colla de terroristes d'ETA i "segrestats" a punta de pistola no pels Mossos d'Esquadra sinó pels escamots de la Guàrdia Civil han estat traslladats també a les masmorres de l'Audiència Nacional de Madrid.

Aquest fet demostra, una vegada més, que qual-sevol indígena (és igual que sigui de dretes o d'esqueres, regionalista o independentista, ateu o creient, menor d'edat o jubilat, empresari, treballador o sindicalista...) no s'escapa de ser tractat per les forces d'ocupació espanyoles (policia, guàrdia civil i jutges madrilenys) com si fos un insurrecte en un país ocupat en estat de guerra.

No hi ha pitjor cec que aquell que no vol veure l'evidència que té davant els ulls. **Pilar Rahola, Miquel Sellarés, Hilari de Cara** i tants d'altres que legitimen i donen crèdit a l'arbitrarietat, racisme, corrupció, sectarisme i politització de la justícia colonial espanyola a qui tant li és prohibir una consulta popular a Arenys de Mar com autoritzar una manifestació falangista, etc.; sincerament, s'ho haurien de fer mirar.

Opinions

"Primer vingueren a buscar els comunistes, i jo no vaig parlar perquè no era comunista. Després vingueren pels socialistes i els sindicalistes, i jo no vaig parlar perquè no era ni una cosa ni l'altra. Després vingueren pels jueus, i jo no vaig parlar perquè no era jueu. Després van venir a buscar-me, i llavors ja no quedava ningú que pogués parlar per mi" (1945, **Martin Niemoeller** (pastor protestant, 1892-1984). Erròniament atribuïda a Brecht).

lobbyperlaindependencia.com

L'Art de la No Violència

Gandhi

"La bondat deu unir-se a la saviesa. Amb la mera bondat no hi ha prou".

La democràcia i el poble

El meu concepte de democràcia consisteix en açò: que el més feble deu tenir les mateixes oportunitats que el més fort. Això mai pot aconseguir-se excepte mitjançant la no violència.

Crec que la democràcia autèntica només pot originar-se en la no violència. L'estructura d'una federació mundial només pot erigir-se basant-se en la no violència, i la violència deu ser totalment rebutjada dels assumptes mundials.

Per tant, la regla àurea de la conducta és la tolerància mútua, en raó que mai pensarem tots de la mateixa manera i sempre veurem la Veritat fragmentàriament i des de distintes perspectives. La consciència no és una mateixa cosa per a tots. Si bé és una excel·lent guia per a la conducta individual, la imposició d'aquesta conducta als altres és una insuportable intromissió en la llibertat de consciència de cadascun.

Les diferències d'opinió mai deuen significar hostilitat. Si així fora, la meua dona i jo haguéssim estat enemics irrecconciliables. No conec, en el món, dues persones que no sostinguin opinions distintes, i com jo sóc adepte del Gita sempre m'he proposat tractar a tots aquells que difereixen de mi amb el mateix afecte que sent pels més pròxims i estimats.

Si volem evitar que la llei i el capritx de la multitud regeixin el desplegament del país, els qui afirmen dirigir les masses deuen refusar decididament a ser guiats per aquelles. Crec que amb el mer enunciat de l'opinió personal i la submissió a l'opinió de la massa no hi ha prou, encara més, en problemes de vital importància, els líders deuen obrar contràriament a l'opinió de les masses si aquestes no compten amb raons per a sustentar-la.

És inútil un líder quan actua contra el dictat de la seva consciència perquè l'envolten persones que sostenen tota mena de punts de mira. Si manca d'una veu interior que el sostingui i el guiï, navegarà a la deriva com un navili sense timó.

En matèria de consciència, la llei de la majoria no compta. Estic absolutament convençut que cap home perd la seva llibertat sinó per la seva pròpia debilitat.

El veritable demòcrata és aquell que valent-se de mitjans exclusivament no violents defensa la seva llibertat i, per tant, la de la seva pàtria i, en última instàn-

cia, la del gènere humà.

La democràcia disciplinada i lúcida és el millor del món. Una democràcia plena de prejudicis, ignorant i supersticiosa es debatrà en el caos i fins és possible que arribi a destruir-se a si mateixa.

Miscel·lània

No desig preveure el futur. Només em pertoca de preocupar-me pel present. Déu no m'ha concedit domini sobre el que vindrà. L'objectiu sempre escapa de nosaltres. Mentre major sigui el progrés, major la comprensió de la nostra falta de mèrit. La satisfacció resideix en l'esforç, no pas en el resultat. Plenitud d'esforç és plenitud de victòria.

Si en aparença prenc part en política, això es deu exclusivament al fet que en l'actualitat la política ens envolta igual que l'abraçada d'una serp de la qual no podem desprendre'ns-en per molt que ho intentem. Per tant, desig lluitar amb la serp.

Neg ser un visionari. No accept que m'atribuesquen santedat. Estic en la terra... Em sent inclinat a debilitats tan nombroses com les vostres. Però he vist el món. He viscut en el món amb els ulls oberts. He suportat les proves més tremendes que han recaigut en el destí de l'home. He suportat aquesta disciplina.

El que és vàlid per als individus és vàlid per a les nacions. No es pot perdonar massa. El feble mai no pot perdonar. Perdonar és atribut dels forts. Preferiria que l'Índia morís abans que conquerís la llibertat amb el sacrifici de la veritat.

Si no tingués sentit de l'humor m'hauria suïcidat fa molt temps. D'alguna manera sóc capaç d'extreure el més noble de la humanitat i això em permet mantenir la meua fe en Déu i en la naturalesa humana. És un mal costum afirmar que els pensaments aliens són dolents, que només els nostres són bons i que qui sostenen punts de vista distintes dels nostres són enemics de la pàtria.

La bondat deu unir-se a la saviesa. Amb la mera bondat no n'hi ha prou. Hom deu conservar el subtil discerniment que acompanya al valor espiritual i al caràcter. En una situació crucial deuen saber quan parlar i quan romandre en silenci, quan obrar i quan evitar l'acció. En aquestes circumstàncies l'acció i la no acció es tornen idèntiques en comptes de ser contradictòries.

El que més m'ha sorprès en la vida de Tolstoi és el fet que practicàs el que predicava i que admetés que en la seva recerca de la veritat res no era massa ardu... ha estat el més notable apòstol

de la no violència que hagi produït l'època actual.

Dones

Crec fermament que la salvació de l'Índia depèn del sacrifici i de la lucidesa de les seves dones. Segons la meua opinió, de la mateixa manera que home i dona són fonamentalment un, en essència també els seus problemes deuen ser-ne un. En ambdós l'esperit és el mateix. Ambdós viuen la mateixa vida, tenen idèntics sentiments. Cadascun és complement de l'altre. Cap dels dos no pot viure sense l'activa ajuda de l'altre. Però de múltiples maneres l'home ha dominat la dona des d'èpoques remotes i així s'ha creat en la dona un complex d'inferioritat. Ha cregut en la validesa de la interessada prèdica de l'home segons la qual és inferior a ell. Però els profetes de la humanitat l'han reconeguda com al seu igual. Si jo hagués nascut dona, m'hauria rebel·lat contra qualsevol pretensió de l'home que la dona hagi nascut per a ser la seva joguina. Mentalment m'he transformat en dona per a penetrar en el seu cor. No vaig poder penetrar en el cor de la meua dona fins que no em vaig decidir a tractar-la de manera diferent de la qual acostumava, i d'aquesta manera li vaig retornar tots els seus drets despullant-me de tots els suposats drets que em concedia la meua condició de marit. La dona deu deixar de considerar-se a si mateixa l'objecte de la luxúria masculina. La solució està més en les seves mans que no pas en les de l'home... Si la noviolència és la llei del nostre existir el futur pertany a la dona...

Pobresa enmig de l'abundància

Deuríem avergonyir-nos de descansar o de disposar d'un menjar complet mentre hi hagi un home o una dona físicament apte sense treball o sense aliment. Li és permès al món... riure's de mi perquè em desprenc de tota propietat. Per a mi aquest despreniment ha estat un guany positiu. M'agradaria que la gent competís amb mi en la meua satisfacció. És el més valuós tresor que posseesc. Per tant per ventura seria vàlid afirmar que encara que predic la pobresa sóc un home ric!

Ningú no ha suggerit mai que l'opressor pauperisme pugui conduir a alguna cosa que no sia la degradació moral. Per al pobre allò econòmic és allò espiritual. No pots oferir altre estímul a aquestes multituds famolenques. Els resultaria indiferent. Però si els lliureu aliments us consideraran el seu Déu. Són incapaços de cap altre pensament.

Àdhuc en un món més perfecte fra-

cassaríem en l'intent d'evitar les desigualtats, però podem i devem evitar la rivalitat i l'amargor.

La idea de la guerra de classes no m'atreu. En l'Índia una guerra de classes no sols no és inevitable sinó que inclús pot ser evitada si hem comprès el missatge de la no violència. Els qui parlen de la guerra de classes com d'alguna cosa inevitable no han comprès les implicacions de la no violència o les han compreses només arran de pell. No pot acabar-se amb l'explotació del pobre per mitjà de la destrucció d'uns quants milionaris, sinó eliminant la ignorància del pobre i ensenyant-li a no cooperar amb els seus explotadors. Això també convertirà els mateixos explotadors. Fins i tot he suggerit que en última instància això col·locaria ambdós en una situació de camarades iguals.

El capital en si mateix no és un mal; el que està malament és el seu ús injust. El capital, d'una o altra manera, sempre serà necessari. L'absolut renunciament a totes les possessions personals és alguna cosa que molt pocs, encara entre la gent comuna, són capaços de posar en pràctica. Tot quant legítimament podem esperar de la classe rica es redueix a deixar-los conservar la riquesa i el seu talent en dipòsit i que els usin per a servir a la societat. Demanar més significaria matar la gallina dels ous d'or.

Autodisciplina

La civilització, en el veritable sentit de la paraula, no consisteix en la multiplicació de necessitats sinó en la deliberada i voluntària restricció. Només això suscita felicitat i satisfacció reals i augmenta la capacitat de ser útils.

He après mitjançant amargues experiències l'única i suprema lliçó per a preservar la meua ira, i així com la calor preservada es transforma en energia, d'igual manera nostra còlera, controlada, pot esdevenir un poder capaç de moure el món. El fet no consisteix que no m'enfellesca sinó a retenir la còlera. Conree la qualitat de la paciència com la falta de còlera, i normalment tinc èxit.

La perfecta salut només pot aconseguir-se vivint en obediència a les lleis de Déu i desafiant el poder de Satanàs. La veritable felicitat és impossible sense veritable salut i la veritable salut és impossible sense un estricte control del paladar. Tots els altres sentits automàticament són controlats quan el paladar ha estat controlat. I aquell que ha conquerit els seus sentits, en realitat ha conquerit el món íntegre...

És equivocat i immoral intentar escapar a les conseqüències dels nostres propis actes. Està bé que una per-

sona sobrealimentada pateixi dolors... Està malament que alimenti el seu apetit i que després escapi a les conseqüències prenent medicines...

La meua resolució ja està presa. En el solitari camí de Déu en el qual m'he internat, no necessit companys terrenals. Per tant, deixem que qui el desitgin m'acusin de impostor, tal com ells imaginem que ho són, encara que no ho diguin de manera tan explícita. Això podria desil·lusionar milions de persones que insisteixen a considerar-me un *Mahatma*. Dec confessar-ho: la perspectiva que em baixin del pedestal em complau extraordinàriament.

Ahimsa o el camí de la no violència

La primera condició de la no violència és la justícia en absolutament tots els aspectes de la vida. Per ventura això sia molt esperar de la naturalesa humana. No obstant això, no ho crec així. Ningú deuria dogmatitzar sobre la capacitat de la naturalesa humana per a degradar-se o elevar-se.

Així com hom deu aprendre l'art de matar en l'aprenentatge de la violència, de la mateixa manera deu aprendre a morir en l'aprenentatge de la no violència. Si merament estimem a qui ens estima, això no és noviolència. Només existeix la noviolència quan estimem els que ens odien. Sé com és de difícil practicar aquesta gran llei de l'amor...

L'amor al que odia és el més difícil. Però, per la gràcia de Déu, àdhuc això tan difícil es torna fàcil de complir si volem fer-ho.

Comprenc que les nacions, igual que els individus, només poden formar-se per mitjà de l'agonia de la Creu i no d'altre manera.

L'alegria no procedeix de les penes que infligim als altres sinó de les penes que suportem voluntàriament.

Alguns amics m'han dit que la veritat i la no violència estan fora de lloc en la política i en els assumptes mundans. No hi estic d'acord amb ells. No les he utilitzades com a instruments per a la salvació individual. La aplicació d'aquelles a la vida quotidiana ha estat la meua ininterrompuda pràctica.

El principi fonamental de la noviolència es basa a abstenir-se de l'exploació en qualsevol de les seves formes. La història ens ensenya que aquells que, sens dubte per motius honests, han empaitat els famolencs a la força bruta contra ells, alhora s'han transformat en presa de la malaltia dels conquerits.

Si jo no puc tenir res a veure amb la violència organitzada del govern, encara molt menys tindrà a veure amb la desorganitzada violència del poble. Preferiria que entre ambdós m'aixafessin.

Objecte la violència quan sembla obrar bé; aquest bé és només temporal; el mal que infereix és permanent.

Jesucrist i Sòcrates van representar la forma més pura de resistència passiva o força espiritual. Per a tots aquests mestres el cos no significava res en comparació a l'esperit.

No m'opòs al progrés de la ciència en si mateixa. Per contra, l'esperit científic d'Occident suscita la meua admiració, i si aquesta admiració té restriccions, això es deu al fet que els homes de ciència occidentals no respecten la creació inferior de Déu. Avorreesc la vivisecció amb tota la meua ànima.

Religió i veritat

Quan parl de religió no al·ludesc a la formal ni a la ritualista, sinó a aquesta religió que es troba per sota de totes les religions i que ens enfronta cara a cara amb el nostre Creador.

Sé... que mai no hagués conegut Déu si no hagués lluitat contra el mal àdhuc a costa de la vida mateixa. M'esforç per veure Déu a través del servei prestat a la humanitat perquè sé que Déu no està en el cel, ni aquí baix, sinó en cadascun de nosaltres.

Si un home arriba al cor de la seva pròpia religió, també ha arribat al cor de les altres. Les religions són distints camins que convergeixen en el mateix punt. "Què importa que prenguem distints camins sempre que arribem a la mateixa meta? En realitat, hi ha tantes religions com individus. Que ningú, ni per un moment, passi temor que un estudi reverent de les altres religions pugui afeblir la seva fe en la pròpia. El sistema hindú de filosofia considera que totes les religions contenen en si elements de veritat i prescriu i imposa una actitud de respecte i reverència cap a totes. Crec en la veritat fonamental de totes les grans religions del món.

Decàleg de Gandhi

Dir la veritat (Satyagraha)

Practicar la no violència (Ahimsa)

Practicar la castedat (Brahamacharya)

Menjar frugalment i l'indispensable

No posseir el superflu; sols el necessari

Guanyar-se la vida amb el propi treball

Servir el proïsme (Swadeshi)

Tots els homes són iguals

Tots els nens són iguals

No témer a res ni a ningú.

Biografia

Gandhi, Mohandas Karamchand (Porbandar, 1869-Nova Delhi, 1948). Líder polític-religiós hindú cridat el «Mahatma» (l'ànima gran). Va néixer en el si d'una família pertanyent a la casta *vaisya*, casta comerciant baniana, però que des de feia dues generacions havia

ocupat càrrecs polítics importants en Kathiawar. Gandhi va estudiar lleis a Londres (1888-1891). Posteriorment va exercir l'advocacia a Índia i a Sudàfrica (1891-1893), país on va començar el seu famós moviment de resistència passiva contra els abusos del govern colonial anglès. Va Organitzar un cos d'ambulàncies en la guerra anglo-bóer (1899-1902). El 18 de desembre de 1913 es va signar el Pacte Smuts-Gandhi entre el cap del govern de Sud-àfrica Smuts i el propi Gandhi, que abolia les injustícies més escandaloses. En Índia, en 1917, Gandhi va portar a terme la seva primera campanya en favor dels productors d'indi del districte de Champaran, en el nord de Bihar. En 1920 va assumir la direcció del Partit Nacionalista i va obtenir del seu congrés l'adopció d'un programa de no cooperació i boicot de les institucions colonials i dels productes europeus. A aquest programa es va sumar una crida en favor del filat i del teixit a mà. La no violència, certa hostilitat cap a la indústria i una concepció naturista de la forma de vida són els trets més característics del «gandhinisme». Condemnat a sis anys de presó (1922), va ser indultat (1924) i nomenat president del Congrés Nacional indi (1924-1934, 1940-1941). En 1929, després d'un any de retir i de meditació, va reprendre la seva campanya de desobediència civil, va ser capturat cinc vegades més i indultat altres tantes. En 1931 va participar en la conferència de Londres, on va reclamar la independència de la Índia. Va arribar a ser objecte de la veneració del seu poble. Tot amenaçant de dejunar fins a la mort, va aconseguir el triomf de les seves reformes i idees humanitàries. Fou assassinat per un membre del Rashtriya Svayamsevak Sangh, moviment extremista hindú.

Gandhi, el major independentista de la història: força contra l'opressió.

Mohandas Karamchand *Mahatma* - ànima gran- Gandhi (1869-1948), advocat i independentista no violent indi, fou la figura central de la independència de l'Índia del colonialisme europeu. El combat del seu moviment aconseguí, amb mètodes no violents, la independència (i l'alliçament) de 300 milions d'indis front a l'Imperi més poderós de l'època, el britànic.

Gandhi és un exemple de la força de la fe i de la noviolència, de la voluntat de cercar, ara i ací, la justícia de les benaurances, de l'adoració mística i espiritual. Més enllà dels esquemes sectaris i d'egoïsmes enquistats dins les religions que exporten més llur depredadora civilització que no pas la Justícia del Regne de Déu en la Terra, d'integristes religiosos que són abans colonials (abans espanyols...) que cristians i, per tant, no poden realment ser cristians sinó eines de manipulació i dominació.

Escoltem les paraules de l'independentista *Mahatma* Gandhi:

"D'un mal pot sorgir un bé, però això depèn de Déu, no de l'home; l'home ha

de saber solament que el mal ve del mal, igual que el bé s'explica pel bé. La lliçó que cal treure de la tragèdia de la bomba atòmica no és que ens deslliurarem de la seva amenaça sols fabricant noves bombes més destructives encara. La humanitat no pot alliberar-se de la violència més que per mitjà de la noviolència".

Gandhi i l'opressió nacional.

"Sempre ha estat un misteri per a mi que l'home pugui sentir-se honorat per la humiliació del seu proïsme"(quan veié una colla d'indígenes obligats a caminar per sota, a fi de cedir la voravia als forasters).

"Hi ha tanta falsia perquè tothom exigeix rectitud sense sotmetre's a la menor disciplina".

"...La nostra ira, dominada, pot esdevenir una força capaç de moure el món".

"L'alegria rau en el combat, l'esforç, el patiment que suposa la lluita, i no pas en la mateixa victòria".

"Una nació capaç de sacrificis sense límit és capaç d'enlairar-se fins a altures il·limitades. Com més pur sia el sacrifici, més veloç el progrés".

"El meu patriotisme no és res si no és compatible amb el major benestar de la humanitat, sempre i sens excepció".

"El dia que l'Índia renunciï a la por, podrem dir que té la força necessària per a lluitar. No cal usar armes...el guerrer de debò no és pas qui mor matant, sinó qui ha après a viure morint".

"Serà l'evidència del poder espiritual de l'Índia sols si ens neguem a una posició de força, malgrat que la tinguem...Això ben poc té a veure amb el "perdó" que el ratolí *ofereix* al gat!".

"La interdependència és i hauria de ser l'ideal, tant com la independència..."

"De moment sols la nostra feblesa ens aparta de la violència. Si comprenguéssim que, malgrat la violència, és la força moral la que governa l'univers, ens ensinistraríem en la noviolència amb una fe completa en les il·limitades possibilitats que ofereix".

"Si jo tingués cap influència sobre els *boys-scouts* i d'altres colles, declararia obligatori de cantar melodies nacionals en totes les assemblees. La música té un efecte elèctric. Dissortadament no ha pas arribat a ser nacionalitzada".

"La noviolència ("*Ahimsa*") és la força més formidable que té la humanitat al seu abast. És encara més poderosa que la més potent arma de destrucció ideada per l'enginy humà".

"Perdre la individualitat pròpia i esdevenir un simple engranatge d'una màquina és impropri de la dignitat humana".

"No sóc pas un visionari. Pretenc ser un idealista pràctic. La noviolència, en el seu estat pràctic, vol dir patiment con-

scient. No pas dòcil submissió a la voluntat del pervers”.

Gandhi i la seva fe.

“Crist és la font més rica de força espiritual que hom pot conèixer. Ell és el més noble de qui vulgui donar-ho tot sense demanar res. El Crist no pertany pas sols al cristianisme (institucional), sinó al món sencer”.

“Crec en Déu no pas com a una teoria, sinó com un fet més real encara que la vida mateixa”.

“La veritat és Déu i Déu és veritat”.

“Si mantenim atenta l'oïda, Déu ens parlarà en la nostra pròpia llengua, qualsevol que sia”.

“Qui confia en Déu deixa de témer els homes...si nosaltres tenim cura de l'avui, Déu en tindrà del demà”.

“La covardia no és senyal de fe en Déu”.

“Un poeta digué que el camí a Déu és per a valents...L'atmosfera actual està tan curulla de verí que ens neguem a recollir la saviesa dels antics...L'amor sosté el món. Davallar és fàcil, no pas enlairar-se. Com que la majoria som indisciplinats, la nostra experiència diària rau a insultar-nos i barallar-nos sota qualsevol pretext”.

“La fe és una funció del cor i ha de ser mantinguda per la raó. La una i l'altra no es desdienen pas, com molts creuen. Com més intensa és la fe, més aguda és la raó. Quan la fe es torna cega, mor”

“Quan admir la bellesa d'una posta de sol o de lluna, la meva ànima curulla d'adoració al Creador”.

“Déu respon les pregàries a la seva manera, no pas a la nostra” “La meva major arma és la pregària muda” “La pregària és la primera i la última lliçó per a aprendre el noble i brau art de sacrificar l'ésser en els variats senders de la vida” “Orar no és pas demanar. És un neguit de l'ànima. És el reconeixement diari de la pròpia feblesa. Per a pregar és millor tenir un cor sense paraules que no pas paraules sense cor”.

Gandhi i la seva espiritualitat.

“La força no prové de la capacitat física, sinó d'una voluntat indomable”.

“L'Home ha de triar entre aquestes dues vies: cap amunt o cap avall. Però per la bèstia que duu a dins, optarà més sovint per la d'avall, sobretot quan li és bellament presentada. L'home capitula sovint quan el pecat li és presentat amb un revestiment de virtut”.

“La vida és superior a qualsevol art. I, més encara, l'home qui atansa sa vida a la perfecció és el major artista. Perquè, ¿què és l'art sense el fonament d'una vida noble?”.

“L'Il·luminat ens digué que si com-

prenem la buidor del món material...Llavors hi haurà tresors de Dalt, i pau que supera qualsevol enteniment i una felicitat que ens ha estat sempre del tot estranya”.

“Qui no actua, cau; qui sols desisteix del guardó, s'enlaira”.

“L'amor és la força més subtil i penetrant”.

“Cada volta que l'egoisme ens empaiti...recordem la cara de l'home més pobre i deseparat que mai hàgim vist i demanem-nos si el beneficia allò que volem encetar”.

“L'*Ahimsa* (=la noviolència) és ferida per tot pensament indigne, per la pressa desmesurada, la mentida, la malícia...També quan retenim allò que l'altri més n'ha de menester”.

“El poder de les multituds és el gaudi del tímid. El valent d'esperit frueix del combat en solitud”.

“L'home qui tem la força bruta no ha arribat a conèixer-se a ell mateix”.

“L'impossible s'esdevé contínuament possible”.

“Mantinc que la ment humana i la societat no es troben dividits en compartiments estantissos anomenats “social”, “polític” i “religiós”: cadascun d'aquests se n'endinsa en els altres”.

“Per veure cara a cara l'esperit de a veritat universal que tot ho penetra, hem de ser capaços d'estimar la més vil criatura com a nosaltres mateixos...Puc afirmar sense el menor dubte, i malgrat això amb total humilitat, que els qui diuen que la religió no té cap relació amb la política, no saben què vol dir *re-ligió*”

“De què val la fe si no ve traduïda en acció?”.

“Si volem transmetre un missatge a Occident, que sia el de l'amor i de la veritat. No m'adreç a la vostra ment. Vull captar el vostre cor. Assolireu la sencera conquesta de l'Occident no pas amb la venjança per haver estat explotats, sinó per l'autèntica comprensió”.

“La noviolència triomfa sols quan hom té autèntica fe en Déu”.

“Una fe vertadera en la noviolència és impossible sense una real fe en Déu. Un noviolent no pot fer res sens el poder i la gràcia de Déu: no tindrà el lleu de morir sense ira, sense por, ni ànsia de venjança. Un tal coratge prové del convenciment que Déu sojorna al cor de tots nosaltres, i que no deu haver-hi por davant de Déu...El coneixement de l'omnipresència divina implica també respecte per la vida de l'oponent...calmar al fúria de l'home quan la bèstia que té a dins s'empara de la seva persona”

“La veritat cal que sia repetida mentre hi hagi homes que no hi creuen”.

Cruyff, seleccionador nacional català

L'oferiment de la Federació Catalana de Futbol a Johan Cruyff per tal que sigui l'entrenador de la selecció nacional de Catalunya ha aixecat molta polseguera

http://blogs.e-noticies.com/victor-alexandre/cruyff_seleccionador_nacional_catala.html

En Johan Cruyff és el nou seleccionador català de futbol, segons sembla. L'escriptor en Víctor Alexandre no sembla molt content amb el nomenament, pel fet que en Johan no parla català (tot i que sí que l'entén). Les raons que fa servir en Víctor em semblen correctes: un seleccionador nacional ha de saber parlar l'idioma del país que entrena, com passa a Anglaterra o Espanya. Bé, és cert, no existeix cap disculpa per en Cruyff, que considera que saber parlar català és quelcom d'inútil. Tanmateix, malgrat tot, m'alegro que en Cruyff sigui el nou seleccionador nacional. A vegades, necessitem, els catalans, ésser més pràctics. Amb en Cruyff, la nostra causa esportiva prendrà, potser, una nova empenta, i per mi això és determinant. El fet que en Cruyff parli en espanyol als seus jugadors al vestuari, tot i no resultar una idea que m'agradi, bé és cert que la trobo purament anecdòtica en comparació a la projecció que nostra selecció pot aconseguir a nivell mundial. L'objectiu d'en Johan ha d'ésser el de contribuir al reconeixement oficial de la nostra selecció, i això, beneficiaria també la nostra llengua, de retruc. A en Johan no li donarem pas el Premi d'Honor a les Lletres Catalanes, però sí que potser (si aconseguim la oficialitat esportiva) li haurem de fer un monument a les portes de l'Estadi Lluís Companys.

Els catalans hem de ser més pràctics, com pràctics ho són els nostres enemics. Fa uns mesos, la selecció espanyola d'hoquei patins guanyà el mundial; tot l'equip, incloent-hi l'entrenador, eren catalans i parlaven en català, tanmateix, no sembla que això hagi molestat als espanyols, simplement hauran tapat el fet lingüístic, i s'han quedat amb el resultat, que és el d'Espanya campio-

na del món. Punt i final. La llengua que parlessin a la banqueta, restà com quelcom d'anecdòtic; el títol mundial, és el que passarà a la història.

Si gràcies a en Cruyff aconseguim l'oficialitat, o avançar cap a ella, no m'importarà res si parlava al vestuari en espanyol, o en suhawili: el que vull és el reconeixement internacional. La selecció catalana, si és reconeguda, serà un triomf per sempre més; les xerrades en espanyol d'en Cruyff, una pura anècdota. Diguem que en Johan haurà fet independentisme en castellà (ja va dir fa anys que Barcelona no era espanya, si fa no fa).

Jo estic segur que els espanyols s'estimarien més guanyar el mundial de futbol amb un entrenador que no parlés espanyol, que no pas caure eliminats amb espanyolàs d'allò més castís. En Beckam no va aprendre castellà, i no sembla que al'espanyolíssim madrit li importés gaire, mentre donés triomf a l'equip més espanyol de tots.

Siguem pràctics, si volem guanyar. El que parli en Cruyff a la banqueta és anecdòtic, que Catalunya tingui selecció oficial no ho és pas. Passaran els anys, tindrem selecció, i a ben segur en Johan serà l'únic seleccionador que no sabia parlar català: una pura anècdota.

<http://rodriguez.bloc.cat/>

Us comentaré un petit detall d'allò més plaent. L'altre dia, uns dels diaris més importants de Colòmbia, El Espectador, donà una notícia d'un fet esdevingut a Girona (no record ara de què es tractava), el cas és que situaven Girona (per ells, Gerona) a Catalunya, i no hi deien res d'espanya. Sembla que a poc a poc, Catalunya és vista com una nació sobre la que ubicar les nostres ciutats, sense que s'hi hagi de fer cap esment a espanya.

També m'alegro que el diari El Tiempo (controlat per la xusma espanyolista d'el grup Prisa), que és força espanyolista, ha eliminat la seva secció dedicada específicament a espanya.

MA

Llegeix i subscriu-te a
L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

Volen enfonsar-nos!!

L'Alcalde socialista de Santa Coloma de Gramanet detingut, Bartomeu Muñoz és Vicepresident de la Diputació de Barcelona, el President de la Diputació es Antoni Fogue que és el marit de la Manuela de Madre (antiga Alcaldessa de Santa Coloma), sabeu qui és la responsable d'Urbanisme de la Diputació...? ANNA HERRRRRR...NÁNDEZ, i qui és aquesta senyora???? L'esposa d'un tal JOSÉ MONTILLAAGUILERA, us sona?

Antoni Fogue és el que ara volen els socialistes "catalans" posar d'alcalde a Santa Coloma per intentar tancar la merda i la corrupció.

GRAMEPARK és l'empresa municipal d'urbanisme de Santa Coloma de Gramanet, investigada per corrupció en el cas "PRETORIA", aquesta empresa pertany a un grup d'empreses associades AVS-ASSOCIAT (www.avscatalunya.cat/associats.php) i sabeu qui apareix com responsable d'una d'aquestes empreses (PROMUNSA)? Una tal ANAHERNANDEZ BONANCIO, i sabeu qui és aquesta dona? doncs l'esposa de... JOSE MONTILLAAGUILERA.

Algú té idea del que representa econòmicament, a final de més, els molts càrrecs que ocupa la Sra. Montilla? La Sra. ANA HERNANDEZ BONANCIO, esposa del M.H. President de la Generalitat José Montilla, té els càrrecs de:

- Regidora d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sant Just Desvern.
- 1ª Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Sant Just Desvern.
- Presidenta de PROMUSA.
- Presidenta de PROECSA.
- Gerent del Consorci de la Colònia Güell.
- Consellera del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat de la Diputació de Barcelona.
- Consellera de Foment de Ciutat Vella de la Diputació de Barcelona.
- Consellera del Túnel del Cadí, Concessionària S.A.
- Consellera de la Comissió Catalana de Trànsit i Seguretat Viària.
- Consellera del Barri de la Mina.

- Delegada de l'Àrea d'Infraestructures, Urbanisme i Habitatge de la Diputació de Barcelona.

- Consellera de La Caixa.
- Consellera del Consell Comarcal del Baix Llobregat.
- Vocal del Consorci Sanitari Integral.
- Vocal de la Fundació Caviga.
- Consellera de l'Àrea de Salut de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Això és només una mostra de què fan les persones que marquen els nostres "dia a dia", marquen la nostra política econòmica, d'immigració, de sanitat, de treball, d'ensenyament...d'on treuen el temps per a pensar amb tanta feina que tenen?

Pensareu que també n'hi ha d'altres que han fet coses "dolentes", ho sé, però aquest és el cas més explícit que tinc d'aquesta gent, m'ha arribat a la bústia de correu electrònic, de la resta de gent que penseu (els convergents...els peperos...), els mitjans de desinformació que ells dirigeixen ja n'han fet prou escarni, no està de més tenir una mica més d'informació.

Cal dir que tot això no és més que un míssil dirigit a la medulla espinal de la nostra societat per tal d'aconseguir retallar l'Estatut que tants problemes ens va costar tenir, debiliten a la classe política catalana generant el desencís entre tots nosaltres en veure què tenim.

Tot a través de Super-Garzón...jutge imparcial i exemplar (era ironia...).

En quant hagin desprestigiats prou a la nostra classe política, quin argument els quedarà per a defensar-nos enfront seu?

Exemple de política ficció:

Polític "català": Escucha, necesitamos 10.000.000 para nuestra sanidad, la población ha incrementado con la inmigración que nos habéis endosado, hay muchas depresiones por falta de trabajo, agresiones por la calle entre gente que intenta defender lo poco que les queda después que les subieras el IRPF, continúan trabajando con salarios más bajos ya que el empresario puede permitírselo (si no lo haces tú, lo hará otro), pero aún

y así se ganan la vida como pueden honestamente y otros que optan por robar...los médicos no dan para más y tenemos que pagarles las horas extra...además de formar a nuevos... inculcando a los niños que lo mejor es ser médico...desde pequeños, es un proceso largo y costoso...entiéndeme ZP...no nos da con lo que tenemos..."

Resposta de ZP: Pero qué dices hombre!!!! ¿Y quién me asegura a mí que ese dinero lo vais a utilizar para eso? Si os lo repartís todo entre una docena realmente y el resto de España no puede vivir, no os voy a dar nada más de lo que me parezca a mí, sois todos una banda de ladrones de poca monta, haced las cosas bien y que por lo menos y que no os pillen!

Acte seguit, el polític català marxarà abatut a casa sense haver aconseguit aquest diner... i deprimint per no haver estat capaç de defensar els drets de 7 milions de catalans que en aquests moments estem com estem, a part d'acollonit ja que a les properes eleccions no repetirà poltrona i haurà de competir com la resta de mortals en el nostre meravellós mercat laboral que tan bé defensen els "nostres" sindicats...cal dir que el polític català també haurà tret arguments més bruts...d'aquí l'emprenyada del senyor ZP, però com que a mi el que passa a Espanya m'és indiferent... no en sé res i no us ho plasmo aquí.

Més endavant...

ZP: ¿Garzón? ¡Hola hombre! ¿Qué tal va todo? Oye, muy buen trabajo con estos catalanes y los peperos valencianos...ya moveré lo que pueda para que puedas presidir el Constitucional...¿vale?, pero antes de todo, una cosa, que estos catalanes aún siguen tocando los huevos pidiéndome más...búscame más basura entre los expedientes que haya por ahí y que sé que tienes guardados...tal y como te pedí. Tenemos que volver a poner a toda España en contra de los catalanes, les rebajaremos su Estatuto, ya que nadie saldrá a la calle a defenderles por lo malos que son...y toda la nación española nos verá como salvadores de nuestra patria...(ell

pensa...¡¡¡¡mayoría absoluta para mí!!!!)

En Garzón s'ho creu... però parla amb en ZP, el mentider, arribarà a ser algun dia Presidente del Tribunal Constitucional?

La política està feta per a servir a les persones, no per a servir als polítics ni als interessos particulars, aquesta és la meva reflexió personal, de la resta del missatge podeu pensar-ne el que vulgueu, només intento que no caiguen en el parany que ens han preparat, i demanar-vos que si s'ha de sortir pel carrer a defensar el que sigui, ho fem incansables, corria l'any 1714, onze de setembre, 80.000 soldats varen ocupar Barcelona, la capital del nostre país, sabeu quanta gent defensava la ciutat? 8.500 persones, aleshores ens defensaren amb ràbia, força i per estima a la terra on vivien i d'on vivien, ara podem fer-ho amb el poder que ens dona el nostre capital, tant l'intel·lectual, com econòmic i el de la bona gent que aprecia Catalunya.

Ja som més de 20.000 persones, fem d'aquesta causa un referent nacional de fermesa enfront dels atacs dels nostres "amics", qui controla Internet??? Fem feina en cadena i en xarxa convidant als vostres amics a participar en ella!!

Tan aviat com en siguem prou anirem al Parlament a demanar el nostre Document Nacional Català!!!!

PD: Es necessiten 100.000 signatures per tal que el Parlament ens accepti tramitar una Iniciativa Legislativa Popular. Si algú em pot ajudar a tirar endavant tot això... serà benvingut!!! Jo sol no em puc permetre el luxe de viatjar per tot el país per a presentar-vos el projecte i el que representa.

Qui hi estigui interessat que es faci amic meu i en parlem!!!!

Salut! Tip: Add "no-reply@causes.com" to your address book to make sure you don't miss any opportunities to change the world.

Enric Martínez Romero

El basc deixa de ser la llengua vehicular principal a l'ensenyament d'Euskadi

El nou govern basc de Patxi López continua els seus canvis polítics i ideològics

El nou govern d'Euskadi, fruit del pacte espanyolista PP-PSE, continua les seves reformes "ideològiques". Primer va desaparèixer el mapa d'Euskal Herria d'Euskal Telebista, la televisió pública basca. Després va ser el mateix concepte d'Euskal Herria, el que va desaparèixer del currículum escolar basc. Ara el punt de mira del nou govern basc ha apuntat cap a la mateixa

llengua basca, l'euscar. La darrera acció del govern de Patxi López ha estat eliminar el tractament de l'euskera com a principal llengua vehicular en les diferents etapes educatives, així com la limitació del terme Euskal Herria a l'àmbit cultural i lingüístic. La consellera d'Educació, Isabel Celaá, ha explicat que els nous projectes introdueixen "correccions importants" pel que fa als decrets aprovats la legislatura passada per la conselleria de Tontxu Campos amb la voluntat de "millorar l'ensenyament a l'aula, alliberar-la de qualsevol senyal d'adoctrinament i concitar acords amplis" perquè abans l'escola era "un instrument d'adoctrinament nacionalista i no d'inclusió dins del pluralisme" la qual cosa comportava un tractament de les llengües des d'una òptica "reduccionista i sectària".

Amb aquesta nova mesura, Celaá explica que s'ha definit "un bilingüisme equilibrat, assegurant la igualtat de les dues llengües oficials d'Euskadi". Pel que fa al terme Euskal Herria, aquest

serà substituït per Euskadi o Comunitat Autònoma Basca quan es faci referència a l'àmbit polític-administratiu.

L'AVL manifesta al bisbe d'Oriola-Alacant la conveniència d'incorporar el valencià a la litúrgia

El bisbe d'Oriola-Alacant, Rafael Palmero, i la presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) han mantingut una reunió en la seu episcopal alacantina per a tractar de la situació de la traducció al valencià dels textos litúrgics que la institució normativa ha realitzat en els últims anys i manifestar la conveniència d'incorporar el valencià en la litúrgia de les diòcesis de la Comunitat, ha informat hui l'ens normatiu del valencià en un comunicat.

L'entrevista sol·licitada per l'AVL ha servit perquè el titular del bisbat alacantí conega de primera mà els treballs que l'Acadèmia ha dut a terme en matèria religiosa des de la seua creació, i per a interessar-se per la receptivitat de l'Església a la proposta que es va presentar als bisbes l'any 2002, han explicat les mateixes fonts.

Ascensió Figueres, acompanyada pels acadèmics Verònica Cantó, Antoni Ferrando, Ramon Ferrer i Honorat Ros, ha exposat al bisbe Rafael Palmero els criteris de la institució i la "conveniència d'incorporar el valencià en la litúrgia de les diòcesis de la Comunitat Valenciana".

La trobada entre Figueres i el bisbe és conseqüència de la reunió mantinguda en el mes de juliol amb el nou arquebisbe de València, Carlos Osoro. Tant en aquella trobada com en la reunió de hui, els membres de l'Església han estat "receptius" a les propostes de l'Acadèmia, van afirmar.

Finalment, Ascensió Figueres té pre-

vist reunir-se amb el bisbe de Segorbe-Castelló, Casimiro López, per a tancar la roda de contactes amb els actuals responsables de les diferents diòcesis valencianes. En 2002 l'AVL es va reunir pel mateix motiu amb tots els bisbes de llavors.

Promoció oficial del valencià

El conseller d'Educació, Alejandro Font de Mora, ha manifestat hui que des de 2006 i fins a l'actualitat s'han destinat més de 36 milions d'euros a la promoció del valencià.

Així, ha assenyalat que en els últims tres anys "l'ensenyança i promoció del valencià ha experimentat un creixement constant, la qual cosa ha suposat una inversió de 13 milions d'euros, que amb el pressupost de 2010 ascendeix a 16,8 milions d'euros".

A més, ha dit que s'està realitzant un "important esforç" en matèria de l'ús social de la llengua vernacla, la inversió del qual, en els últims quatre anys, ha aconseguit la xifra de 19,5 milions d'euros. "En resum, i si comptem totes les polítiques dutes a terme en este àmbit, des de 2006 fins a l'actualitat, s'han destinat més de 36 milions d'euros", ha asseverat.

En este sentit, Font de Mora ha recordat que la Conselleria "contempla per al 2010 un pressupost total de 7,8 milions d'euros per a les polítiques d'ensenyança, foment i promoció del ús de valencià, tot això sense comptar les despeses de personal que ascendeixen

a 4,8 milions d'euros".

El conseller ha realitzat estes declaracions durant la presentació de la campanya de promoció i difusió del valencià en els mercats de la Comunitat Valenciana 2009, que va tindre lloc hui en el mercat municipal de Carcaixent (València).

L'acte ha comptat també amb la presència del president del Consell de Cambres de la Comunitat Valenciana, Arturo Virosque, i l'alcalde de Carcaixent, Mª Dolores Botella.

Així mateix, Font de Mora ha subratllat que la Conselleria "hi ha invertit enguany, només en este tipus de campanyes, al voltant de 200.000 euros i el conjunt d'activitats de promoció del valencià supera els cinc milions d'euros, independentment de l'ensenyança en valencià on estem donant passos molt importants".

Promoció en els mercats

El conseller d'Educació ha explicat que "les accions proposades dins de la campanya 'Parlar valencià, no costa cap' es duran a terme en els mercats de les tres províncies de la Comunitat, en concret en les ciutats d'Alacant, Alcoi, Benidorm, Benicarló, Burriana, València, Ontinyent, Castelló (que ja s'han realitzat) i a Carcaixent".

"Per al desenrotllament d'esta campanya —ha continuat Font de Mora— va a entregar uns 1.000 davantals especials primer als comerciants del mercat, per a així comptar amb el seu suport i

la seua complicitat, i després als clients amb el text 'Parlar valencià, no costa cap'. També es repartiran 100 vinils autoadhesius per a la decoració de vitrines, mostradors i aparadors que portaran el text 'Oferta, Parlar valencià, no costa cap'.

Així mateix, dos actors, especialitzats en animació de carrer, repartiran davantals entre els clients, utilitzant l'humor per a animar-los a parlar en valencià i premiant-los després amb ells.

A més, es col·locaran roll-up informatius en els principals accessos als mercats, la finalitat dels quals serà cridar interès als visitants i implicar-los en el desenrotllament de la campanya. Es distribuiran, també, cartells de PVC amb el nom de diversos productes en valencià. Esta acció, centrada en fruites i botigues de verdures, acostarà estos productes als clients i permetrà que estos llocs del mercat s'identifiquen amb la campanya.

D'altra banda, ha recordat que la Conselleria d'Educació ha dut a terme altres campanyes de promoció del valencià amb la col·laboració del Consell de Cambres de la Comunitat Valenciana com és 'A la compra en valencià, naturalment!', que es va realitzar en 2006, 'La moda en valencià, naturalment!', en 2007 i 'Comerç en valencià. Ara al teu negoci vèrbola en valencià', en 2008.

A més, s'han realitzat campanyes de promoció i foment de l'ús del valencià en l'hostaleria, en el registre, en les notaries, en el taxi o en ambients d'oci.

"La Gran Coalició"

Diu Canela, entre altres coses:

"... Per salvar el país no queda més solució que fer foc nou per assolir la independència i fer net tot el sistema. Cal entrar al Parlament de Catalunya amb la força de la victòria electoral i obligar a què tot això canviï. I això em porta al tema reiteratiu, les eleccions nacionals del proper any.

És evident que el proper Parlament tindrà nous actors. Dos grups, que tenen partit instrumental constituït, han dit o deixat entreveure les seves intencions de presentar-se a les properes eleccions. Això és bo, però no ho és el fet que tot l'independentisme que vol regenerar la política no ho faci de forma unitària. Ja sabeu que aquesta és ara és la meua obsessió. Crec que no fer-ho seria un error.

Opinions, imagino que prou autoritzades, diuen que Reagrupament podria treure 10 diputats o fins i tot 14.

No deixaria de ser un èxit partint d'on parteixen. Un mèrit i una gran feina, però m'agrada recordar que el cel està empedrat de bones intencions. Catalunya està en crisi, cada dia anem pitjor, és l'hora de canviar les coses amb urgència, ara i no al 2014. Entrar al Parlament amb una xifra com aquesta pot considerar-se un èxit pels que saben l'esforç que han fet, però si res no canvia seria un rotund fracàs per Catalunya. Si l'objectiu és ser-hi, èxit, si l'objectiu és ser determinant al Parlament, fracàs. I francament, crec que si volem que les coses canviïn al 2014 és un pas, si volem que canviïn ara, no. S'han d'obtenir molts més diputats i això només serà possible si hi ha una gran candidatura unitària una **Gran Coalició**, ja he escrit molt sobre el tema, m'hi he fet pesat, fins i tot vaig fer un mes

un article amb aquest nom, ara donaré un pas més.

Proposo formalment la seva constitució. La setmana vinent farem els passos necessaris per unir grups i persones en una candidatura unitària. Us convido a tots, persones i grups a sumar-vos. No podem deixar passar gaires dies més. També anuncio que no faig cap qüestió de noms, no seré jo qui discuteixi el meu nom en una llista, no hi tinc el més mínim interès, però si lluitaré tant com calgui per tal que estiguin altres persones, reconegudes, i per aconseguir tots els suports possibles a aquesta llista.

Sumeu-vos. Si sumem, guanyem!"

Salvador Molins, Conseller de Catalunya Acció des de Berga

Lliçó al PP, a Ciutadans, UPyD i altres herbes des de Venèçuela

Ja sé que la gent d'aquests partits no vol rebre lliçons de ningú, només n'admeten de la FAES o d'altres fàbriques de pensadors brillants que poden acabar predicant a les Amèriques o a qual-sevol programa radiofònic o televisiu que els doni la paraula per atacar, difamar i preparar recursos contra tot el que no segueixi el camí de la unitat de destí en allò universal. Però ara que s'usa atacar tots els governs d'esquerres del continent americà, ara que està ple de tertulians i tota casta d'adlèters d'ideologia neconservadora a ràdios, cadenes televisives, diaris que ridiculitzen Evo Morales, Hugo Chávez, Lula da Silva i algun més, ara és l'hora de demostrar-los que si Hugo Chávez, president de Venèçuela, votat pel poble, és un dictador, ja ens hagués anat bé tenir aquesta casta de governant en el llarg i cruel període franquista, personatge al qual encara no han estat capaços de condemnar.

En aquest moment s'ha aprovat la LOE (Llei Orgànica d'Educació) de Venèçuela, i la dreta d'allà, mitjans de comunicació, i la dreta espanyola han denunciat que era una llei dictatorial i que anava contra la llibertat de les persones (aquí ja coneixem aquesta cantarella). Hi ha parts de la llei discutibles, però a mi només m'interessa parlar dels articles que parlen de les llengües existents allà. És com si ens trobàssim aquí en temps de la transició, quan el govern central de Madrid ens va concedir que es pogués ensenyar el català. Doncs la llei venèçolana, no és que sigui massa agosarada, però es troba al començament de tenir en compte les llengües indígenes (encara que fossin reconegudes a la Constitució des de 1999 poca cosa s'ha fet fins ara). A l'article 5.1.h garanteix "el uso del idioma castellano en todos los insti-

tutos educativos, salvo en la modalidad de la educación intercultural bilingüe indígena, en la cual deberá garantizar el uso oficial y paritario de su idioma y del castellano."

Amb la primera empenta ja han arribat al **bilingüisme**, paraula màgica d'aquests partits que només volen la desaparició de "las otras lenguas", però a Venèçuela l'ús ha de ser oficial i **paritari**, i aquí ja no hi arriben els nostres espanyolistes abrondats. S'ha de tenir en compte que al país venèçolà hi ha més de 30 llengües indígenes i que sembla que els parlants de totes no arriben al milió de persones

A l'article 28 diu: "...el Estado deberá garantizar una perfecta coordinación y armonía entre el campo y la ciudad, potenciando la relación entre la Educación Rural y la Educación Intercultural Bilingüe." Ja només queda saber a què es refereix la LOE venèçolana quan parlen d'Educació Intercultural Bilingüe i ho ha deixat resolt a l'article 25: "La Educación Intercultural transversaliza al Sistema Educativo y crea condiciones para su libre acceso a través de programas basados en los principios y fundamentos de las culturas originarias de los pueblos y comunidades indígenas y afrodescendientes valorando su idioma, cosmovisión, valores, saberes, conocimientos, mitologías; organización social, económica, política y jurídica, todo lo cual constituye patrimonio de la Nación y de la humanidad...". És a dir, que a més de l'ensenyament bilingüe, tendran en compte la cultura d'aquests pobles. Això que tampoc no volen tota aquesta tropa uniformista citada.

Fonts periodístiques maquiavèliques s'han encarregat de divulgar mentides molt grosses sobre Chaves, Venèçuela i la seva llei. Sembla que també ho han fet

agències periodístiques punteres. Només un botó de mostra: Podeu trobar molts diaris, blogs i pàgines per internet que divulguen que la llei d'educació venèçolana als seus articles 3, 4 i 5 diu el següent: "**Artículo III:** "A partir de la vigencia de la presente Ley, la Patria Potestad de las personas menores de 20 años de edad será ejercida por el Estado a través de las personas u organizaciones en que este delegue facultad". **Artículo IV:** "Todo menor de edad permanecerá al cuidado de sus padres hasta tanto cumpla la edad de de 3 años, pasados los cuales deberá ser confiado para su educación física y mental así como para capacidad cívica, a la Organización de Círculos Infantiles organismo que por esta Ley queda facultado para disponer la guarda y cuidado de la persona y ejercicio de la Patria Potestad de estos menores". **Artículo V:** "La Organización de Círculos Infantiles dictará las predicciones necesarias para que todo menor de edad comprendido entre los 3 y 10 años permanezca en la Provincia donde residen los padres y procurando que sea tenido en el domicilio de los mismos no menos de dos días al mes, para que no pierda contacto con el núcleo familiar". I utilitzen aquests articles per llançar vertaderes diatribes contra Hugo Chávez, la llei dictatorial i la coartació de la llibertat. Així titulen els escrits: "Papá Chávez tendrá la patria potestad de los niños venezolanos" o "El Análisis: Hugo Chávez, o la peligrosa historia de un tirano que no conoce límites".

I voleu conèixer la solució i la mentida? Resulta que la LOE de Venèçuela no diu res d'això. Aquests tres articles són de la Llei de la Pàtria Potestat, promulgada el 31 d'agost de 1961, a Cuba, per Fidel Castro.

Qui paga contribucions aquí?

La principal font de recaptació de contribucions és l'IRPF, que suposà el 2007 el 48,6% dels ingressos de l'Estat. L'IVA reüní el 27,4% del total recaptat, mentre que les contribucions especials coparen el 13,3% del pastís, el tercer lloc.

Dins de l'IRPF, els rendiments del treball són la partida més important, ja que suposen quasi el 75% del total de la recaptació. Les segueixen les rendes de l'estalvi amb el 13% i el tercer lloc l'ocupen les activitats econòmiques amb el 8%.

Les contribucions especials graven els hidrocarburs, l'alcohol, el tabac, l'electricitat, la matriculació de vehicles, el carbó. Estan regulats per varies directives de la Unió Europea.

Tenint en compte que se tracta de contribucions que graven el consum, la major part de les contribucions indirectes (IVA i contribucions especials) les paguen aquells que tenen menys ingressos: els treballadors. En quant a l'IRPF, els treballadors paguen el 75% de la recaptació, malgrat que les rentes del treball representen el 61% de la renda nacional durant el mateix període.

En tota la Unió Europea, part de l'activitat econòmica paga contribucions. L'economia submergida suposa el 10% i el 12% del PIB en la UE. A l'estat espanyol, entre el 22% i el 23% del PIB.

Sota la monarquia, com abans amb el franquisme, els grans empresaris i les grans fortunes quasi no paguen contribucions, legalment o per mitjà dels seus assessors fiscals, troben la manera de no pagar. Per exemple, aquells que tenen la seva fortuna a la SICAV inclouen inversors ficticis i suposaven un frau fiscal. Com a resultat, la inspecció perdé la capacitat legal d'inspeccionar les SICAV.

Se pot recaptar per a finançar prestacions socials i plans d'obres públiques sense pujar les contribucions als treballadors. N'hi hauria prou amb que els rics paguessin contribucions.

Pere Felip i Buades

Presenten la campanya per impulsar la participació a les consultes independentistes

Unes 650.000 persones d'uns 130 municipis podran votar-hi el proper 13 de desembre

La Coordinadora de les consultes sobre la independència de Catalunya ha presentat avui el material de campanya amb el que es vol impulsar la participació a les consultes independentistes que es celebraran en uns 130 municipis del Principat, el proper 13 de desembre. Uriel Bertran, responsable d'extensió territorial i campanya; Anna Arqué, responsable de comunicació; i Lluís Pérez, responsable de logística, de la Coordinadora han fet

públics els materials de la consulta que donarà l'oportunitat de votar a més de 650.000 ciutadans del Principat. L'objectiu és promoure la màxima participació a les consultes, fet que la Coordinadora considera "clau" per situar el debat sobre un eventual referèndum d'autodeterminació sobre la taula. Per distribuir el material s'ha creat una central de compres on totes les Comissions Organitzadores Locals podran comprar el material que

desitgin. Així mateix s'encetarà una campanya de distribució de díptics i material informatiu en instituts, entitats i tota mena d'associacions de cara a la mobilització ciutadana pel proper 13 de desembre.

Comentaris:

Guerriller del Llobregat. Felicitats per haver ampliat el marc territorial a la nació completa!

Daniel1714. Felicitats per la tasca que s'està fent. Esperem que això només sigui el principi.

CBernat. Hi ha previst entrar mocions en diversos Ajuntaments de les illes Balears i les Pitiüses.

El Tractat dels Pirineus: França i Espanya parteixen Catalunya

Entrevista a Eva Serra, historiadora

1- Qui va firmar l'anomenada Pau dels Pirineus i en quin context?

El context és el del final de la guerra anomenada dels Trenta Anys, guerra europea general, i en concret la guerra dinàstica i de poder entre les monarquies absolutes de França de Lluís XIV i la monarquia hispànica dels Habsburg de Felip IV.

El tractat va ser negociat per Luis de Haro per part de Felip IV i Hugues de Lionne per part de Lluís XIV durant força temps i signat a París el 5 de juny de 1659 entre Antonio de Pimentel i el cardenal Mazzarino. Ara bé l'aprovació Reial va tenir lloc a l'Illa dels Faisans (Baix Bidasoa) entre Felip IV i Lluís XIV setmanes abans del casament de Lluís XIV amb la filla de Felip IV, Maria Teresa d'Àustria, casament que formava part d'una de les clàusules del tractat. El tractat contempla tant la geografia pirinenca com els territoris del Rin i dels Alps. El cas català queda en mig d'una gran quantitat de problemes diplomàtics que impliquen prínceps i pobles. Però els prínceps, com el de Condé, en surten més ben parats que els pobles.

2- Quines van ser a l'època, les con-

seqüències sobre la població?

Les institucions catalanes no van ser consultades, i tot i que s'ensumaven un mal final i volgueren estar al dia de les negociacions, en cap cas van ser consultades i van assabentar-se'n quan tot estava dat i beneït. Les protestes no van servir de res. La població va pensar que no era cosa feta perquè al cap de set anys la guerra va tornar i mantingué l'esperança de la reunificació fins a la Pau de Nimega de 1678. Això s'explica perquè Lluís XIV més d'un cop va oferir bescanviar les terres nord-catalanes (és a dir les vegueries del Rosselló, Conflent i de part de la Cerdanya això que sovint se'n diuen els Comtats) pels Països Baixos espanyols o pel Francomtat, però la monarquia espanyola no ho va acceptar. Aquesta possibilitat de bescanvi va donar ales a la resistència tant l'antifiscal dels Angelets com sobretot les conspiracions de 1674, a causa de les quals i després de Nimega s'inicien les obres de la fortalesa de Montlluís (1679-1681) que és la garantia de control de la població per mantenir la divisió. Tot i així aquesta fou molt difícil per raons econòmiques, patrimonials i familiars. Sense parlar de les eclesiàstiques, per

exemple la Cerdanya formà part del bisbat d'Urgell fins el 1791

3- S'hauria pogut evitar aquesta partició?

Bé, ja he dit que fins a la Pau de Nimega de 1678 hi hauria hagut possibilitats diplomàtiques per a la reunificació. Pel que fa a la resistència, tot i ser molt dura, (pensem en els miquelets i en concret amb el resistencista Josep de la Trinxeria), per ella mateixa no era possible forçar la reunificació; calia la força militar o la voluntat diplomàtica que els catalans no posseïem.

4- En quina mesura el Tractat dels Pirineus va canviar la història?

Va canviar totalment la història de Catalunya Nord, que segurament de país manufacturer va passar a ser exclusivament agrari. Perpinyà va passar de ser la segona ciutat de Catalunya a ser una vila d'un racó de món. La religió es va convertir en el signe d'identitat més enllà de la religió pròpiament dita, mentre altres característiques importants catalanes com molts drets polítics van desaparèixer. Un espai tant petit no podia funcionar sense nous lligams

econòmic-culturals que van tendir a desplaçar-se cap al Nord. No és gens estrany que el pintor Rigau esdevingués Rigaud nord enllà. Les classes benestants van tendir a afrancesar-se amb una certa rapidesa, una o dues generacions. El poble pla es mantingué molt temps català en termes complets i lingüístics

5- Avui en dia, podem parlar encara de conseqüències del Tractat?

I tant. Només cal veure que, mentre es pot viatjar per l'Europa comunitària sense que la policia et digui res, és encara corrent i normal, vagis en Talgo, en autocar o en cotxe particular, que la policia et demani la identificació. És més, Espanya va construir un ampla de via de trens diferent del d'Europa, la qual cosa suposava i suposa un reforçament d'aquesta frontera que divideix un mateix poble. Caldria pensar a fons sobre l'origen diferent de l'ample de via espanyol. D'altra banda, no hi ha cap servei públic que faciliti un trasllat quotidià ràpid i eficient per fer el trajecte Barcelona-Perpinyà o Girona-Perpinyà. Fer aquest trajecte a vegades esdevé tota una aventura.

Informa: 350ANYS.CAT

Actualitat Henry Lee Lucas (07/11/2009)

Les perruqueries eròtiques

L'emoció ens congela la sang, des que sabem que existeixen un tipus de botiga fins ara inèdita en el comerç català. Es tracta de les perruqueries eròtiques, on mentre un o una t'està pelant, una altra te l'està pelant. Una gran idea aquesta de la capa amb farciment humà. Ah, i es veu que si quedes amb ganes d'una feina més intensa, et donen la possibilitat de passar a la rebotiga. Com sempre, la policia ja està tocant les pilotes i es veu que fa tancar tants locals d'aquest estil com troba. De fet, ja ho deien els Eskorbuto: molta policia, poca diversió.

Cardús: "El fracàs estatutari ha estat una gran sort per aquest país"

El sociòleg Salvador Cardús ha parlat del "malestar nacional" que viu el país actualment, provocat pel "fracàs rotund, dramàtic, del procés de reforma de l'Estatut". Pel sociòleg, que ha analitzat amb Ferran Soriano què es pot fer des de fora de les institucions, aquest fracàs és una gran "sort" perquè ha "estat l'instrument de revelació del final definitiu de la via autonòmica". Cardús també ha considerat que les consultes previstes pel 13 de desembre són una "operació d'alt risc".

En el marc de la VIII Jornada de l'Opinió Catalana, Salvador Cardús ha dit que "hem de fer un esforç important per acabar amb la cultura de la resistència. Els nostres adversaris es fan un tip de riure cada cop que fem un manifest o una manifestació". Cardús ha anat més enllà al considerar que "les actituds reactives ens espanyolitzen, la reacció és 'espany-

oladependent'". En aquest sentit, el sociòleg ha explicat que "només hi ha futur si som capaços d'inventar-lo, de pensar en positiu". Cardús ha admès tenir poca confiança en que la classe política i governant agafi el lideratge que requereix el país, i és per això que ha instat a la societat civil a empènyer.

En aquest sentit, el sociòleg ha instat a la societat a passar de l'independentisme tranquil que Barnils formulava a principis dels noranta a l'independentisme generós, en positiu, ja que, al seu parer, "la construcció del futur té una arrel profundament generosa, perquè és un esforç que no fas per tu mateix. No hi ha construcció de futur sense generositat".

13-D: "operació d'alt risc"

Pel que fa a les consultes, Cardús s'ha mostrat molt entusiasmada amb la consulta que es va realitzar a Arenys, ja que "tot va anar molt bé", però considerava que els referèndums prevists pel 13 de desembre són una "operació d'alt risc". El sociòleg ha afirmat que "repetir això quan tothom ho té previst, quan no hi ha efecte sorpresa, la reacció de l'adversari serà més intel·ligent i desconixerà l'èxit de participació" és força més arriscat.

Dites i Proverbis

Carn fa carn i vi fa sang.
 Carn fa carn, pa fa panxa i el vi mena la dansa.
 Carn i vi fan de bon pair.
 Càrrega de vi, quatre de blat, no està mal pagat.
 Cartes, daus, dones i vi, al ric fan tornar mesquí.
 Cartes, dones i vi treuen l'home de sí.
 Cartes, dones i vi... mal camí!
 Cartes, dones, daus i vi fan tornar el ric mesquí.
 Casa que no hi ha pa fa plorar i la que no hi ha vi fa morir.
 Casar la minyona i vendre el vi de bona hora, l'afer és bona.
 Casaràs ta filla i vendràs el vi si ho vol et teu veí.
 Celler, que ressona, el vi se n'adona.
 Com més pa i més vi al celler més bruixes pel carrer.
 Com més vi més doctes.
 Comerciant de vi, comerciant mesquí.
 Consell de caputxí: no mengis sense vi.
 Consells amb vi tenen mal fi.
 Darrera cada mossegada, una tirada fóra massa vinada, però darrera de cada tres, bo beure vi és.
 Darrera d'un ou begut o dur, vi pur.
 Darrera de la carn, bon vi i bon trago.
 Darrera de la carn, bon vi i si és porc encara més fort.
 Darrera de les figues aigua i darrera de les peres vi.
 Darrera de les peres bon vi begues.
 Darrera el porc fi, bon vi.
 Darrera la carn, bon vi, i si és de porc encara més fort.
 De bon vi, bon vinagre.
 De bon vi, molt per mi; de xerigot, ni molt ni poc.
 De casar filles i vendre vi, mai te'n tindràs de penedir.
 De la vinya plantada per Sant Martí, en surt el millor vi.
 De pa florit i de vi agre ningú és de plànyer.
 De Sant Jordi a Sant Miquel, ni dona, ni vi, ni peix.
 De Sant Sadurní, les dones i el vi.
 De terra d'escorpins, pa poc i poc vi.
 De tragué en tragué, fa el vi profitoset.
 De vegades tan dolent és el vi com les mares.
 De vell amic, vella espasa i vi vell, no sol hom desfer-se'n.
 De vi el més vell, d'amor el més novell.
 De vi, cada hora un picotí.
 Deia el savi Sadurní: Terra d'allis terra de vi.
 Deia el vi a la panxa de l'home: Sóc valent i trincant; i la pa li responia: Si jo vaig davant!
 Del bon vi, la meitat aigua.
 Del bon vi, tothom n'és bevedor.
 Del celler que hi entra el sol el vi se'n dol.
 Des del setembre fins a l'agost, deixa el vi vell i deixa reposar el most.
 Després de begut el vi, es diu mal del veí.
 Després de beure molt vi, demana consell per poder-se tenir.
 Després de beure vi bo, tothom vol tenir raó.
 Després de l'amanit, bon trago de vi.

CLIMENT GARAU I SALVÀ

Poesia

Així s'escrigué s'història

Estudiant un sermó,
 El sermó que ha convengut,
 Amb esperit poc agut
 Han emprat sa traïció.
 Un tal Moïses començà
 Per escriure un dietari
 Una cosa imaginari
 Per la gent engatusar.

Ell se va considerar,
 Volador d'altres altures
 Unes coses molt absurdes,
 Ell les va patentitzar.
 Amb sa bíblia començaren
 Aquell Antic Testament,
 Un nou esdeveniment,
 Quant convingué canviaren.

S'evolució observaren
 Posant-li afegitons,
 Segons ses situacions,
 Articles modificaren.
 Entre ells hi assenyalaren,
 Per devers a l'any dos mil,
 No temeu en es perill,
 Que son boires esventades.

S'evolució mos ha duit,
 Lo vell roman oblidat

Si gaudim de llibertat
 Un nou impuls ha crescut.
 Persones hi ha hagut
 Que tot ho ha canviat,
 S'ase ensellat oblidà
 Han creat cotxe robust.

Trens ben ràpids han muntat
 Vaixells de gran dimensions,
 Uns molt potents avions,
 Que tot lo món han trescat.
 Tot això és sa veritat
 Aquests savis enginyers
 Que el món han fet caminar
 Mos han duit es benestar.

Han impulsat es progrés,
 Ells són uns deus vertaders
 Que ensenyen sa veritat
 Sa matèria han combinat.
 Dins nous esdeveniments
 Tenien es fre posat,
 Els enginyers molts cents anys,
 No los daven facultat.

Tots ells eren castigats
 Per fugir de santes lleis
 Per ells no hi havia remeis,
 Molts varen morir cremats.

Les dones també ens fem palles

Un relat de Tiamat (12-10-2004)

una veritat com un temple

Al sofà
 al lavabo
 al llit
 a la dutxa

Les dones també ens fem palles.

Jugant
 acariciant-nos
 tocant-nos

Les dones també ens fem palles.

Cuina

Fricandó a la catalana

Encara que el nom se'n derivi, no és la mateixa recepta del fricandeu francès.

Ingredients:

Conills, llata gruixuda o galta de vedella, tallada prima; farina, ceba, tomàquet, cama-secs o ceps secs, o bé bolets conservats al natural o frescos, vi blanc sec, oli, sal i pebre negre.

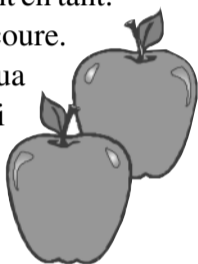

Preparació:

Es pica una ceba, ben fina. En una cassola de cul pla, a foc viu, amb un bon raig d'oli i un pessic de sal, es fregeix la carn, adobada amb sal i pebre mòlt i enfarinada. A mesura que es va fent rossa, es reserva. Quan tota la carn és fora, s'hi tira la ceba picada i es deixa enrossir bé, remenant-la de tant en tant.

Quan té color, s'hi afegeix el tomàquet, pelat i ratllat i es deixa coure.

Quan el tomàquet és cuit, s'apaga el foc, s'hi tira una mica d'aigua i es passa tot per la picadora. Llavors, es torna a la cassola i s'hi posa el tall, un bon raig de vi blanc i els bolets. Es tapa la cassola i es posa al forn a 120°C., durant unes quantes hores, fins que la carn estigui ben cuita. Si es fa en un fogó, cal que el foc sigui el mínim i remenar sovint, per a què no s'agafi la farina.

Pollastre de l'àvia de Can Pep Manel

Ingredients:

Pollastre de pagès, bolets conservats al natural o frescos, alls, ametlles, una galeta maria, conyac, safrà, oli, aigua, sal i pebre negre.

Preparació:

Es socarrima, es renta i es trosseja el pollastre. Després, en una cassola amb oli i un pessic de sal, s'enrosseix, a poc foc. Quan és ros, s'hi tira un raig de conyac i un d'aigua, i la picada d'ametlles, alls, safrà i una maria, un pessic de sal i una mica de pebre negre. Es tapa la cassola i es deixa ofegar una estoneta. Quan es quasi cuit, s'hi afegeixen els bolets i es deixa coure, tapat i a poc foc, una estoneta més.

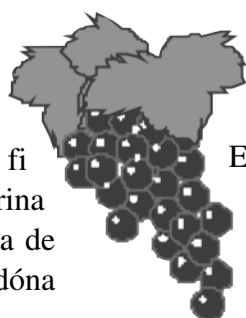
Carn de caldera amb múrgoles

Ingredients:

Carn de caldera (també en diuen de perol; són les parts del porc que no han quedat dessagnades i no s'assecarien), múrgoles (també dites rabassoles), ceba, tomàquet madur, alls, julivert, farina, ametlles torrades, clavell, vi ranci, oli, sal i pebre negre. Si no es tenen múrgoles, uns altres bolets, o barreja.

Preparació:

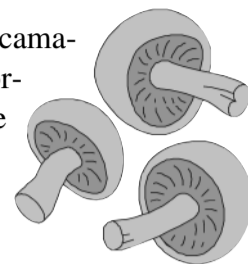
En una cassola amb oli i un pessic de sal, s'hi fregeix la carn (que ja és cuita), adobada amb sal i pebre negre i una mica enfarinada, fins que comenci a agafar una mica de color. Llavors, s'hi afegeix la ceba, picada ben fina, fins que sigui rossa. Després, el tomàquet, també ratllat ben fi i s'abaixa el foc al mínim. Es va remenant de tant en tant, per a què la farina no s'agafi. Quan el sofregit és ben lligat, s'hi tiren els bolets, una mica de clavell, una picada d'alls, julivert i ametlles i un raig de vi ranci. S'hi dona una remenada, es tapa i es deixa ofegar una estoneta més.

Estofat de vedella

Ingredients:

Carn de vedella (conills, galta, etc.), patates, cama-secs o ceps secs, ceba, tomàquet madur, lloret, vi negre o conyac i aigua, oli, sal i pebre negre.

Preparació:

Es posa un raig d'oli i un pessic de sal a l'olla a pressió i s'hi enrosseix una mica de ceba, tallada pel llarg. Quan és rossa, s'hi posa la carn i les patates, tallades a daus; els bolets, tomàquet trossejat, una fulla de lloret, sal, pebre negre i vi (o conyac i una mica d'aigua). Es tapa l'olla a pressió i es deixa coure, a poc foc, durant una mitja hora, comptada des de quan la vàlvula comença a desvaporar.

Llom ofegat amb bolets

Ingredients:

Llom de porc (millor que sigui cap de llom, de dos colors) o llonza llaminera, ceba, tomàquet, all, julivert, rovellons al natural, oli, pebre negre i sal.

Preparació:

Es posen la carn, la ceba, el tomàquet, fets a talls, i tots els altres ingredients en una cassola, en fred. Es tapa i es posa al foc, que cogui lentament, fins que la carn sigui cuita.

Peus de porc gratinats

Ingredients:

Peus de porc bullits de l'escudella i allioli. Si no se'n té de cuits, ceba, api, porro, lloret, aigua, oli i sal, per bullir-los.

Preparació:

Si cal, es bullen amb una ceba partida pel mig, una fulla de lloret, un brot d'api, un porro, un raig d'oli i sal, a l'olla a pressió, durant una hora o més, fins que siguin ben tous. Es posen els peus de porc, calents, en una plata, s'hi posa allioli damunt i es gratinen fins que l'allioli comenci a agafar color.

Peus de porc amb cigrons

Ingredients:

Peus de porc, cigrons, cama-secs, aigua, pebre negre i sal.

Preparació:

Es remullen els cigrons durant vint-i-quatre hores. Es posen a l'olla a pressió els peus, els cigrons, els cama-secs, rentats i sense gens de terra, un raig d'aigua, pebre negre i sal. Es tapa l'olla i es posa a bullir, a poc foc, durant una hora, comptada des de quan la vàlvula comenci a desvaporar.

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

TALLERS TORRENTS. Mecànica, neumàtics, aire condicionat. Adrià Ferran, 29. Ciutat. 971 420 518

EVOLUTION CARS. Tintat de llunes, retolació gràfica, retolació adhesiva, rètols, logos i marques. Homologats per I.T.V. Eusebi Estada, 117 So n'Oliva. Ciutat. 971 750 912

MECÀNIC LLUÍS. Lluís Martí, 99 Ciutat. 971 245 977

AUTOTÈCNICAMENORCA. Cotxes sense carnet marca AIXAMA a 8.000 euros. Menorca, 24 Manacor, 971 551 302

TALLER COLAU MOTORS. Manteniment, reparacions, pneumàtics, ITV. Valdívia, 2 Manacor. 971 553 850

MOTOR SPORT. Venda i reparació de motos usades i noves. Joan Miró, 14 Manacor. 638 561 825

GROCAUTOESCOLES. Avda. Jaume III, 25 Santa Maria. C/ des Menestrals, 21 Sineu. Sor Francinaina Cirer, 20 Binissalem. www.autoescoles-groc.com 609 641 816

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero. tallersdasi-val@telefonica.net 971 759 568

CARROCERIES. Construcció

i reparació. Venda i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENTFIAT. Venda i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOI. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria. Tel. 609 606 497

BORSA
IMMOBILIÀRIA

VILLASPLANET.COM Immobiliària. Avda. de la Platja, 19 B Port d'Alcúdia. 971 545 411

XALET a Los Damunt d'Alaró, venc per 749.000 euros. Solar de 1.700 m2. garaix i piscina. 661 427 008

NOUPIS.COM. Lloguer i venda de pisos. Plaça de Sant Jaume, 13 Manacor. 971 555 567

IMMOBILIÀRIA MALLORCA. Beate Pregler. Palma, 17 Sant Joan www.pregler-immobilien.de. Tel. 667 078 450

ES VEDRÀ. Assessors immobiliaris. Son n'Oliva, 8. Ciutat. 971 753 082 www.esvedrainmobiliaria.com

CONSULTING BALEAR IMMOBILIARI. Eusebi Estada, 113 A. 971 907 313

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de finques, venda i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com.tomir

NETEGES NORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.terra-viva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIÀRIA ARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 inmobiliarbona.com.

IMMOBILIÀRIA MUNAR. Promotora, compra-venda i lloguer ed'immobles, terrenys i locals comercials. Finançam la seva compra al 100% www.grupjm.es Duc de Rubí, 5 local, 3 Son Ferriol. 971 427 472

BOTIGUES I
MAGATZEMS

INFORMÀTICAMAGALLUF. Venda i reparació d'ordinadors. Components, consumibles i perifèrics. Notari Alemany, 2 local, 5. 657 668 293

PLANTES I FLORS. Can Pel·lisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

NORMA CÒMICS. Còmic americà, europeu, independent, llibres d'il·lustracions, disseny gràfic, narrativa fantàstica, posters... Pere d'Alcàntara Penya, 11 Ciutat. 971 919 980

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i farratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13*800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

BOTIGA D'INFORMÀTICA UPI. Venda d'ordinadors i

reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniandrover@gmail.com

PCBOX. Informàtica, servei tècnic, internet, jocs. Ronda des Port, 22. Manacor. www.pcbbox.com 971 843 899

BOTIGAMONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

NO ÉS PECAT. Botiga eròtica. Avinguda Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noespecado.com

PASTISSERIA FRAU. Pa mallorquí forn de llenya, ensaïmades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconèixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971 564 434

CIÈNCIES OCULTES

CARTOMÀNCIA. Respostes clares i encertades. Manacor. 666 683 774

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Consultes amb hora prèvia. 971 299 719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamnesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desembruixaments, protecció personal i negocis, expert en unió i tornada de la parella, protecció enemics. La voluntat. 971 293

967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I
ELECTRICITAT

SISTEMES ELÈCTRICS. Simó Riera. Instal·lacions elèctriques i sanitàries. Carrer del Paradís, 59 Inca. 639 026 701

AIRE CONDICIONAT Robert i Sebastià. Alber, 3-K Son Verí Nou. 606 948 889

EUROWOOD. Parquet flotant de fusta natural. Jordi Surenda, 64. Manacor. www.eurowoodmallorquinadeparquets.com 620 658 924

JARDINERIA ESCARRITXÓ. Quinta Volta, 146. Es Carritxó. 619 408 608

CONSTRUCCIONS B&O. Construccions i reformes. Carrer Torrent, 9 s' Arenal. 608 583 305

BANYERES. Amida sense obra. Clima Hotel. Licorers, 169. Polígon Marratxí. 971 604 284

CALABUCH. Fontaneria, picapedrers, pintura, electricitat, ferreria, cristalleria, alumini i PVC. Llorenç Riber, 2 Ciutat. 871 962 760

XISCO MUNNÉ. Taller de torn i fressa, ajustador, realització de prototips, reparació i construcció de maquinària, fabricació de pinyols i rodes dentades, treballs artístics, elements de decoració. Isidor Antilló, 51 Ciutat. 971 278 822

BCLIMAA Aire condicionat. Baix des Cos, 25, Manacor. bclima@hotmail.com 971 551 622

CRISTALLERIA DIAMANT. Murals de mirall, instal·lacions comercials, tancament d'alumini, cristall aïllant de seguretat, gravats i bisellats. Bartomeu Calatayut, 5 Son Cladera. 659 682 492

POLIMENTS I VITRIFICATS SASTRE. General Weiler, 29 Inca. 971 503 936

DECOMAR. Envernissats, lacats i pintats. Can Valero, 30 local 13. 629 905 185

PEPMASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS SERRA-GARAU. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

REFORMES EN GENERAL.

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

Nom .....DNI.....

Cognoms .....Tel. ....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:

L'ESTEL, Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www. By-pass.es, kz 654 036 929

BARCELÓ. Muntatges i reparacions elèctriques. Consultoria laboral i fiscal. Nuno Sanç, 23 Manacor. 637 372 306

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMANaus Poima, pas-satge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llistons, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

METALISTERIA Son Peretó. Alumini, persianes, cristalleres, oscilobatents, ferro, arrambadors, barreres, ... Son Peretó, 4 Manacor. 971 550 160

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

MALLORQUINA DE TOLDOS. Confecció de tendals, cobertura de piscines, motorització i reparacions, tendals de camió. Licorers solar 169-170 nau 33 Polígon de Marratxí. 971 229 714

BANYERES A MIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. infi@hotelcanari-assl.com. 971 604 284

CARLOS DA MONTE BARRETO. Electricista. Obres, il·luminació, manteniment, instal·lador autoritzat, camvis de tensió, urgències. carlosadamonte@yohoo.com.ar 629981 183

MARGERS. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS I MANTENIMENT J. SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, reparacions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617321015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banyes, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

CONSTRUCCIONS M D 2 Cases, xalets, reformes. 971 531 385-635 531 034 971 509 620-615 105 125

XESCMARTI. Paviment continu decoratiu. Paviment impre-

café restaurant
C/ Plaça església n° 5
Tlf: 971 870 599
Binissalem

ECOELÈCTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltàiques. Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluç, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EU MOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

ELÈCTRIQUES MANRESA. Instal·lacions elèctriques, antenes satèl·lit, telefonia mòbil, aire condicionat, venda d'electrodomèstics. Ariel, 12 . Cala d'Or. Tel. 971 657 378

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructores i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

ELECTRO ESPORLES. Instal·lacions elèctriques en general. Jaume I, 6 baix. Esporles. Tel. 971 619 025

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venda, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirosello@terra.es LLubí

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

SA PERRUQUERIA. Soldat Soberats Antolí, 18 Ciutat. 971 296 936

PAZVENTURA SPA. Gimnàstica facial, reflexologia facial, depilació natural. Massatges. Antoni Frontera, 9. 971 905 476

MIRANDA GYM. Carrer Guasp, 58. Plaça Sant Marino, 6 Coll den Rebassa. 971 267 994

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, aranjaments.

Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

DEMAR. Perruqueria i estètica unisex. Manicura, depilació. Aragó, 80. Ciutat. 971 249 689

PROFESSORA DE IOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANASEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERIA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campanar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRA MENDEZ: Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antiataques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirues... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Alcostat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CA NA ROSETA. La perruqueria des de l'any 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKÀ. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

BELLES FORMES. Depilació laser i normal, massatges, tractaments obesitat, tractament contra les rües, manicura... Pizarro, 13 Manacor. 971 559 533

L'INFINIT D'UN ESTEL. Tractaments corporals, thai massatge, quiromassatge, reflexoteràpia podal, reiki. Baix des Cos, 39 A Manacor. Demanau hora. 971 556 113

FUSTERIA I FONTANERIA

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porxos i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

FUSTERIA ROCA. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Alferes Ribes Santandreu, 5 Ciutat. 609 325 792

KÄHRS. Parquet & inspiració. Venta, instal·lació i restauració de parquet flotant. Tarimes, revestiment de parets i sòtils. General Riera, 21 Ciutat. 971 203 702

FUSTERIA MIQUEL ÀNGEL. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Tinent Ferrà Fiol, 6 Ciutat. 971 907 591

NICOLAS CRISTALERO. Decoració, i acristel·lament en general. Metal·listeria en alumini. José Maria Usandizaga, 8 So n'Oliva. 971 209 239

ARAGÓ ANTONELLI. Fontaneria en general. Manteniment. Mateu Enric Lladó, 34-C-4-K Ciutat. 608 636 605-669 475 959

TONI JAUME. Armaris encastats, mobles a mida. Sant Rafel, 41, A Manacor. 971 554 112

S'AIGONETA. Instal·lacions de fontaneria, calefacció, aire condicionat, tractament d'aigües, energia solar. Plana, 39 Maria de la Salut. 620 410 572

RAFEL PROHENS. Tornejats, enrevoltillats, restauracions, cercol motllura, feines per encàrrec. Arquitecte Gaudí, 6 Manacor. 971 554 285

JOAN DURAN. Restauracions i muntatges, mobles a mida, escales, mobles de cuina, etc. Murillo, 9-B Manacor. 615 672 028

FUSTERIA CAN COLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serralleria, acer inoxidable, llautó, coure,

alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conraders, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

ROBERT I SEBASTIÀ. Conductes de fibra, aire condicionat. Alber, 3 Son Verí Nou. 60694 889

MEDICINA

CONSULTA DE PODOLOGIA RIGO. Anàlisi informatitzat de la marxa, cura de berrugues, suports plantars. La Rambla, 40 local 1 Campos. www.rigocespedes.com 971 160 471

FISIOTERÀPIA I REHABILITACIÓ. Massatge terapèutic, mal d'esquena, drenatge linfofàtic, laserteràpia, estiraments... Benvinguts, 9 Cala d'Or. 617 319 431

MASSATGES relaxants i terapèutics. Imposició de mans també a domicili. Sant Rafel, 26-A-1 Manacor. 669 448 798

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOPDENTAL PEGUERA. Dr. J., Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

ANIMA'T. Teràpia i Salut. Centre de Psicoteràpia i Gestalt Mallorca. Tractam allò que te limita en la vida: ansietat, pors, pànic, fòbies, depressió, estrès d'examen, compulsions, enuresis, problemes amb nins, etc. Primera entrevista gratis. www.animate.com. Es Parc, 8, Ciutat. 971 780 301

GABINET D'ACUPUNTURA. Mesoteràpia, massatges, depilació Laser. Alcúdia, 51 Consell. 971 622 579

ESPAI TERAPÈUTIC. Doctor Joan Mir, metge de família, màster en sexologia i parella, màster en teràpia de conducta. Estàs satisfet amb la teva relació amb la parella? Pateixes tu o la teva parella qualche trastorn

GRUPAVA Viatges
BAL. 193
www.viatgesmassanella.com

► Miquel Duran, 5 • 07300 Inca (Mallorca)
► General Luque, 336 local 2 • 07300 Inca (Mallorca)
► Teodor Canet, 12 local 2 • 07410 Port d'Alcúdia (Mallorca)
► Truyola, 2 baixos • 07360 Lloseta (Mallorca)
► Pontarro, s/n • 07350 Binissalem (Mallorca)

sexual? Pensau separar-vos? Consultau-nos. Font i Monteros, 22-1-A Ciutat www.espaiterapeutic.com 971 919 190

ÒPTICA SANTAPONÇA.. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

CENTRE ÒPTIC BELLAVISTA. Òptics – optometristes. Montis-sion, 5 Pollença. 971 533 198. Ponent, 2 Port de Pollença. 971 866 552

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocomaco, 10 Can Valero. 971 298 158

NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar, 5 Santanyí. 667 426 972

PERSONALS

FADRÍ de 53 anys, cerca dona per a relació seriosa. 617 005 901

PRODUCTES NATURALS I ECOLÒGICS

CAN ROS. Agricultura ecològica. Can Ros, 43 Calvià. 971 670 031

ASHMI-CHELA. Herboristeria, cosmètica natural, productes esotèrics. Gabriel Carbonell, 30 Ciutat de Mallorca. 971 240 335

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom, 34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

FINCA SON BARRINA. La major botiga de productes ecològics. Dimecres de 9 a 17, dijous i divendres de 9 a 20. Dissabtes de 9 a 17. Camí son Frontera,, carretera d'Inca a Llubí km 6 www.mallorcaorganics.com 971 504 540

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a cèliacs. Bernat Vidal i Tomàs, 23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGA CAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses ecològiques. Activitats mediambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

ECOLÒGICA MALLORCA.

Productes per el consum responsable. www.ecologica-mallorca.es. Sa Plaça, 6 Sineu. Tel. 971 520 577

CANBATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris. Via Portugal, 25 Manacor. Tel. 971 550 519

CANCOLETO. Vins ecològics. Visites concertades. Convent, 10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterràni, 2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

FOX FIBRA. Cotó orgànic "ecològic", sense tintes ni lleixivets, ni cap altre producte químic o sintètic. Suau, confortable, antial·lèrgic. Venta a l'engròs i a la menuda al carrer Blanquerna, 6 de Ciutat. Tel. 971 200 720

LA CASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobiològics. www.lacasa-natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

SA BOTIGA DE BUFFONS. Teatre Cafè Presentacions, acoïadaments, aniversaris, sopàs d'empresa, menús especials. Viu el teatre d'una altra manera. Consulta programació a sabotigadebuffons.com Valldargent, 29 Ciutat. 660 419 673

RESTAURANT XINÉS. Can Jordi. Menjar casolà Xines a la carta. Menú a 7'20. Nicolau Taverner, 2 Lluçmajor. 971 120 312 / 600058763

SA TAVERNA DEN FERRÀ. De dia pa amb oli. Ala nit pub amb actuacions musicals. Plaça d'en Tomeu Penya, Vilafranca. 971 560 279. Dilluns tancat.

RESTAURANT XALOC. Menú a 12,50 euros. Peix i marisc. Les Estanques, 23 Colònia de Sant Jordi. 971 655 117

LAPARADA. Menjars preparats per endur-se'n Oms, 43 Ciutat. 971 718 213

S'AMARADOR. Restaurant pizzeria. Se menja a la carta. Miramar, 51 Sa Ràpita. 971 640 689

CAN PEP. Restaurant dues forquetes. Menú a 15 euros. Miramar, 30. Sa Ràpita. 971 640 102

BRISES. Restaurant a la carta. Arrossos i mariscos. Miramar, 37 Sa Ràpita. 971 641 440

RESTAURANT XALOC. Menú a 10 euros, caps de setmana a la carta. C/ Xaloc, 36, Sa Ràpita. www.mesonxaloc.com. Tel. 971 640 635

BAR EL MAESTRO. Menú diari. Menjars per encàrrec, tapes variades, fritures de peix. Guillem Sureda Melendez, cantonada Alferes Olesa Gual. Ciutat. 677 765 596

ART CAFÈ. Amanides, pastisseria selecta. Celebracions de batejos i noccs. Plaça Alexandre Fleming, 2-B. Ciutat. 971 070 934

KASCAI PORTITXOL. A la carta 25 euros. Vicari J. Fuster, 71 Ciutat. www.kaskai.com 971 241 284

ROPIT'S. Bar, restaurant, cerveseria. Plat del dia 4 euros. Sant Vicenç de Paül, 56 Ciutat. 871 961 645

TARPAS. Tartas & Tapes. Costa i Llobera, 20 baixos. www.tarpas.es 971 465 612

RISTORANTE LA TOSCANNA. Pastes, pizzes, peixos, carns... 15 euros de mitjana a la carta. Avda. Peguera, 71 Peguera. 971 687 959

CAN PEP. Carns i delícies. Guanya temps i comana per internet. www.carniceriacanpep.com Cases des Poble, 7 Sant Marçal. Carrer Major, 115 Pòrtol. 971 797 280

CAN BIEL FELIP. Menú a 8 euros. Miquel Capllonch, 45 cantonada carretera Sóller. Ciutat. 971 906 831

CONTINENTE LATINO. Menjar sud-americà. Menú a 5 euros. Cabrera, 11 Manacor. 971 551 729

LA DEHESA DE SANTA MARIA. Especialitat en productes ibèrics. Menú a 10 euros. Aragó, 34. 971 468 138

ES MOLÍ DE CONSELL. Menú a 6 euros. General Ricard Ortega, 26 Ciutat. 657 012 921

POLIESPORTIU SINEU. Menú diari a 7 euros. Cuina casolana i carn torrada a la carta. 971 521 144

SON TOREÓ. Plats típics mallorquins. Cuina de mercat. Solera avalada per tres generacions. Son Torelló, 1 Sineu. 971 520 138

CELLER CAN NOFRE. Menjars per encàrrec a la carta. Enagistes, 3 Manacor. 871 989 110

BINICANELLA. Antic Mone-

stir. Restaurant Rural. Nova direcció: Petra Riera de can Castelar. Arrossos, paleta de me i porcella rostida al forn de llenya. 25 euros a la carta. Carretera Son Cervera a Capdepera Km. 2 . 971 567 270

CAFETERIA CANALLUNA. Plats combinats a 5 euros. Ca na Xisca, 5 local, 4 Pont d'Inca. 971 422 272

CAN LLUÍS. Menú a 6 euros. Berenars i tapes. València, 37 Manacor. 666 921 823

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euros, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners, 28 Son Castelló 971 432 253

ES CANTÓ DE CAS CONCOS. Menú a 8 euros, festius a 15, els vespres 14. menú de sopars d'empresa. Menja per endur-se'n. Cas Concos des Cavaller. 971 839 548

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi, 26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom, 5 Porto Colom. 971 825 323

AGROTURISME CAS SANT. Habitació doble amb berenar, 184 euros. www.cas-sant.com 971 630 298

ESCOLA D'ALIMENTACIÓ NATURAL. Cursos de cuina energètica bàsica, cuina energètica avançada, cuina medicinal. Rosa Tugores www.llamavi-va.com 971 757 617

SES XARXES. Dies feiners menú a 7 euros. Menjar per endur-se'n. Dissabtes i diumenges xocolata amb xurros. 971 810 402

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Divendres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euros. A la carta 12 euros de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes selectes. Menú a 8 euros. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra, 14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló, 59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN'ARABÍ. A la carta 30 euros de mitjana.

Noccs, comunions, banquets d'empreses... Camí de Bellveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512 211

RESTAURANT LATAKIA. Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent, 5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Austria, 12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major, 19 Sa Pobla. 971 540 005

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor, 73. Pollença. 971 531 536

CASA PAGESA. Vine a gaudir d'un bon berenar, un millor dinar i un insuperable sopar. C/ de la Rectoria, 1 Sóller. 971 638 087

RESTAURANT SARESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Noccs, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figuera s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT SACOMUNA Menú i 7 euros, a la carta 12 euros de mitjana. Piscina i solàrium. Banquets de batejos i comunions. Tel. 971 524 697

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 euros. Servei a la carta. Ciutat, 18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGA CAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme, 4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. A la carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere, 3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT CAS'HEREU. Menú del dia a 8 . Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch, 1 Binissalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

CAFETERIA BON VI. Plat del dia, 8 euros beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí, 3 Port de Sóller. Reservau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL. Avinguda de les Dàlies, 31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7 . Els caps de set-

mana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la benzinera. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

ES RECÓ DEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I, 62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT CAS BEATO. Menús a 12, festius a 20. Servei a la carta. Carrer Tanqueta, 1 Randa. Reservau al 971 120 300

BAR BARA. Berenars, menú a 6, carta. Ctra. Manacor, km 4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol.

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar, 2 Reservau al 971 271 016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALA GAMBA. Menú Del dia a 8. Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba s/n. Tel. 971 262 372

RESTAURANT ES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta: porcella, rap a la marinera, cargols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km.41 Vilafranca. Reservau al 971 560 073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta, 16 Inca. Reservau al 971 500 049

"LAPOULETOQUÉE. Restaurant. Menú a 13'90. La Rambla. Ciutat de Mallorca. Reserva al 971 713 596

SERVEIS PROFESSIONALS

TOTEN SERVEI DOMÈSTIC. Atenció a persones majors i servei domèstic. www.centrodeseleccion.com 971 754 916

SOPIDISSENY. Copisteria, impremta, retolació, encuadernació. Garcia Orell, 14 Ciutat. 971 462 900

ADMINISTRACIONS ANDRATX. Menéndez Pelayo, 18 A Andratx 971 236 101

DOMESTIC SERVEI MALLORCA. Internes, externes, matrimonis, caps de setmana, cuiners, tenir cura d'ancians, assistència hospitals. Carne, 3-A Ciutat. 971 723 988

MIQUEL RIERA. Fabricació de maquinària agrícola. Homologació i matriculació de remolcs. Toros homologats. Ctra. De Felanitx (antiga farinera)

Vilafranca. 971 560 314

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers, 109 local, 4 Polígon de Marratxí. 607 938 491

MUDANCES MEDITERRANEE. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols col·leccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup Filatèlic Gent Cardessana. Clavells, 5 07530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major, 27 Sant Llorenç www.autoescolalluisferrer.com. 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÈS. Complementos de sac i roba. Antoni Maura, 4 Sóller. 661 021 075

CLUB GIMNÀSTIC. S'Arenal Platja de Palma. Camí de ca na Gabriela. Dilluns i dimarts gimnàstica rítmica. 971 120 089

CLINICA VETERINÀRIA SINEU. Dilluns, dimecres, divendres i dissabtes d'11 a 13 hores. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Carrer des Men-

Necessitam comercials, reporters/es...
Bones comissions
971 858 580
estel@premsaforana.cat

estrals, 20. 971 520 349 veterinary@cvsineu.com

FORCAT Neteges forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ASSESSORIA PORTO Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom, 38 Porto Colom. Tel. 971 826 181 aeroportocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORERIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom, 55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓ VERD. Floristeria, perruqueria canina, animallets. Carrer d'Avall, 12 Sineu. Tel. 971 520 789

MAPFRE. Tota classe d'assegurances. Ronda de l'Estació, cantonada Bons Aires. Sineu Tel. 971 520 870 perels@mapfre.com

FUTUR CLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illot.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola, 11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nchinformatica.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodat, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau, 48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo, nau, 2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam class-

es de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor, 2 Campos. Mòbil 661 565 119

PARQUET I ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella, 15 local, 3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera, 2 Son Ferriol. 971 429 579

U.K. IMPORTS. Distribuim cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. Sondejors d'aigua garantida. Tel 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí, 22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera, 27 Sóller. Tel. 656 951 382

RESIDENCIA GALES. Per a tercera edat. Vàlids i assistits. Possibilitat de subvencions. Assistència mèdica, fisioterapèutica, rehabilitació. Miquel Rosselló alemany, 17 Ciutat. Tel. 971 401 776

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintorers, 16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

SEGONAMA. Mobles i articles de segona ma. Salvador Joan, 53 Manacor. 622 466 581

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Signatura:

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 40 € anuals

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al Carrer Bellavista, 44 07240 Sant Joan (Mallorca)